

Cartografierea persoanelor apatride și nedocumentate pe teritoriul Republicii Moldova

**Noiembrie, 2025
Chisinau**

Cartografiere realizată de Centrul de Drept al Avocaților (CDA)

Cotribuții:

Colectare date: echipa CDA

Analiză și redactare: Olga Vacarciuc, consilieră pentru drepturile omului în cadrul CDA

Support tehnic: Dorian Ciubotaru, CDA

Coordonare:

- Oleg Palii, director executiv al CDA
- Svetlana Jioară, director de programe al CDA

Acest Studiu a fost realizat cu suportul financiar al UNHCR Moldova și Consiliului Europei. Opiniile exprimate în această lucrare sunt responsabilitatea autorilor și nu reflectă în mod necesar politica oficială a UNHCR Moldova sau a Consiliului Europei.

Reproducerea extraselor (până la 500 de cuvinte) este autorizată, cu excepția scopurilor comerciale, atâta timp cât se păstrează integritatea textului, extrasul nu este folosit în afara contextului, nu oferă informații incomplete sau nu induce în eroare în alt mod cititorul, datorită naturii, domeniului sau conținutului textului. Textul sursă trebuie întotdeauna menționat după cum urmează „© Consiliul Europei, anul publicării”. Toate celelalte solicitări privind reproducerea/ traducerea integrală sau parțială a documentului trebuie adresate Direcției Comunicare, Consiliul Europei (F-67075 Strasbourg Cedex sau publishing@coe.int).

© Council of Europe Publishing F-67075 Strasbourg Cedex <http://book.coe.int>

Prezentul Studiu a fost realizat în cadrul UNHCR Moldova și a proiectului Consiliului Europei ”Consolidarea protecției drepturilor omului ale refugiaților și migranților din Republica Moldova: faza II”.

CUPRINS

1. INTRODUCERE

1.1. Contextul studiului

1.2. Metodologia studiului

2. APATRIDIA LA NIVEL GLOBAL

2.1. Definiția ”persoanei apatride”

2.2. Cauzele apatridiei

2.3. Consecințele apatridiei

2.4. Cadrul internațional și regional de reglementare

3. APATRIDIA ÎN REPUBLICA MOLDOVA

3.1. Contextul general

3.2. Cauzele apatridiei în Republica Moldova

3.3. Contextul administrativ și demografic

3.4. Date privind apatridia

3.5. Apatridia în Republica Moldova în lumina observațiilor Comitetului pentru eliminarea discriminării rasiale (CERD)

4. REZULTATELE EXERCITIULUI DE CARTOGRAFIERE

4.1. Analiza datelor colectate de la autoritățile administrației publice locale

4.2. Analiza datelor obținute în urma interviurilor cu persoanele nedocumentate

4.3. Analiza comparativă a datelor colectate de la autoritățile administrației publice locale și de la persoanele nedocumentate

4.4. Studii de caz relevante privind situațiile de nedocumentare

4.5. Concluzii și recomandări

4.6. Valorificarea rezultatelor obținute în cadrul exercitiului de cartografiere

LISTA DE ACRONIME

APL	Administrația Publică Locală
ASP	Agencia Servicii Publice
BNS	Biroul Național de Statistică
CDA	Centrul de Drept al Avocaților
CERD	Comitetul pentru eliminarea discriminării rasiale
CoE	Consiliul Europei
IGM	Inspectoratul General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
OAP	Oficiul Avocatului Poporului
ONU	Organizația Națiunilor Unite
UNHCR	Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

DEFINIȚII ȘI CONCEPTE

Apatrid - persoană care nu este considerată cetățean al nici unui stat, conform legislației acestora.

Oraș-reședință - oraș în care își are sediul consiliul raional.

Populație cu reședință obișnuită - totalitatea persoanelor care dețin cetățenia Republicii Moldova, cetățenia altor state, persoanele apatride, persoanele nedocumentate care, la data de referință, au reședință obișnuită pe teritoriul țării.

Solicitant al statutului de apatrid - persoană care a depus o cerere de recunoaștere a statutului de apatrid, nesoluționată încă prin decizie irevocabilă.

Străin - persoană care nu deține cetățenia Republicii Moldova sau care este apatrid.

Persoane cu cetățenie nedeterminată - persoanele, cetățenia cărora nu este cunoscută și care nu au trecut prin procedura de determinare a statutului de apatrid.

1. INTRODUCERE

1.1. Contextul studiului

Persoanele care nu dețin acte de identitate sau acte de stare civilă se află într-o situație de vulnerabilitate juridică și socială accentuată, care le expune direct riscului de a deveni apatride, chiar și în ipoteza în care ar avea dreptul la cetățenia unui stat, potrivit legislației acestuia.

Lipsa documentelor oficiale împiedică dovada existenței unei legături juridice între individ și stat, plasând persoanele afectate într-o situație de ”invizibilitate”. Astfel, de exemplu, un copil fără certificat de naștere este privat de posibilitatea de a-i fi confirmată filiația și de a-i fi recunoscută apartenența la o comunitate națională, fiind lipsit de garanțiile fundamentale asociate statutului de cetățean. Pentru adulți, lipsa actelor de identitate echivalează cu imposibilitatea exercitării efective a drepturilor fundamentale, printre care dreptul la educație, sănătate, protecție socială și muncă legală, ceea ce determină marginalizarea socială și economică și perpetuează vulnerabilitatea acestora.

Riscul de apatridie este amplificat atunci când generații întregi ale unei familii nu reușesc să își înregistreze evenimentele de stare civilă, fapt ce perpetuează cicluri intergeneraționale de lipsă a documentării și creează obstacole structurale în calea dobândirii cetățeniei. În plus, atunci când transmiterea cetățeniei este condiționată de statutul juridic al părinților, copiii născuți din părinți nedocumentați se confruntă cu o probabilitate ridicată de a rămâne fără cetățenie chiar și în situația în care sunt născuți pe teritoriul statului. De exemplu, în Republica Moldova persoanele vârstnice deținătoare de pașapoarte sovietice nevalabile se află într-o situație similară de incertitudine juridică, fiind tratate de facto ca apatrizi, multe dintre ele fără posibilitatea de a accesa pensiile, asistența și serviciile medicale necesare, asistența și protecția socială disponibilă cetățenilor.

Prin urmare, lipsa documentelor transformă viața persoanelor dintr-un concept abstract într-o realitate cotidiană caracterizată prin excluziune, stigmatizare și insecuritate juridică. Această situație limitează exercitarea drepturilor fundamentale, inclusiv libertatea de circulație, și reduce considerabil perspectivele de integrare socială. Problematika nu reprezintă doar o chestiune administrativă, ci una structurală și umanitară, care impune intervenții eficiente de prevenire a excluderii și de garantare a dreptului la cetățenie.

În acest context, în perioada martie-octombrie 2025, Centrul de Drept al Avocaților a desfășurat un exercițiu de cartografiere a persoanelor apatride și nedocumentate, care locuiesc în Republica Moldova, cu excepția localităților din stânga Nistrului.

Obiectivele principale ale acestui exercițiu au fost colectarea și analiza datelor cantitative și calitative referitoare la persoanele apatride și nedocumentate, cu accent pe identificarea profilurilor socio-demografice ale acestora, a barierelor și cauzelor care determină nedocumentarea, precum și formularea unor soluții adecvate pentru prevenirea și reducerea riscului de apatridie. Această abordare răspunde scopului principal al cartografierii, și anume: identificarea persoanelor apatride

și nedocumentate, în vederea îmbunătățirii accesului lor la documente, asistență juridică și servicii de protecție.

Cartografierea a urmat o abordare participativă și bazată pe comunitate, cu respectarea confidențialității și a principiilor privind protecția datelor cu caracter personal în conformitate cu legislația națională și standardele internaționale relevante.

Prezentul studiu se înscrie în efortul continuu al Centrului de Drept al Avocaților de a identifica persoanele apatride și nedocumentate și de a analiza situația acestora la nivel național, în vederea documentării lor cu acte de identitate conform statutului juridic al fiecăreia. În anul 2018, CDA a elaborat *Raportul analitic privind situația persoanelor apatride în Republica Moldova*, care prezenta detaliat cadrul internațional și național aplicabil, analiza cadrul normativ și instituțional în materie de drept la cetățenie, prevenirii și reducerii cazurilor de apatridie, precum și protecției persoanelor apatride. Raportul anterior includea, de asemenea, cartografierea selectivă persoanelor nedocumentate desfășurată în trei raionale ale țării și problemele întâmpinate de acestea.

Actualul exercițiu de cartografiere urmărește să actualizeze și să extindă constatările anterioare, analizând fenomenul apatridiei și nedocumentării la nivel național și oferind o imagine mai cuprinzătoare a situației persoanelor fără acte de identitate și de stare civilă care locuiesc în Republica Moldova.

Activitatea a fost realizată cu sprijinul Agenției ONU pentru Refugiați în Republica Moldova și al proiectului Consiliului Europei ”Consolidarea protecției drepturilor omului ale refugiaților și migranților din Republica Moldova: faza II”.

Mulțumiri sunt aduse tuturor respondenților care au participat la acest studiu pentru informațiile oferite

1.2. Metodologia studiului

Studiul a utilizat o abordare mixtă, îmbinând metode cantitative și calitative de cercetare. Procesul de documentare a informațiilor a fost fundamentat atât pe cercetarea documentară, cât și pe cercetarea de teren.

Analiza documentară a constituit etapa preliminară de fundamentare metodologică a studiului și a vizat examinarea surselor relevante, incluzând:

- acte normative naționale și internaționale privind migrația, azilul, apatridia și drepturile omului;
- rapoarte analitice elaborate de instituții și organizații naționale și internaționale în aria cercetării;
- documente conexe cu valoare științifică sau aplicativă, inclusiv monografii, articole de specialitate, culegeri de documente și alte surse similare.

Analiza cantitativă s-a axat pe datele oficiale disponibile privind apatridia și nedocumentarea, incluzând:

- statistici naționale și internaționale relevante;
- indicatori socio-demografici importanți pentru evaluarea profilului persoanelor nedocumentate;
- date suplimentare solicitate de la instituțiile publice competente.

În vederea colectării acestor informații, au fost consultate: Banca de date statistice a BNS, datele publice din Registrul de Stat al Populației administrat de ASP, Portalul Guvernamental al Datelor Deschise, precum și date suplimentare solicitate de la ASP și IGM. De asemenea, au fost luate în considerare rezultatele *Recensământului populației și locuințelor* 2024, datele din rapoartele analitice elaborate de IGM, UNHCR, OAP și alte surse oficiale.

Analiza calitativă s-a bazat pe informații colectate în două etape, prin două instrumente principale:

- Chestionar destinat administrației publice locale și factorilor de decizie (Anexa nr. 2);
- Ghid de interviu destinat persoanelor nedocumentate (Anexa nr. 3).

Cercetarea juridică a constat într-o analiză aprofundată a cadrului normativ național și internațional, cu accent pe:

- evaluarea concordanței legislației naționale cu Convenția din 1954 privind statutul apatrizilor și Convenția din 1961 privind reducerea cazurilor de apatridie;
- examinarea altor instrumente juridice relevante la nivel internațional și regional;
- identificarea eventualelor neconcordanțe și lacune normative cu impact asupra situației persoanelor apatride și nedocumentate.

În cadrul cercetării au fost consultate persoane fără acte de identitate și/sau de stare civilă, pentru colectarea de date detaliate și exhaustive privind problemele generate de nedocumentare în contextul Republicii Moldova. Relatările individuale au fost utilizate pentru conturarea profilului demografic și socio-economic al persoanelor nedocumentate, precum și pentru evidențierea obstacolelor întâmpinate în exercitarea drepturilor fundamentale și accesul la bunuri sau servicii publice.

Prin aplicarea chestionarului la nivelul primăriilor și a interviurilor individuale au fost obținute date stratificate: pe de o parte, dimensiunea geografică și statistică a fenomenului, iar pe de altă parte istoriile și profilurile individuale ale persoanelor nedocumentate. Astfel, rezultatele obținute oferă nu doar cartografierea distribuției persoanelor nedocumentate, ci și repere utile pentru elaborarea de soluții menite să reducă riscul de apatridie.

2. APATRIDIA LA NIVEL GLOBAL

Lumea contemporană este organizată sub forma unui ansamblu de state suverane, în cadrul cărora cetățenia constituie fundamentul legăturii juridice dintre individ și stat. Această legătură generează drepturi și obligații reciproce: pe de o parte, cetățeanul beneficiază de dreptul de a intra și ieși din țară, de a-și stabili domiciliul pe teritoriul statului al cărui cetățean este, iar pe de altă parte, statul are obligația de a admite pe teritoriul său propriii cetățeni și de a le asigura protecția, inclusiv prin intermediul mecanismelor de protecție diplomatică sau consulară atunci când aceștia se află în afara teritoriului național.

Odată cu adoptarea Declarației Universale a Drepturilor Omului (1948), dreptul la cetățenie a fost consacrat pentru prima dată ca un drept fundamental al fiecărei persoane. Toate instrumentele majore ale ONU în domeniul drepturilor omului adoptate ulterior includ o anumită expresie a dreptului la cetățenie.

În mod obișnuit, o persoană deține o singură cetățenie, considerată un atribut firesc al statutului juridic al individului. Totuși, există situații particulare, precum dubla sau multipla cetățenie, dobândită prin cumularea condițiilor prevăzute de legislațiile naționale ale mai multor state. În opoziție, anumite persoane nu dețin cetățenia niciunui stat și sunt încadrate în categoria apatrizilor.

Lipsa cetățeniei generează consecințe juridice și sociale semnificative, limitând exercitarea unei game largi de drepturi și libertăți fundamentale. Drepturile acordate exclusiv cetățenilor, precum dreptul de vot, devin inaccesibile, iar alte drepturi, cum sunt dreptul la educație, dreptul la muncă, dreptul la sănătate, dreptul la viață familială sau libertatea de circulație pot fi substanțial restrânse. În plus, lipsa cetățeniei conduce adesea la marginalizare și excludere socială, afectând identitatea și valoarea de sine a persoanei.

Fenomenul apatridiei este recunoscut la nivel internațional drept o provocare juridică și umanitară de amploare. Potrivit estimărilor UNHCR, valabile la sfârșitul anului 2024, în întreaga lume există cel puțin 4,3 milioane de persoane fără cetățenie.¹ Cu toate acestea, se consideră că cifra reală este substanțial mai mare deoarece majoritatea țărilor nu colectează sistematic date privind apatridia.

2.1. Definiția ”persoanei apatride”

Conform articolului 1 al Convenției din 1954 privind statutul apatrizilor, termenul ”apatrid” înseamnă *”o persoană care nu este considerată cetățean al nici unui stat, conform legii naționale a acestuia”*. Definiția unei persoane apatride, așa cum este prevăzută în Convenția din 1954, este

¹ <https://www.unhcr.org/global-trends-report-2024>

recunoscută ca parte a dreptului internațional cutumiar. Manualul UNHCR privind protecția persoanelor apatride oferă îndrumări suplimentare pentru interpretarea acestei definiții.²

Termenul ”apatrid” are această semnificație în prezentul studiu.

2.2. Cauzele apatridiei

Dreptul la cetățenie este un drept fundamental al omului, consacrat în articolul 15 din Declarația Universală a Drepturilor Omului³, precum și în alte instrumente internaționale și regionale în domeniul drepturilor omului. Cu toate acestea, apatridia există și rămâne o preocupare a comunității internaționale. Cauzele apatridiei sunt multiple, complexe și interdependente, fiind determinate de factori juridici, administrativi, politici și practici care se intersectează într-o manieră adesea specifică fiecărui context. Acestea pot fi grupate în patru categorii principale: (i) cauze asociate proceselor de constituire, secesiune sau succesiune a statelor și transferului de teritorii între state; (ii) cauze derivate din funcționalitatea și eficiența cadrului normativ privind cetățenia și practicile administrative aferente; (iii) cauze întemeiate pe discriminare, fundamentată pe criterii de sex, vârstă, apartenență etnică și/sau rasială ori chiar privarea arbitrară de cetățenie, contrar normelor internaționale aplicabile în materia drepturilor omului; (iv) cauze derivate din neînregistrarea nașterii copiilor.

Constituirea, secesiunea și succesiunea statelor

Procese de dizolvare a statelor, de unificare, secesiune și proclamare a independenței, care rezultă adesea din conflicte internaționale sau interne și implică reconfigurări teritoriale, constituie cauze semnificative ale apatridiei, afectând adesea segmente considerabile ale populației. Aceste procese politico-juridice generează frecvent situații de apatride, întrucât statele succesoare adoptă reglementări în materie de cetățenie ce pot exclude anumite grupuri ale populației aflate pe teritoriul lor. Astfel, apariția apatridiei depinde de legislația privind cetățenia statului predecesor și a statului succesor, fiind corelată, în mod frecvent, cu imposibilitatea de a stabili sau de a confirma o legătură juridică validă cu statul succesor.

Exemplele istorice confirmă dimensiunea și gravitatea acestui fenomen. După destrămarea Uniunii Sovietice milioane de persoane care locuiau pe teritoriile noilor state independente, între care se remarcă Estonia, Letonia și republicile din Asia Centrală, au devenit apatride, în principal din cauza caracterului restrictiv al legislațiilor privind cetățenia, care condiționau dobândirea acesteia de îndeplinirea unor criterii precum dovada apartenenței etnice sau a reședinței permanente. Aceste condiții s-au dovedit dificil sau chiar imposibil de satisfăcut pentru un număr semnificativ de foști

² UNHCR, *Handbook on Protection of Stateless Persons*, Geneva 2014, disponibil la: <https://www.refworld.org/policy/legalguidance/unhcr/2014/en/122573>.

³ ”Orice individ are dreptul la o cetățenie. Nimeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de cetățenia sa, nici de dreptul de a-și schimba cetățenia”.

cetățeni sovietici, în special pe fondul mobilității istorice a populațiilor și al absenței documentelor justificative corespunzătoare.

În mod similar, procesul de dezintegrare a fostei Iugoslavii în anii 1990 a determinat apariția numeroaselor situații de apatridie în rândul persoanelor strămutate, al minorităților etnice și al altor grupuri aflate în situații de vulnerabilitate. Fenomene similare s-au regăsit ulterior și în alte contexte: secesiunea Eritreii de Etiopia în anul 1993, precum și proclamarea independenței Sudanului de Sud față de Sudan, în anul 2011. Aceste evoluții demonstrează tendința constantă ca rivalitățile politice și etnice să fie transpuse în norme juridice restrictive, cu efect de excludere a unor segmente semnificative ale populației și cu generarea cazurilor de apatridie la scară extinsă.

În asemenea circumstanțe, conflictele de legi și lipsa unei coordonări eficiente între statele predecesoare și cele succesoare agravează problematica, contribuind la perpetuarea fenomenului apatridiei și la imposibilitatea soluționării acestuia într-un termen rezonabil.

Funcționalitatea și eficiența cadrului normativ privind cetățenia și practicile administrative aferente

O categorie distinctă de cauze ale apatridiei este determinată de lacunele legislative și/sau existența unor conflicte de reglementare între actele normative în domeniul cetățeniei aplicabile în diferite state. Astfel de deficiențe pot conduce, în anumite circumstanțe, la pierderea sau imposibilitatea dobândirii cetățeniei. Legile naționale pot conține reglementări care generează situații de apatridie, cum ar fi: pierderea automată a cetățeniei după o perioadă îndelungată de reședință în alt stat; instituirea obligativității renunțării la cetățenia țării de origine ca o condiție prealabilă pentru dobândirea cetățeniei unui alt stat; absența unei obligații de a dobândi o nouă cetățenie înainte de renunțarea la cea anterioară; caracterul neobligatoriu al unei promisiuni de cetățenie, ca o condiție prealabilă pentru a renunța la cetățenia anterioară. În asemenea situații, complexitatea legislațiilor privind cetățenia poate determina ca numeroase persoane să devină ”invizibile”, fiind excluse de la protecția efectivă a statului și rămânând astfel într-o zonă de vulnerabilitate juridică și socială.

Conflictele dintre actele normative privind cetățenia ale diferitelor state vizează principiile *jus soli* și *jus sanguinis*, în situațiile în care combinarea locului nașterii (*jus soli*) cu descendența (*jus sanguinis*) în circumstanțe individuale nu conduce la dobândirea cetățeniei. Acest lucru se poate întâmpla, spre exemplu, în cazul unui copil născut în afara țării de origine a părinților, pe teritoriul unui stat care nu aplică principiul *jus soli*, iar părinții nu pot transmite cetățenia prin descendență (*jus sanguinis*), întrucât legislația țării lor de origine nu permite acest lucru.

Procedurile juridice inadecvate pentru determinarea apatridiei sau absența unor astfel de proceduri plasează persoanele apatride într-o situație de incertitudine juridică, lipsindu-le de acces la drepturile fundamentale și la cetățenie.

Un risc major de apatridie îl reprezintă situația persoanelor care nu dețin acte de identitate. În lipsa documentelor de identitate sau a altor înregistrări oficiale care confirmă legătura juridică dintre individ și stat, aceste persoane se află într-o stare de incertitudine juridică, neputând dovedi în mod

efectiv apartenența la o comunitate națională. Fără acte de identitate, indivizii sunt expuși riscului de a fi tratați ca apatrizi de facto, chiar dacă, în drept, sunt cetățeni ai unui stat. Ei nu își pot exercita drepturile sociale, economice, culturale, civile și politice; nu pot accesa bunurile și serviciile publice. Mai mult, lipsa documentelor face imposibilă înregistrarea ulterioară a evenimentelor de stare civilă (căsătorie, naștere, deces), ceea ce perpetuează și adâncește ciclurile intergeneraționale de apatridie. Această lipsă de documente are adesea cauze complexe, printre care sărăcia extremă, izolarea geografică, deficiențele administrative, migrația neregulamentară sau discriminarea sistemică a anumitor grupuri.

Accesul limitat la actele de identitate generează cazuri de apatridie în care persoanele, deși cetățeni *de jure* ai unui stat, sunt *de facto* private de posibilitatea de a obține documente oficiale sau de a-și demonstra statutul juridic de cetățean. Astfel, lipsa documentelor de identitate și de stare civilă nu este doar o problemă administrativă, ci o cauză structurală a apatridiei, care necesită măsuri de prevenție și remediere din partea statelor. Asigurarea accesului universal, gratuit și nediscriminatoriu la servicii de înregistrare a nașterilor și de eliberare a documentelor de identitate constituie o condiție esențială pentru prevenirea și reducerea fenomenului apatridiei.

Strămutările forțate și fluxurile migratorii expun frecvent persoanele la riscul de apatridie. Persoanele strămutate intern, refugiații și solicitanții de azil sunt expuși unui risc major de a pierde accesul la acte de identitate, de a nu fi recunoscuți de către statele gazdă sau de a întâmpina obstacole în exercitarea drepturilor inerente cetățeniei în țările de origine. Migranții aflați în situație neregulamentară, precum și persoanele private de protecția consulară a statului de origine, pot ajunge într-o zonă de incertitudine juridică de durată, cu consecințe grave asupra statutului lor juridic. Această realitate este amplificată de insuficiența cadrului normativ aplicabil ori de neimplementarea mecanismelor de protecție destinate populațiilor strămutate. În lipsa unor garanții legale și instituționale eficiente, accesul acestor persoane la drepturi, inclusiv la educație, asistență medicală, protecție socială și integrarea pe piața muncii, este sever restrâns.

Discriminarea și privarea arbitrară de cetățenie

Normele juridice sau practicile discriminatorii care exclud persoane sau grupuri de persoane de la dobândirea, păstrarea ori transmiterea cetățeniei, în funcție de etnie, sex, religie sau alte criterii protejate, perpetuează fenomenul apatridiei. Spre exemplu, în anumite sisteme juridice, femeilor le este refuzat dreptul de a transmite cetățenia copiilor lor. Această limitare generează situații de apatridie în cazurile în care cetățenia tatălui nu poate fi dobândită sau este necunoscută. De asemenea, în unele jurisdicții, femeile își pierd cetățenia prin efectul căsătoriei.

O altă cauză structurală a apatridiei o constituie privarea de cetățenie a unor grupuri de populație din cauza originii etnice sau rasiale, ori religiei. În lipsa voinței politice de a soluționa această problemă, apatridia devine o caracteristică definitorie a acestor comunități și este transmisă generațiilor următoare. Totodată, anumite legislații naționale prevăd posibilitatea retragerii cetățeniei pentru motive diverse, precum pedepsele penale, manifestările de opoziție politică sau considerentele de securitate națională.

Deși privarea de cetățenie, înțeleasă în sens larg ca retragerea involuntară a cetățeniei de către stat, indiferent de voința persoanei vizate, ține de competența internă a fiecărui stat, aceasta este supusă limitărilor impuse de dreptul internațional al drepturilor omului, care interzice privarea arbitrară de cetățenie. Pentru a evita caracterul arbitrar, o asemenea măsură trebuie să fie conformă cu legislația internă, să respecte principiul proporționalității și garanțiile procedurale, să nu fie fundamentată pe criterii discriminatorii.

Întrucât dreptul la cetățenie și obligația de a preveni apatridia constituie principii generale ale dreptului internațional, se consideră că privarea de cetățenie care are ca efect producerea apatridiei – mai ales în absența unor garanții procedurale adecvate sau a unui control judecătoresc efectiv – este, în principiu, arbitrară, deși Convenția din 1961 privind reducerea cazurilor de apatridie permite acest lucru în anumite circumstanțe excepționale.

Neînregistrarea nașterii copiilor

Neînregistrarea nașterii copiilor din diverse motive poate plasa copiii respectivi în situația de apatridie. Aceste cazuri pot fi generate de neglijența și iresponsabilitatea părinților, de lipsa documentelor, dar și de alți factori.

În ceea ce privește practicile administrative, înregistrarea nașterilor constituie un element esențial pentru prevenirea apatridiei. Lipsa înregistrării sau imposibilitatea de a înregistra nașterea constituie o problemă critică, cu implicații directe asupra dobândirii cetățeniei, în special pentru copiii proveniți din contexte de strămutare, marginalizare socială sau sărăcie extremă. Certificatul de naștere reprezintă adesea dovada principală necesară pentru dobândirea cetățeniei sau pentru confirmarea legăturii juridice cu un stat. În cazul copiilor, absența certificatului de naștere sau a recunoașterii filiației produce efecte ireversibile asupra dobândirii cetățeniei, în special în statele unde principiul descendenței (*jus sanguinis*) este determinant.

Înregistrarea nașterilor poate fi împiedicată de bariere administrative, precum plata unor taxe, formalitățile excesive sau procedurile administrative complicate. Obstacolele de ordin lingvistic ori analfabetismul, de asemenea, pot împiedica accesul unor persoane la autoritățile sau procedurile de înregistrare a nașterii. Anumite grupuri de populație se află în risc crescut de apatridie, printre care se numără populațiile nomade, locuitorii din zonele de frontieră, minoritățile etnice, refugiații, persoanele strămutate intern, migrații.

2.3. Consecințele apatridiei

Cetățenia constituie un element esențial al identității și apartenenței unei persoane, fiind totodată condiția indispensabilă pentru protecția și exercitarea efectivă a drepturilor fundamentale ale omului. În lipsa acesteia, persoanele apatride trăiesc într-un vid juridic, fiind considerate străine pretutindeni și lipsite de un stat căruia să îi aparțină și în care să se poată întoarce.

Impactul apatridiei asupra drepturilor omului este profund și omniprezent. Persoanele apatride se confruntă cu dificultăți semnificative în exercitarea unor drepturi și libertăți fundamentale, care, în mod obișnuit, sunt garantate prin calitatea de cetățean. Atât în spațiul european, cât și în afara acestuia, lipsa cetățeniei limitează accesul la educație, servicii medicale, asistență și protecție socială, exercitarea unei activități profesionale în condiții legale și protecția din partea statului.

Consecințele apatridiei sunt semnificative și multiple, afectând toate dimensiunile vieții cotidiene. Persoanele apatride, printre cele mai vulnerabile categorii ale populației globale, se confruntă cu restricții sistemice în accesul la muncă legală și remunerată, locuință, educație, asistență medicală și protecție socială. Lipsa recunoașterii juridice generează, de regulă, absența documentelor de identitate, indispensabile pentru exercitarea unor drepturi, inclusiv înregistrarea nașterii, încheierea căsătoriei, deschiderea unui cont bancar, obținerea unui permis de conducere sau identificarea oficială în raporturile cu autoritățile și instituțiile publice.

În practică, lipsa unei protecții juridice efective generează, în mod frecvent, negarea unor drepturi fundamentale și, implicit, marginalizarea socială și economică. Persoanele apatride se află într-un risc sporit de discriminare, abuzuri, exploatare, muncă a copiilor, trafic de persoane, precum și detenție arbitrară sau prelungită. În lipsa unei evidențe administrative și a unei înregistrări corespunzătoare, nevoile lor rămân invizibile în cadrul politicilor publice, iar existența lor juridică nu este, practic, recunoscută.

În numeroase situații, apatrizii se confruntă cu excludere socială de lungă durată, cu dificultăți majore în obținerea permiselor de ședere sau a documentelor de călătorie, precum și cu limitări semnificative ale libertății de circulație. Apatridia afectează, totodată, unitatea și stabilitatea familială, complicând procedurile de reunificare a familiei și producând consecințe negative asupra dezvoltării copiilor, inclusiv asupra accesului acestora la oportunități educaționale și sociale. Lipsa unor mecanisme eficiente de contestare și insuficiența controlului judiciar în materie de apatridie amplifică vulnerabilitățile și subminează dreptul la un proces echitabil, precum și garanțiile împotriva detenției arbitrare.

Apatridia nu se reduce, așadar, la o simplă lipsă a cetățeniei, ci constituie o cauză structurală a excluderii sociale, a sărăciei și a încălcării continue a drepturilor fundamentale ale omului.

În fața acestor realități, comunitatea internațională a adoptat măsuri concertate pentru prevenirea, reducerea și, pe termen lung, eradicarea fenomenului apatridiei. Printre acestea se remarcă reformele legislative menite să elimine reglementările discriminatorii în materia cetățeniei, asigurând egalitatea de gen în transmiterea cetățeniei și extinderea criteriilor de dobândire a acesteia prin naștere. Totodată, instituirea și consolidarea procedurilor de determinare a statutului de apatrid permit identificarea persoanelor vizate, recunoașterea legală a statutului lor și accesul la drepturile și garanțiile corespunzătoare. Exemple relevante de implementare a acestor mecanisme se regăsesc în mai multe state, inclusiv în Republica Moldova, oferind repere de bună practică la nivel regional.

Un alt instrument preventiv esențial în reprezintă consolidarea sistemelor de înregistrare civilă și documentare a nașterilor, care trebuie să fie bazate pe principiile universalității, gratuității și accesibilității, în special pentru persoanele din grupurile marginalizate sau comunitățile afectate de strămutare. Această măsură diminuează riscul apariției cazurilor de apatridie de natură administrativă și garantează transmiterea cetățeniei, prevenind perpetuarea fenomenului de la o generație la alta.

În contextul succesiunii statelor, dreptul internațional impune statelor succesoare obligația de a adopta reglementări incluzive privind cetățenia, pentru a evita apariția vidurilor juridice și pentru a asigura menținerea sau dobândirea cetățeniei de către foștii cetățeni ai statului predecesor. În acest sens, Convenția Consiliului Europei privind evitarea apatridiei în legătură cu succesiunea statelor subliniază necesitatea cooperării interstatuale, schimbului de informații și a instituirii de garanții care să reducă riscul apatridiei în asemenea situații.

Organismele internaționale au un rol central în acest proces, prin coordonarea campaniilor de advocacy, promovarea aderării statelor la convențiile relevante și sprijinirea elaborării planurilor naționale de acțiune. La nivel național, aceste eforturi trebuie completate prin integrarea problematicii apatridiei în politicile din domeniul migrației și azilului, consolidarea capacităților instituționale și armonizarea cadrului normativ, pentru a răspunde în mod eficient nevoilor persoanelor apatride.

2.4. Cadrul internațional și regional de reglementare

Două instrumente fundamentale adoptate sub egida Organizației Națiunilor Unite - Convenția din 1954 privind statutul apatrizilor și Convenția din 1961 privind reducerea cazurilor de apatridie - constituie pilonii esențiali ai eforturilor de protecție și prevenire a fenomenului apatridiei la nivel internațional.

Convenția din 1954 privind statutul apatrizilor

Convenția din 1954 constituie instrumentul juridic de referință în materia protecției apatrizilor și instituie standarde minime de protecție, inclusiv obligația statelor de a le acorda tratament nediscriminatoriu, echivalent celui aplicabil altor străini aflați în mod legal pe teritoriul lor. Cel mai important, Convenția stabilește definiția ”persoanei apatride”, instituie cerința ca statele părți să faciliteze naturalizarea persoanelor apatride, dar și interdicția de a expulza persoanele apatride care se află legal pe teritoriul statelor părți la Convenție. De asemenea, documentul conține dispoziții referitoare la emiterea documentelor de călătorie și a actelor de identitate.

Convenția din 1961 privind reducerea cazurilor de apatridie

Completând rolul protector al Convenției din 1954, Convenția din 1961 privind reducerea cazurilor de apatridie rămâne până în prezent unicul instrument internațional destinat reducerii și prevenirii cazurilor de apatridie, stabilind garanții pe care statele trebuie să le integreze în legislațiile naționale

privind cetățenia, inclusiv în contextul succesiunii de state și al migrației internaționale. În special, Convenția reglementează dobândirea cetățeniei de către persoanele care, altfel, ar fi apatride și care au o legătură relevantă cu statul, fie prin naștere, fie prin descendență. Totodată, Convenția abordează aspecte referitoare la păstrarea cetățeniei odată dobândite și transferul de teritoriu. Convenția din 1961 nu vizează exclusiv problemele de cetățenie din cadrul jurisdicției interne a unui stat, ci oferă și soluții pentru situațiile de cetățenie care pot apărea între state. În acest sens, principiile consacrate prin Convenție stabilesc un cadru de referință pentru soluționarea conflictelor privind cetățenia.

Dreptul internațional al drepturilor omului privind apatridia

Instrumente fundamentale de drept internațional al drepturilor omului, precum Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Convenția internațională cu privire la drepturile copilului, Convenția asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei și Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială conțin dispoziții referitoare la dreptul la o cetățenie și la interzicerea discriminării. Persoanele apatride care se încadrează în definiția termenului „refugiat”, prevăzută de Convenția din 1951 privind statutul refugiaților, beneficiază de protecția conferită de aceasta în calitate de refugiați.

Cadrul juridic european

Consiliul Europei a elaborat un cadru normativ extins, completat de jurisprudența relevantă în domeniul cetățeniei și al apatridiei. În acest context, au fost adoptate două instrumente juridice fundamentale care vizează dreptul la cetățenie și evitarea apatridiei: Convenția europeană cu privire la cetățenie (1997) și Convenția cu privire la prevenirea cazurilor de apatridie în legătură cu succesiunea statelor (2006).

Convenția europeană cu privire la cetățenie cuprinde mai multe dispoziții care prevăd garanții împotriva apatridiei, unele dintre acestea fiind paralele celor consacrate în Convenția din 1961, iar altele având un caracter complementar. Articolul 4 prevede, între altele, obligația ca normele naționale privind cetățenia ale statelor părți să încorporeze principiul evitării apatridiei. Articolul 6 alineatul (2) instituie o garanție împotriva apatridiei la naștere, comparabilă cu cea prevăzută în Convenția din 1961. În plus, articolul 7, care reglementează pierderea cetățeniei *ex lege* sau din inițiativa statului parte, stabilește garanții împotriva apatridiei.

Convenția cu privire la prevenirea cazurilor de apatridie în legătură cu succesiunea statelor instituie reguli privind dobândirea cetățeniei, în scopul prevenirii apatridiei în contextul succesiunii statale. De asemenea, Convenția subliniază necesitatea cooperării interstatale, schimbului de informații și a instituirii de garanții care să reducă riscul apatridiei în asemenea situații.

Comitetul de Miniștri a adoptat recomandări-cheie care oferă orientări statelor membre, în special [Recomandarea nr. R \(99\) 18 privind evitarea și reducerea apatridiei](#) și [Recomandarea CM/Rec\(2009\)13 privind cetățenia copiilor](#). Adunarea Parlamentară a abordat în continuare aceste

aspecte, printre altele, prin [Recomandarea 2042 \(2014\) privind accesul la cetățenie](#) și [Rezoluția 2099 \(2016\) privind necesitatea eradicării apatridiei copiilor](#).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a jucat, de asemenea, un rol central în dezvoltarea standardelor privind accesul la cetățenie. Deși Convenția europeană a drepturilor omului (CEDO), la care Republica Moldova este parte, nu garantează în mod explicit dreptul la cetățenie, Curtea a recunoscut accesul la cetățenie ca element al identității sociale, protejat în temeiul articolului 8 ([cauza Genovese împotriva Maltei](#), 2011). Jurisprudența Curții include, de asemenea, cauze referitoare la privarea de cetățenie, precum hotărârile pronunțate în cauzele [K2 împotriva Regatului Unit](#), 2017, [Ghoumid și alții împotriva Franței](#), 2020, [Ahmadov împotriva Azerbaidjanului](#), 2020 și [Usmanov împotriva Rusiei](#), 2020.

Situația persoanelor apatride este, de asemenea, recunoscută și abordată în Planul de acțiune al Consiliului Europei privind protecția persoanelor vulnerabile în contextul migrației și azilului în Europa (2021–2025).⁴

În ceea ce privește Uniunea Europeană, în anul 2015 Consiliul Uniunii Europene a adoptat Concluzii privind apatridia, prin care a invitat Comisia Europeană să lanseze schimburi de bune practici și să încurajeze coordonarea activă a punctelor naționale de contact privind apatridia în cadrul campaniei #IBELONG a UNHCR.⁵ Ulterior, Rețeaua Europeană pentru Migrație (EMN)⁶ a primit mandatul de a institui o platformă pentru schimbul de informații și bune practici. Republica Moldova, în calitate de stat observator EMN, a desemnat în calitate de punct național de contact Direcția politici în domeniul managementului integrat al frontierei de stat, migrației și azilului din cadrul MAI.

În mod similar, chestiunile referitoare la persoanele apatride au fost integrate în activitatea unor instituții ale UE, precum Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA)⁷, în contextul migrației și azilului.

În cadrul sistemului juridic al UE, dreptul la cetățenie a fost abordat în mod indirect în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. Curtea a reținut că pierderea cetățeniei unui stat membru atrage și pierderea drepturilor aferente statutului de cetățean al Uniunii. Totodată, instanța a subliniat obligația autorităților naționale de a analiza efectiv și proporțional consecințele unei astfel de măsuri asupra persoanei vizate și asupra membrilor familiei acesteia.

⁴ Consiliul Europei, *Planul de acțiune privind protecția persoanelor vulnerabile în contextual migrației și azilului în Europa (2021-2025)*, valabil la: [CM\(2021\)67-final](#).

⁵ Uniunea Europeană, *Concluziile Consiliului și ale Guvernelor Statelor Membre privind Apatridia, decembrie 2015*, valabil la: [Council adopts conclusions on statelessness - Consilium](#).

⁶ Pentru mai multe informații despre fiecare membru al REM poate fi vizitată pagina https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-member-and-observer-countries_en.

⁷ <https://euaa.europa.eu/>.

3. APATRIDIA ÎN REPUBLICA MOLDOVA

3.1. Context general

Republica Moldova este parte la principalele instrumentele internaționale și regionale în domeniul apatridiei, inclusiv la cele patru instrumente fundamentale⁸: *Convenția privind statutul apatrizilor*, *Convenția privind reducerea cazurilor de apatridie*, *Convenția europeană cu privire la cetățenie* și *Convenția Consiliului Europei cu privire la prevenirea cazurilor de apatridie în legătură cu succesiunea statelor*. Prin aderarea la aceste instrumente, statul și-a asumat obligații internaționale ferme de prevenire a apatridiei și de protecție efectivă a drepturilor persoanelor apatride, inclusiv garantarea dreptului la cetățenie ca element esențial al personalității juridice.

Aderând la Convenția privind statutul apatrizilor, Republica Moldova și-a rezervat dreptul de a aplica prevederile articolelor 23 (*Ajutorul public*), 24 (*Legislația privind munca și securitatea socială*), 25 (*Măsurile administrative*) și 31 (*Expulzarea*) din Convenție conform legislației interne în vigoare. Totodată, statul și-a rezervat dreptul de a aplica prevederile articolului 27 (*Actele de identitate*) doar apatrizilor, ai căror statut a fost recunoscut de Republica Moldova, precum și celor cu drept de ședere pe teritoriul Moldovei. Deși rezervele la Convenția din 1954 sunt păstrate până în prezent, legislația națională acordă, în practică, apatrizilor recunoscuți toate drepturile prevăzute de Convenție.

Republica Moldova nu este stat membru al Uniunii Europene, dar a transpus parțial în legislația internă Directivele UE relevante.

Pe plan intern, un pas esențial în consolidarea mecanismului de protecție a apatrizilor l-a constituit adoptarea Legii nr. 284/2011, prin care a fost amendată Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, și prin care a fost instituită procedura de recunoaștere a statutului de apatrid. Procedura se remarcă prin accesibilitatea sa, fiind gratuită, lipsită de condiții de reședință și deschisă inițierii din oficiu, personal, oral sau în scris. Această abordare incluzivă a fost apreciată la nivel internațional ca o bună practică, întrucât asigură un acces efectiv la procedurile administrative și oferă garanții procedurale adecvate.

Potrivit legislației naționale, persoanele recunoscute ca apatrizi beneficiază, în mod general, de aceleași drepturi ca și cetățenii Republicii Moldova, cu excepția drepturilor politice, cum ar fi dreptul de vot și dreptul de a fi ales, sau dreptul de acces la o funcție publică.

Legea face distincție între apatrizii recunoscuți și solicitanții statutului de apatrid. Solicitanții statutului de apatrid - persoane care au depus cerere dar nu au primit încă o decizie finală - formează o categorie aparte, cu drepturi și obligații distincte față de apatrizii oficial recunoscuți. Ei

⁸ Legea pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind statutul apatrizilor, nr. 275 din 27.12.2011; Legea pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind reducerea cazurilor de apatridie, nr. 252 din 08.12.2011; Hotărârea Parlamentului pentru ratificarea Convenției europene cu privire la cetățenie, nr. 621 din 14.10.1999; Legea pentru ratificarea Convenției Consiliului Europei cu privire la prevenirea cazurilor de apatridie în legătură cu succesiunea statelor, nr. 232 din 02.11.2007.

beneficiază de dreptul de a se afla în Republica Moldova pe toată perioada examinării cererii și sunt protejați împotriva îndepărtării de pe teritoriul țării, beneficiază de anumite drepturi procedurale și de dreptul de a munci.

Astfel, Republica Moldova este unul dintre primele state din lume, care au instituit prin lege o procedură formală și funcțională de recunoaștere a statutului de apatrid. Aceasta confirmă angajamentul statului față de protecția persoanelor vulnerabile și respectarea standardelor internaționale. În același timp, aplicarea eficientă a procedurii contribuie la protecția drepturilor persoanelor apatride, prevenirea excluderii sociale și integrarea acestora, consolidând totodată cadrul juridic național privind migrația, azilul și cetățenia.

Cu toate acestea, numărul persoanelor apatride în Republica Moldova rămâne semnificativ, ceea ce subliniază necesitatea de a continua eforturile de consolidare a mecanismelor de identificare și protecție a apatrizilor. Este indispensabilă alinierea deplină a legislației și practicilor naționale la standardele internaționale, pentru a garanta exercitarea efectivă a drepturilor fundamentale de către toate persoanele apatride, fără discriminare.

De asemenea, pe teritoriul Republicii Moldova mai există persoane cu statut juridic nedeterminat, care fie nu sunt informate despre procedurile de recunoaștere a statutului de apatrid, fie nu cunosc posibilitățile legale de dobândire a cetățeniei. Această lipsă de informare amplifică riscul transmiterii vulnerabilității de la o generație la alta și menține o parte a populației într-o stare de incertitudine juridică.

La 10 iulie 2025 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat noua Lege a cetățeniei Republicii Moldova (Legea nr. 253/10.07.2025), care urmează să intre în vigoare la 24 decembrie 2025. Potrivit notei de fundamentare a proiectului de lege, adoptarea noului act normativ a fost justificată prin necesitatea adaptării reglementărilor de domeniu la contextul social, politic și economic al Republicii Moldova, marcat de transformări majore de la momentul declarării independenței în anul 1991. Printre factorii determinanți se numără migrația masivă a populației, creșterea incidenței cetățeniei multiple, necesitatea protejării drepturilor cetățenilor din diasporă, precum și problemele de securitate asociate cazurilor de acordare frauduloasă a cetățeniei. Totodată, procesul de integrare europeană și necesitatea de a alinia legislația națională la standardele Uniunii Europene au fost invocate ca fundamente ale noii legi.

În același timp, nota de fundamentare evidențiază faptul că aplicarea Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000 a scos în evidență o serie de vulnerabilități și neclarități rezultate din interpretarea neuniformă a unor norme, impunând necesitatea revizuirii și actualizării acestora. Noua lege are, astfel, scopul declarat de a asigura un proces clar, transparent și sigur de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova, în concordanță cu cerințele sociale contemporane și cu evoluțiile internaționale recente.

Cu toate acestea, analiza prevederilor noii legi relevă o înăsprire a condițiilor pentru dobândirea cetățeniei prin recunoaștere și prin naturalizare, ceea ce, în mod paradoxal, poate spori riscul de

apatridie. Astfel, noul cadru legislativ pare să reflecte o schimbare de abordare a statului, orientată spre securizarea procedurilor și limitarea accesului, în detrimentul flexibilității și incluziunii sociale.

Unele dispoziții ridică probleme de claritate normativă și proporționalitate din perspectiva dreptului internațional al drepturilor omului și a obligațiilor statului în materia reducerii apatridiei. Dintre acestea, se remarcă următoarele aspecte:

- Articolul 5 („Dovada cetățeniei Republicii Moldova”) prevede că dovada cetățeniei Republicii Moldova se face prin actul de identitate, certificatul de naștere (în cazul copilului) sau prin alte documente eliberate de autoritatea competentă. În practică, această formulare nu acoperă situațiile persoanelor care au atins majoratul, dar nu dețin acte de identitate din diverse motive obiective. Aceste persoane vor fi nevoite să inițieze procedura de dobândire a cetățeniei prin recunoaștere, caracterizată prin durată extinsă, costuri semnificative și acces limitat la drepturi fundamentale pe perioada procesului. Respectiva lacună riscă să perpetueze existența apatrizilor de facto.
- Articolul 22 alin. (3) („Retragerea cetățeniei Republicii Moldova”) stipulează că retragerea cetățeniei Republicii Moldova în temeiurile enumerate la alin. (1)⁹ nu se admite dacă, în urma retragerii, persoana va deveni apatrid, cu excepția aceluiași categorii de persoane. Formularea ambiguă a acestei excepții poate genera interpretări neuniforme și aplicări arbitrare, subminând principiul interdicției apatridiei consacrat de dreptul internațional.
- Articolul 15 („Nivelul de cunoaștere a limbii române și a Constituției”) impune condiția demonstrării cunoașterii limbii române și a prevederilor Constituției inclusiv pentru copiii cu vârsta de peste 14 ani. În contextul în care o parte considerabilă a persoanelor apatride sau nedocumentate se află în situații de vulnerabilitate educațională și socio-economică, această cerință poate constitui un obstacol disproporționat, afectând principiul interesului superior al copilului și limitând accesul la cetățenie.

⁹ (1) Cetățenia Republicii Moldova poate fi retrasă, prin decretul Președintelui republicii Moldova, persoanei care:

- a) a dobândit cetățenia Republicii Moldova în mod fraudulos, prin prezentarea unor informații false, prin tăinuirea unor date pertinente sau ca urmare a eludării normelor legale care a condus la dobândirea cetățeniei în lipsa temeiurilor prevăzute de prezenta lege ori de actele normative aplicabile la data dobândirii;
- b) s-a înrolat în formațiuni militare ilegale, în forțele armate ale unei entități neconstituționale, sau ale unui stat agresor, declarat astfel de către Organizația Națiunilor Unite, Parlamentul European ori Parlamentul Republicii Moldova, sau ale unui stat cu care Republica Moldova a rupt relațiile diplomatice ori cu care se află în stare de război;
- c) a săvârșit fapte deosebit de grave prin care prejudiciază interesele Republicii Moldova;
- d) are legături cu grupări teroriste sau le-a susținut sub orice formă ori a săvârșit alte fapte care pun în pericol siguranța națională a Republicii Moldova;
- e) este inclusă în categoria persoanelor în privința cărora au fost aplicate măsuri restrictive internaționale la care Republica Moldova s-a alineat sau care au fost aplicate de Republica Moldova.

În mod general, se constată că majoritatea persoanelor apatride și nedocumentate fac parte din categorii social-vulnerabile, confruntându-se cu dificultăți economice și de integrare. În acest context, costurile ridicate ale procedurilor de dobândire a cetățeniei prin recunoaștere sau naturalizare pot perpetua excluderea și „invizibilitatea juridică” a acestor persoane.

Conform datelor oficiale, procedura de dobândire prin naturalizare implică plata unei taxe pentru serviciu de 6 650 lei și a unei taxe de stat de 180 lei. În cazul dobândirii prin recunoaștere, inclusiv pentru persoanele apatride:

- pentru persoanele născute pe teritoriul Republicii Moldova: taxa pentru serviciu – 1 450 lei, taxa de stat – 180 lei;
- pentru persoanele născute în afara țării, dar cu părinți sau bunici născuți în Republica Moldova: taxa pentru serviciu – 6 650 lei, taxa de stat – 180 lei.

La aceste costuri se adaugă cheltuieli suplimentare pentru traducerea și autentificarea notarială a documentelor, eliberarea duplicatelor actelor de stare civilă (între 120 și 600 lei per document, în funcție de termenul de eliberare), precum și alte costuri individuale asociate procedurii. Pentru persoanele cu venituri modeste sau aflate în situații de vulnerabilitate, aceste obstacole financiare pot constitui o barieră efectivă în exercitarea dreptului la cetățenie, cu consecințe directe asupra exercitării altor drepturi fundamentale.

În concluzie, deși noua Lege a cetățeniei Republicii Moldova nr. 253/2025 marchează o etapă importantă de modernizare a cadrului normativ național, analiza succintă a conținutului său relevă o serie de riscuri și lacune care pot conduce, în practică, la excluderea unor categorii de persoane și la creșterea riscului de apatridie. Din această perspectivă, se impune o evaluare atentă a aplicării legii și adoptarea unor măsuri de atenuare - inclusiv reducerea costurilor, clarificarea formulărilor ambigue și instituirea unor garanții suplimentare pentru prevenirea apatridiei, în conformitate cu standardele internaționale și cu recomandările Comitetului pentru eliminarea discriminării rasiale (CERD, 2024).

3.2. Cauzele apatridiei în Republica Moldova

În urma destrămării Uniunii Sovietice și proclamării independenței Republicii Moldova în august 1991, majoritatea locuitorilor aflați pe teritoriul național au dobândit cetățenia statului nou constituit, în temeiul legislației acestuia. Cu toate acestea, o parte a populației nu a reușit să obțină cetățenia Republicii Moldova sau a fost exclusă din această categorie, ajungând astfel în situația de apatridie.

Conform *Raportului special privind fenomenul apatridiei și respectarea drepturilor persoanelor apatride în contextul cadrului legal național*, elaborat în anul 2024 de către Oficiul Avocatului Poporului¹⁰, printre cauzele principale ale acestui fenomen se numără:

- neînlocuirea în timp util a pașaportului de tip sovietic (modelul anului 1974) cu cel al Republicii Moldova, fapt ce a condus la pierderea valabilității actului de identitate;
- excluderea anumitor persoane din procesul de dobândire a cetățeniei din cauza imposibilității de a prezenta dovezi de reședință permanentă pe teritoriul Republicii Moldova la momentul respectiv;
- existența unor politici discriminatorii care au împiedicat dobândirea cetățeniei, chiar dacă unele persoane au locuit pe teritoriul național de mai multe generații.

Un segment distinct al persoanelor aflate în situație de apatridie este reprezentat de locuitorii din stânga Nistrului. Din cauza lipsei de jurisdicție efectivă a autorităților constituționale ale Republicii Moldova asupra acestui teritoriu, nu este posibilă o cartografiere completă și o estimare precisă a numărului real al persoanelor fără cetățenie din această regiune.

În plan regional, un factor emergent care amplifică provocările legate de apatridie îl constituie conflictul armat din Ucraina. Acesta a generat fluxuri migratorii fără precedent pentru Republica Moldova, incluzând inevitabil și persoane apatride care tranzitează teritoriul național sau aleg să solicite o formă de protecție în cadrul sistemului național de azil.

3.3. Context administrativ și demografic

Teritoriul Republicii Moldova este organizat, sub aspect administrativ, în unități administrativ-teritoriale: sate, orașe, raioane și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia. Țara este împărțită în 32 de raioane, 13 municipii, Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia și unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului.

La 1 ianuarie 2025, conform datelor Biroului Național de Statistică, teritoriul țării includea 1682 de localități, populația cu reședință obișnuită constituind circa 2,4 milioane de persoane. Numărul populației, pe regiuni de dezvoltare, este distribuit după cum urmează: municipiul Chișinău – 720 mii de persoane, regiunea de dezvoltare centru – 670,1 mii de persoane, regiunea de dezvoltare nord – 608,7 mii de persoane, regiunea de dezvoltare sud – 306,7 mii de persoane și UTA Găgăuzia 103,7 mii de persoane. Circa 1 119,0 mii de persoane domiciliază în mediul urban și 1 290,2 mii de persoane – în mediul rural.

Din totalul populației care a declarat etnia la recensământul din 2024, persoanele care s-au declarat moldoveni și români constituie respectiv 77,2% și 7,9%. Dintre minoritățile etnice, s-au declarat

¹⁰ <https://ombudsman.md/post-document/raport-special-privind-fenomenul-apatridiei-si-respectarea-drepturilor-persoanelor-apatride-in-contextul-cadrului-legal-national/>

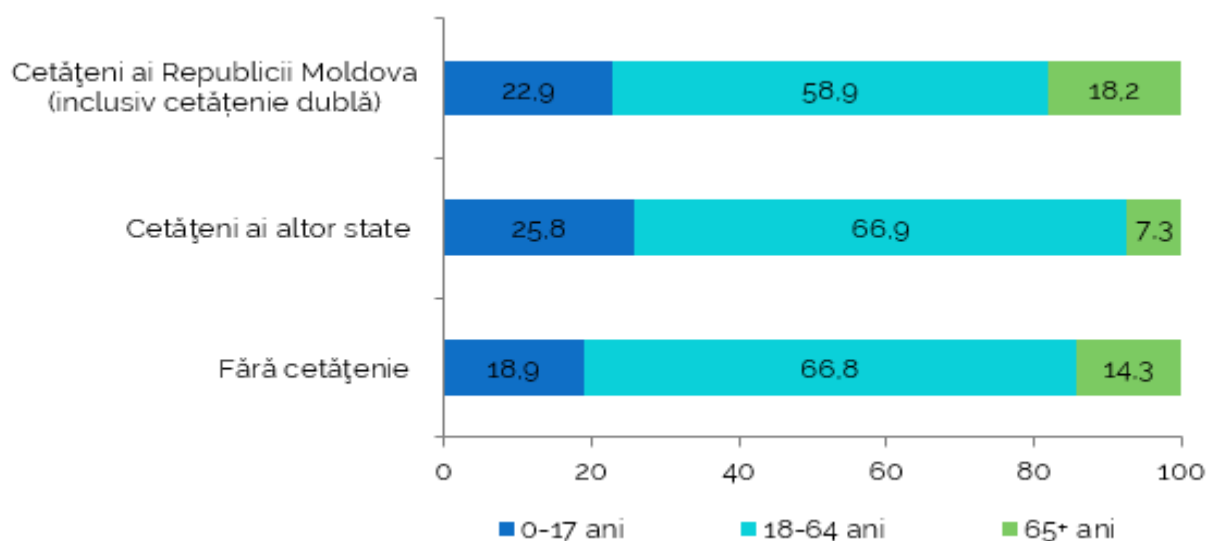
ucraineni 4,9%, găgăuzi 4,2%, ruși 3,2%, bulgari 1,6% și romi/țigani 0,4%. Alte etnii însumează 0,5% din totalul populației care a declarat etnia. În profil teritorial, la nivel de regiuni predomină populația care s-a declarat moldoveni. Ucrainenii și rușii constituie ponderi sporite în regiunea de dezvoltare Nord a țării, iar bulgarii – în regiunea de dezvoltare Sud.

Majoritatea absolută a populației este născută în Republica Moldova (95,9%), cu o pondere mai mare în mediul rural.

Conform datelor finale ale recensământului din 2024, din totalul populației cu reședință obișnuită, circa 2 383,1 mii persoane sau 98,9% au declarat că aveau cetățenia Republicii Moldova, din care 389,3 mii persoane sau 16,3% au declarat că dețineau și cetățenia altui stat. Din totalul populației, persoanele care dețineau cetățenia altui stat constituiau 25,8 mii persoane sau 1,1%, care locuiau preponderent în mediul urban (78,1%). Din numărul total de persoane care dețineau cetățenia altui stat, 73,1% sau 18,9 mii persoane erau cetățeni ai Ucrainei.

Din populația cu reședință obișnuită, persoanele fără cetățenie au constituit circa 0,3 mii persoane, din care 202 persoane (sau 66,8%) au fost de vârstă 18-64 ani și 57 copii (de 0-17 ani) (sau 18,9%).¹¹

Figura 1. Distribuția populației după cetățenie pe grupe de vârstă, la recensământul din 2024, % în total populație

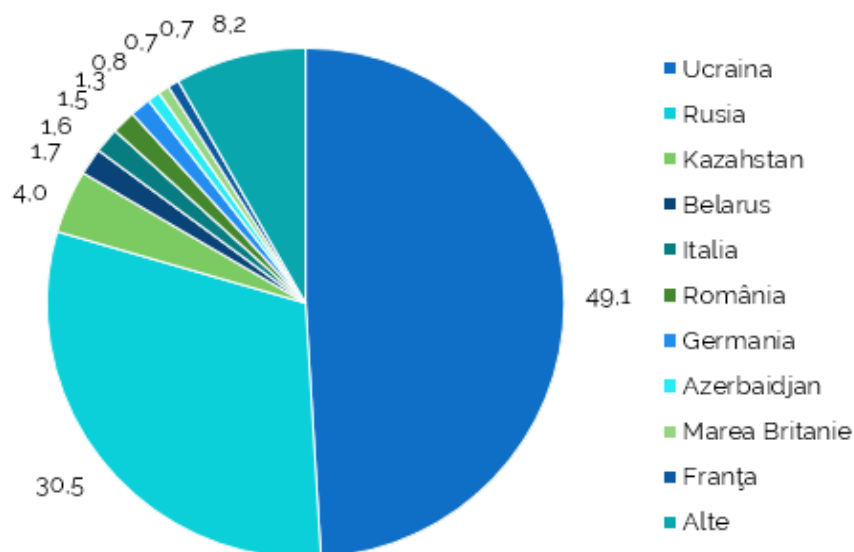
În funcție de țara nașterii, populația țării în majoritate absolută de 2 301,0 mii persoane (sau 95,5%) era născută în Republica Moldova, și doar 106,7 mii persoane (sau 4,4%) erau născute în alte țări. Cele mai mari ponderi ale persoanelor născute în alte țări își aveau locul de reședință obișnuită în municipiul Chișinău, raionul Basarabeasca și municipiul Bălți – cu 7,9%, 7,6% și, respectiv 6,9% din populația acestor municipii/raioane.

¹¹ https://statistica.gov.md/ro/rezultatele-finale-ale-recensamantului-populatiei-si-locuintelor-2024-caracteris-10121_61953.html

Din totalul persoanelor născute în alte țări, 77,4% dețineau cetățenia Republicii Moldova (inclusiv dubla cetățenie), 22,4% - cetățenia altei țări și 0,2 erau fără cetățenie. În aspect de grupe de vârstă, s-a înregistrat o pondere mai mare a persoanelor născute în altă țară pentru grupa de vârstă 65+ ani, de 9,3% pe total țară și 18% în mediul urban.¹²

Fiecare a doua persoană străină, cu reședința obișnuită în Republica Moldova la recensământul din 2024, a fost născută în Ucraina (49,1% sau 52,4 mii persoane), iar una din trei persoane – s-a născut în Rusia (30,5% din persoanele născute în altă țară).

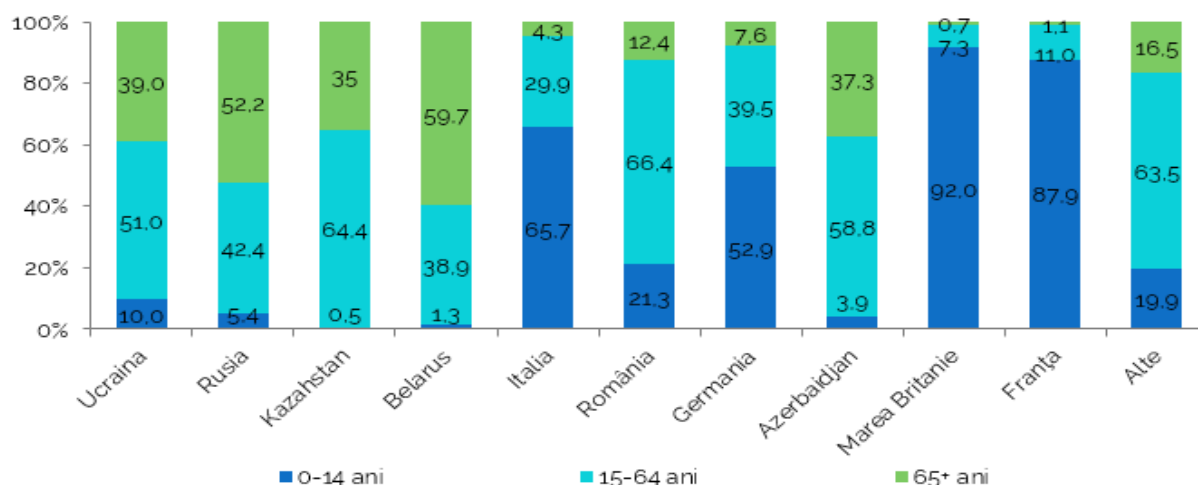
Figura 2. Structura populației născute în alte țări, după țara nașterii, la recensământul din 2024, %

Copiii cu vârsta între 0-14 ani predomină în rândul populației născute în țări precum Marea Britanie, Franța și Italia (în proporție de 92,0%, 87,9% și, respectiv, 65,7%). Persoanele cu vârste între 15-64 ani reprezintă majoritatea populației născute în România (66,4%), Kazahstan (64,4%) și Azerbaidjan (58,8%). Totodată, peste o treime din persoanele născute în Ucraina, Azerbaidjan și Kazahstan sunt de vârsta de 65 ani și peste.

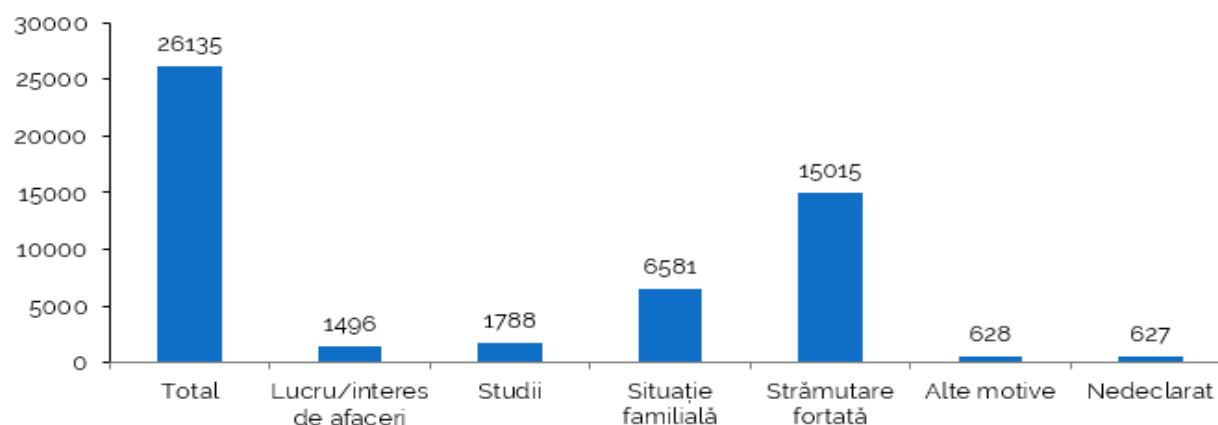
¹² Datele nu reflectă teritoriul din partea stângă a Nistrului, mun. Bender, com. Corjova și s. Roghi din com. Molovata Nouă ale raionului Dubăsari, com. Chițcani, Cremenciug și Gâsca din raionul Căușeni.

Figura 3. Structura populației născute în alte țări, după țara nașterii, grupe de vârstă, la recensământul din 2024, %

La recensământul din 2024, populația cu reședință obișnuită în Republica Moldova, care deținea doar cetățenia altui stat sau cei fără nici o cetățenie, reprezenta 26,1 mii persoane sau 1,1% din populația totală. Dintre aceștia, majoritatea (57,5% sau 15,0 mii persoane) se afla pe teritoriul Republicii Moldova din motiv de strămutare forțată, urmând cei care aveau ca motiv situația familială (25,2% sau 6,6 mii persoane).

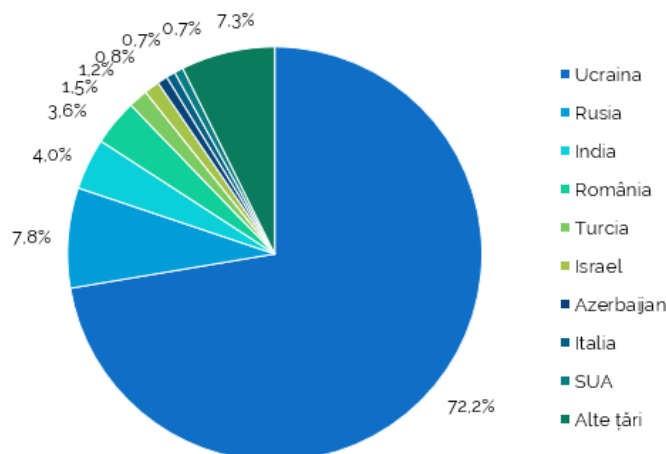
Figura 4. Cetățeni ai altei țări sau cei fără cetățenie, după motivul aflării în Republica Moldova, la recensământul din 2024, %

Raportat la structura pe sexe, predominau persoanele de sex feminin, cu 54% (față de 46% bărbați), iar la distribuția pe medii de reședință majoritatea de 77,8% locuiau în mediul urban. Pe grupe de vârstă, se evidenția categoria de vârstă 15 - 64 de ani, cu 69,9% din totalul cetățenilor străini cu reședință obișnuită în Republica Moldova.

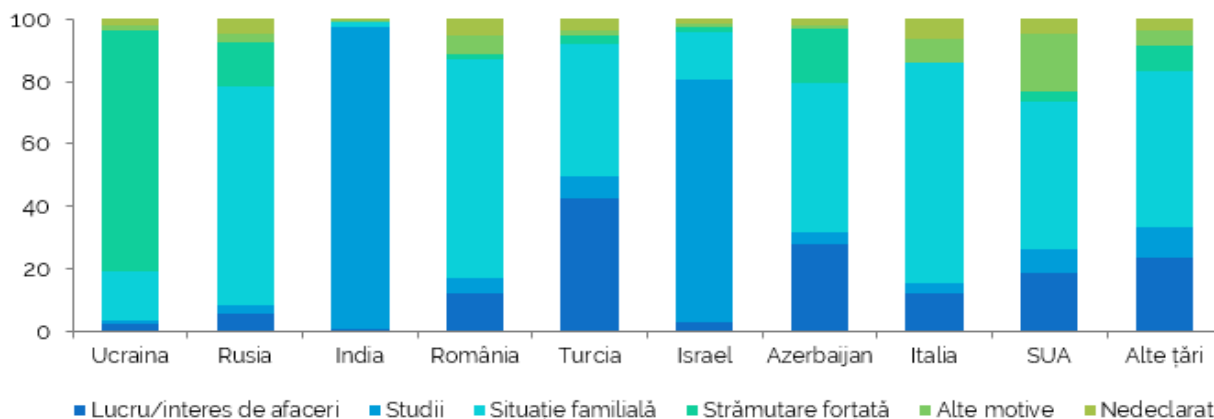
Principalele țări după cetățenie erau Ucraina (72,2% din toți cetățenii străini), urmată de Federația Rusă (7,8%), India (4%), România (3,6%), Turcia (1,5%), Israel (1,2%), celelalte state având o pondere de sub 1% fiecare.

Figura 5. Cetățeni ai altei țări sau fără cetățenie, după țara cetățeniei, la recensământul din 2024, %

După motivul aflării pe teritoriul Republicii Moldova și cetățenia deținută se remarcă cetățenii Ucrainei aflați în strămutare forțată (76,7% din totalul de cetățeni ai Ucrainei), cauzată de războiul din Ucraina; persoanele venite pentru studii - pentru cetățenii Indiei (96,7% din cadrul cetățenilor Indiei), precum și motivul privind situația familială - pentru cetățenii Federației Ruse (70% din totalul acestora), României (70,2%) și Italiei (70,7%). Dintre cei care au declarat motivul aflării lucru/interes de afaceri se evidențiau cetățenii Turciei (42,5% din totalul acestora).

Figura 6. Cetățeni ai altei țări sau cei fără vreo cetățenie, după țara cetățeniei și motivul aflării în Republica Moldova, la recensământul din 2024, %

Categoria populației cu statut de strămutare forțată, includea peste 15,0 mii persoane, sau 57,5% din totalul străinilor cu reședință obișnuită în Republica Moldova la data de referință a recensământului din 2024 (8 aprilie 2024). În cadrul persoanelor strămutate forțat predominau ușor cele de sex feminin (57%), iar ca mediul de reședință predomina cel urban (79,7%). Pe grupe de vârstă prevalau cei cu vârsta de 15-64 ani, reprezentând 62,1%.

3.4. Date privind apatridia

Deși statele sunt încurajate să colecteze date cantitative și calitative fiabile privind apatridia și să adopte sau să consolideze măsuri pentru identificarea și evidența persoanelor apatride aflate pe teritoriul lor, în Republica Moldova informațiile statistice dezagregate referitoare la populația apatridă sunt limitate. Autoritățile înregistrează și publică informații privind persoanele recunoscute oficial apatride pe teritoriul național, însă persistă probleme legate de metodologia de colectare a datelor oficiale, inclusiv existența unor categorii suprapuse, cum ar fi „persoane cu pașapoarte ale URSS” și persoane cu „cetățenie nedeterminată”. Aceste deficiențe, combinate cu lipsa datelor pentru regiunea transnistreană, determină o subraportare probabilă a numărului real al persoanelor apatride.

Cu toate că Republica Moldova este una dintre primele state din lume care au o procedură de recunoaștere a statutului de apatrid, numărul persoanelor apatride în țară este considerabil. Potrivit situației la 30.06.2025, în Registrul de stat al populației erau luate în evidență 1912 persoane apatride, dintre care 1340 domiciliază în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender.

Din numărul total de apatrizi, 5 sunt titulari ai permisului de ședere provizorie pentru apatrizi, iar 1907 sunt titulari ai buletinului de identitate pentru apatrizi, dintre care 926 dețin buletine de identitate pentru apatrizi cu termen de valabilitate expirat.

După naționalitate sau apartenență etnică, apatrizii din Republica Moldova sunt distribuiți, după cum urmează: ruși - 858 persoane, ucraineni - 533 persoane, moldoveni/români - 278 persoane, bulgari - 38 persoane, belaruși - 29 persoane, azerbaidjani - 18 persoane, armeni - 16 persoane, kazahi - 12 persoane, tătari - 10 persoane, nemți - 9 persoane, uzbeki - 9 persoane, găgăuzi - 9 persoane, georgieni - 9 persoane, palestinieni - 7 persoane, ciuvași - 6 persoane, evrei - 5 persoane, romi - 5 persoane, arabi - 4 persoane, alte naționalități/etni - 57 persoane.

Conform țării de origine apatrizii provin din: Republica Moldova - 941 persoane, Federația Rusă - 423 persoane, Ucraina - 274 persoane, Kazahstan - 96 persoane, Belarus - 25 persoane, Uzbekistan - 26 persoane, Georgia - 23 persoane, Azerbaidjan - 20 persoane, Turkmenistan - 10 persoane, Armenia - 10 persoane, Tadjikistan - 10 persoane, Germania - 8 persoane, Letonia - 8 persoane, Palestina - 7 persoane, Estonia - 5 persoane, Lituania - 4 persoane, alte țări - 22 persoane.

Distribuirea apatrizilor după sexe atestă că 1103 sunt femei (743 cu vârsta între 18 - 60 de ani și 360 cu vârsta peste 60 de ani) și 809 bărbați (525 cu vârsta între 18 - 60 de ani și 284 cu vârsta peste 60 de ani).

În Registrul de stat al populației se atestă 6471 cetățeni ai Republicii Moldova titulari ai pașaportului de tip sovietic (modelul anului 1974, actualmente nevalabil), dintre care:

- 2875 locuitori din stânga Nistrului și municipiul Bender, despre care nu se cunosc informații;

- 2563 de persoane cu vârstă pensionară, dar care nu beneficiază de prestații sociale (decedate sau stabilite cu domiciliu în alte state, dar din lipsa documentelor justificative informația din Registrul de stat a populației nu poate fi actualizată);
- 33 de persoane sunt beneficiare de prestații sociale.

De asemenea, în Registrul de stat al populației se atestă 1274 persoane cu statutul juridic nedeterminat, dintre care 246 dețin pașapoarte de tip sovietic (modelul anului 1974, actualmente nevalabile).

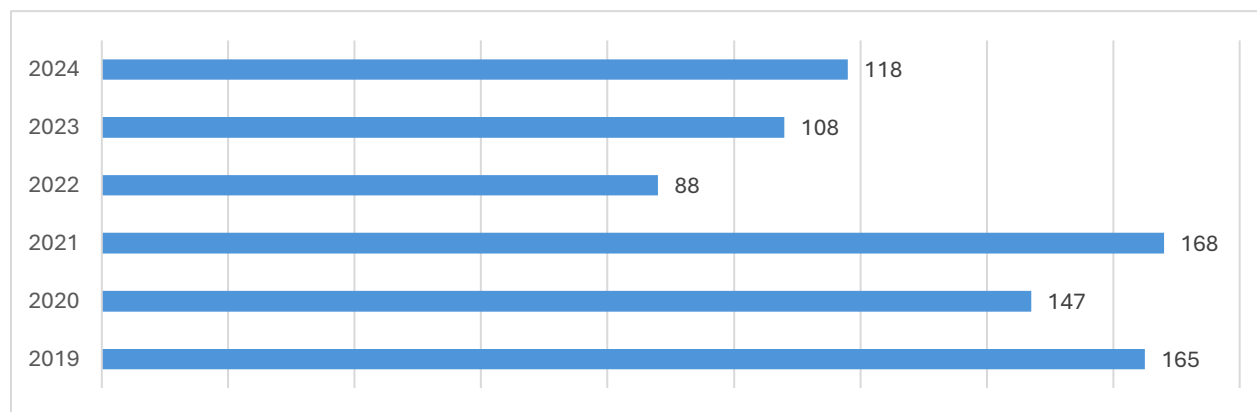
În același timp, potrivit datelor statistice publicate de ASP, către aceeași perioadă erau luate în evidență 3430 de persoane apatride și 1274 persoane cu cetățenie nedeterminată.

Potrivit datelor reflectate în Anuarul statistic *”Imigrarea străinilor, azilul și apatridia în Republica Moldova în anul 2023”*¹³, pe parcursul anului 2023 pe teritoriul Republicii Moldova au solicitat recunoașterea statutului de apatrid 108 persoane.

În aceeași perioadă de referință au fost emise 52 de decizii privind cererile de recunoaștere a statutului de apatrid, din care: 32 decizii de încetare a procedurii de recunoaștere a statutului de apatrid, 9 decizii de respingere a cererii de recunoaștere a statutului de apatrid și 11 decizii de recunoaștere a statutului de apatrid). La 31.12.2023 în procedura de recunoaștere a statutului de apatrid au fost înregistrați 303 solicitanți ai statutului de apatrid.

Analiza datelor pentru perioada 2019 - 2024 arată că numărul cererilor de recunoaștere a statutului de apatrid aplicate pe teritoriul țării este în mare parte constant.

Figura 7. Numărul cererilor de recunoaștere a statutului de apatrid aplicate pe teritoriul Republicii Moldova

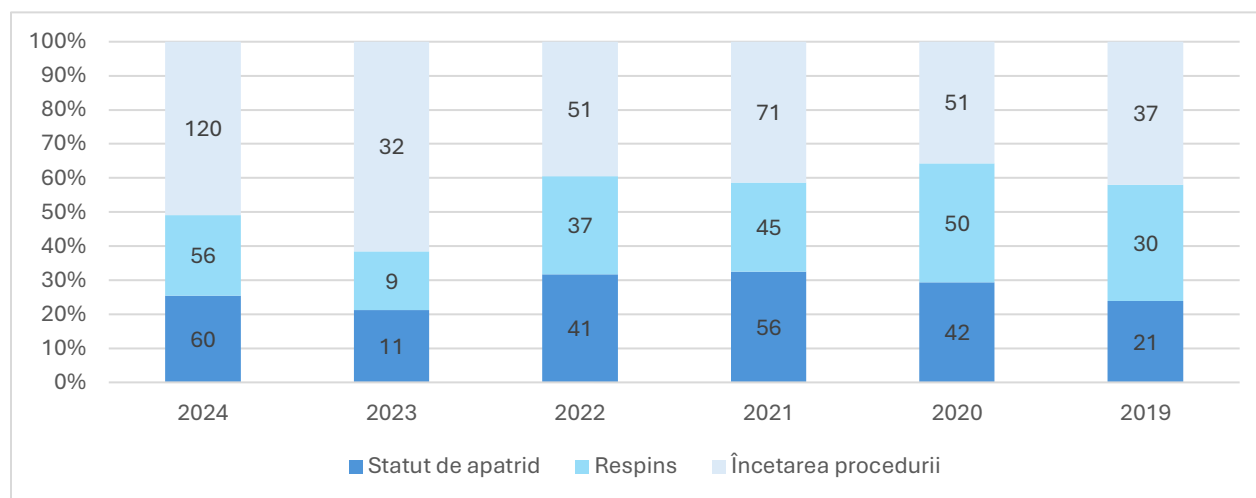

Totodată, evoluția deciziilor emise privind recunoașterea statutului de apatrid în perioada 2019 - 2024 relevă fluctuații semnificative. Proporția redusă a deciziilor prin care a fost recunoscut statutul de apatrid și numărul mare de proceduri încetate sugerează existența barierelor procedurale și

¹³ Inspectoratul General pentru Migrației al Ministerului Afacerilor Interne, disponibil la: https://igm.gov.md/wp-content/uploads/2024/07/Anuarul-statistic_ed.-2024.pdf

posibile dificultăți de acces la informație și asistență juridică pentru solicitanți. În același timp, numărul semnificativ de proceduri încetate ar putea fi explicat prin faptul că persoanele nedocumentate, care beneficiază de dreptul la dobândirea cetățeniei, pot depune cererea de recunoaștere sau de constatare a apartenenței la cetățenia Republicii Moldova doar după ce obțin certificatul de confirmare a statutului de apatrid.

Figura 8. Decizii emise privind recunoașterea statutului de apatrid

Analiza datelor prezentate denotă că fenomenul apatridiei în Republica Moldova este subestimat statistic, dar persistent, cu implicații sociale și juridice semnificative. Riscul de apatridie rămâne ridicat pentru persoanele care dețin pașaport sovietic nevalabil, pentru cele cu statut juridic nedeterminat, pentru persoanele vârstnice și cele aflate în localitățile din stânga Nistrului.

Discrepanțele între datele provenite din diferite surse instituționale generează diferențe de evidență, iar existența mai multor categorii juridice paralele – persoane cu pașapoarte sovietice nevalabile, persoane cu statut juridic nedeterminat – creează confuzii, sugerează o segmentare nejustificată a evidenței și lipsa unei clasificări standardizate a statutului persoanelor fără cetățenie. Aceste aspecte denotă lipsa unui mecanism interinstituțional unificat de colectare și actualizare a datelor.

În consecință, informațiile statistice incomplete și inconsecvente împiedică analiza exactă a dimensiunii fenomenului și limitează capacitatea statului de a planifica politici eficiente de prevenire a apatridiei și de integrare a persoanelor apatride.

De menționat că în cadrul Forumului Global al Refugiaților 2023, Republica Moldova și-a asumat nouă angajamente concrete, vizând promovarea incluziunii refugiaților, protecția drepturilor copiilor, asigurarea egalității de gen, accesul la educație și reducerea apatridiei. Printre acestea, un angajament important se referă la îmbunătățirea calității și acurateței datelor statistice referitoare la persoanele apatride - măsură esențială pentru elaborarea unor politici publice eficiente și pentru monitorizarea progreselor în prevenirea și eradicarea fenomenului apatridiei. Aceste angajamente reflectă determinarea autorităților de a alinia acțiunile naționale la standardele internaționale și la bunele practici în domeniul protecției persoanelor vulnerabile, inclusiv a celor fără cetățenie.

3.5. Apatridia în Republica Moldova în lumina observațiilor Comitetului pentru eliminarea discriminării rasiale (CERD)

În cadrul Observațiilor finale privind cel de-al doisprezecelea – al paisprezecelea raport periodic combinat al Republicii Moldova (CERD/C/MDA/CO/12-14, adoptate la 23 mai 2024), Comitetul pentru eliminarea discriminării rasiale (CERD) a examinat progresele și lacunele existente în domeniul protecției drepturilor persoanelor apatride. Comitetul a luat notă de modificările aduse Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, care a vizat prevenirea apatridiei la naștere, în special prin extinderea categoriilor de copii care pot dobândi cetățenia Republicii Moldova. Totodată, a fost remarcat faptul că autoritățile naționale examinau, la momentul raportării, aproximativ 330 de cereri privind determinarea statutului de apatrid sau dobândirea cetățeniei, ceea ce indică persistența unui număr relevant de persoane aflate în situație de apatridie.

Comitetul a apreciat aceste măsuri ca fiind pași pozitivi spre reducerea apatridiei, dar a constatat lipsa unui cadru de politică privind combaterea apatridiei. În consecință, Comitetul a recomandat Republicii Moldova *”să își intensifice eforturile de soluționare a cazurilor existente de apatridie, inclusiv prin dezvoltarea și adoptarea unui cadru de politică privind combaterea apatridiei, care să permită tuturor apatrizilor, fără discriminare, să își stabilească statutul și să obțină documente de identitate”*.¹⁴

De asemenea, Comitetul a solicitat statului să furnizeze, în termen de un an, informații privind implementarea recomandărilor referitoare la apatridie, în scopul evaluării progreselor înregistrate. Aceste constatări evidențiază faptul că, deși Republica Moldova a realizat progrese semnificative în sfera normativă, problema apatridiei rămâne una de natură structurală, care reclamă o abordare strategică, interinstituțională și orientată spre incluziune socială. În acest sens, recomandările Comitetului confirmă necesitatea consolidării cadrului instituțional și a cooperării cu organizațiile internaționale și societatea civilă în vederea eradicării treptate a apatridiei în Republica Moldova.

¹⁴ Observațiile finale cu privire la al doisprezecelea și al paisprezecelea raport periodic combinat al Republicii Moldova, Comitetului pentru eliminarea discriminării rasiale. CERD/C/MDA/CO/12-14, distribuit la 23 mai 2024, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2108478/G2407649.pdf>.

4. REZULTATELE EXERCITIULUI DE CARTOGRAFIERE

4.1. Analiza datelor colectate de la autoritățile administrației publice locale

Chestionarul destinat administrației publice locale și factorilor de decizie, cu 24 de întrebări generale, a avut drept scop obținerea unei imagini de ansamblu asupra fenomenului apatridiei și nedocumentării: numărul persoanelor fără acte în fiecare localitate, impactul lipsei documentelor asupra vieții cotidiene, precum și dificultățile întâmpinate de autoritățile publice locale în relația cu aceste persoane.

Acesta a fost trimis către 845 de primării din toate raioanele țării și unitățile administrativ-teritoriale din componența UTA Găgăuzia, cu excepția:

- municipiilor Chișinău și Bălți și localităților din componența acestora;
- orașelor-reședință;
- localităților incluse în componența satelor/orașelor
- unităților administrativ-teritoriale din stânga Nistrului;

În cazurile în care o primărie are în componența sa mai multe localități, informațiile furnizate au fost prezentate în mod agregat, reflectând situația din toate localitățile componente.

Din totalul primăriilor vizate, au fost recepționate **492 chestionare completate**, ceea ce reprezintă circa **58%** din totalul celor solicitate (**845 primării**). În majoritatea cazurilor, informațiile au fost furnizate de primari sau secretarii primăriilor, în calitate de persoane cu cea mai bună cunoaștere a realităților locale. În același timp, în circa **90 de cazuri, reprezentanții primăriilor au comunicat verbal** că nu dispun de informații relevante sau că în localitățile respective nu există persoane nedocumentate, motiv pentru care nu au completat chestionarul.

Prin urmare, ținând cont de numărul chestionarelor recepționate, cât și de răspunsurile telefonice, putem aprecia că rezultatele exercitiului de cartografiere acoperă situația raportată de **582 primării**, ceea ce constituie **69%** din totalul acestora. Respectiva rată de răspuns permite formularea unor concluzii reprezentative, deși gradul de completitudine a datelor variază în funcție de capacitatea instituțională a primăriilor și de nivelul de informare privind fenomenul nedocumentării la nivel local.

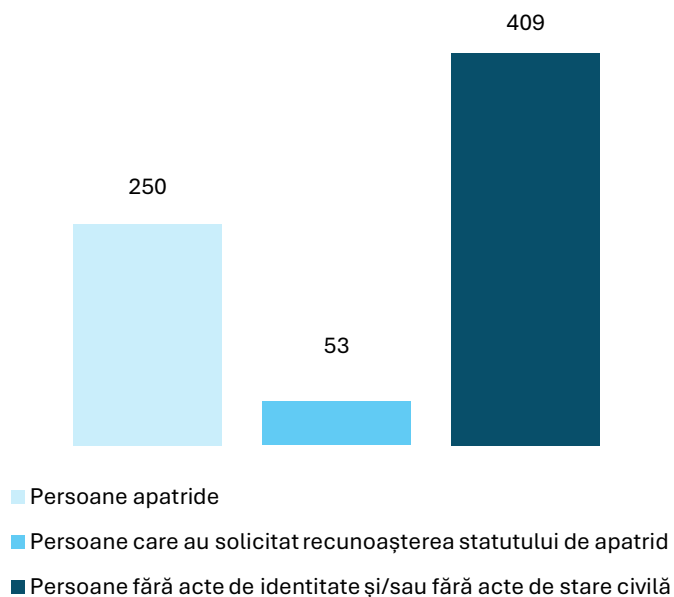
Datele colectate la nivelul fiecărui raion au vizat elemente esențiale pentru analiza fenomenului nedocumentării, incluzând: structura administrativă a raionului, profilul demografic, numărul de persoane apatride, numărul de persoane solicitante a statutului de apatrid și numărul de persoane nedocumentate identificate, distribuția celor din urmă pe criterii de vârstă și etnie, cauzele principale ale nedocumentării, problemele întâmpinate de persoanele respective, precum și dificultățile semnalate de autoritățile publice locale în relația cu aceste persoane.

Trebuie menționat că, pentru colectarea datelor, pe lângă expedierea chestionarelor, echipa de cercetare a recurs la contactarea telefonică repetată a majorității autorităților publice locale, în vederea încurajării furnizării informațiilor solicitate. Procesul de colectare a fost însă marcat de o serie de dificultăți, între care: reticență sau lipsa voinței de a oferi informații privind persoanele nedocumentate; necunoașterea numărului și situației reale a acestora; adrese de e-mail sau date de contact nevalide; indisponibilitatea temporară a persoanelor care dețin informația solicitată (concedii de odihnă, concedii medicale, implicare în campania electorală). Cu toate acestea, în majoritatea cazurilor, primarii și secretarii primăriilor au manifestat deschidere, interes și cooperare, contribuind la o mai bună înțelegere a contextului local.

Totodată, analiza informațiilor recepționate a evidențiat existența unor neconcordanțe între datele raportate și situația reală din teren. În anumite cazuri au fost identificate raportări duble sau erori privind numărul persoanelor nedocumentate, al persoanelor apatride și al solicitanților statutului de apatrid. De asemenea, s-a constatat că, în unele situații, nu se face delimitare clară între cele trei categorii de persoane - nedocumentate, apatride și solicitante ale statutului de apatrid.

În rezultatul exercițiului de cartografiere prin aplicarea Chestionarului destinat administrației publice locale și prin efortul individual al consilierilor CDA, au fost identificate **409 de persoane nedocumentate, 250 de persoane apatride și 53 de solicitanți ai statutului de apatrid**. Informațiile colectate și prelucrate raion cu raion sunt prezentate în Anexa nr. 1

Figura 9. Distribuția persoanelor după statut juridic

Distribuția pe raioane a acestora este următoarea:

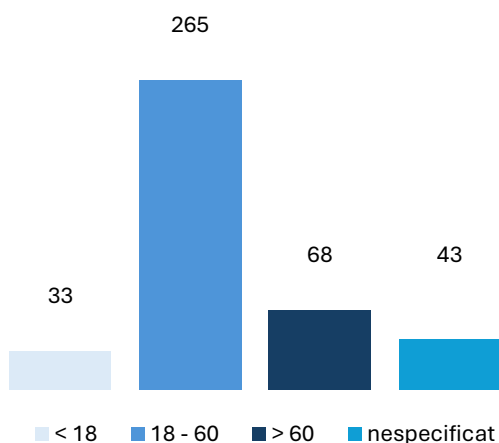
Raion	Nr. sate/orașe și nr. localități incluse în componența lor	Nr. chestionare recepționate	Nr. persoane nedocumentate	Nr. persoane apatride	Nr. solicitanți ai statutului de apatrid
Anenii Noi	26/45	9	18	11	2
Basarabeasca	7/10	1	3	0	0
Briceni	28/39	14	6	14	2
Cahul	37/55	18	22	10	2
Cantemir	27/51	12	23	6	1
Călărași	28/44	14	7	2	1
Căușeni	30/48	8	11	3	2
Cimișlia	23/39	7	3	11	1
Criuleni	25/43	8	6	21	0
Dondușeni	22/30	12	3	4	1
Drochia	28/40	4	0	0	0
Dubăsari	11/15	5	4	1	1
Edineț	32/49	10	7	7	0
Fălești	31/76	14	10	3	3
Florești	40/74	13	9	3	0
Glodeni	19/35	8	5	7	3
Hîncești	39/63	16	30	4	3
Ialoveni	25/34	6	5	14	2
Leova	22/40	9	5	3	0
Nisporeni	23/39	8	5	0	0
Ocnîța	21/33	11	7	11	0
Orhei	38/75	74	25	15	4
Rezina	25/41	33	12	5	0
Rîșcani	28/55	16	12	4	1
Sîngerei	26/70	15	25	16	1
Soroca	35/68	11	19	7	3
Strășeni	27/39	11	3	4	1
Șoldănești	23/33	27	14	6	0
Ștefan Vodă	23/26	13	21	12	1
Taraclia	15/26	6	16	11	6
Telenești	31/54	54	26	13	0
Ungheni	33/74	17	41	19	11
UTA Găgăuzia	25/32	8	6	3	1
TOTAL		492	409	250	53

Această distribuție relevă o prezență constantă a fenomenului pe întreg teritoriul național, confirmând că nedocumentarea nu constituie un fenomen izolat, ci unul sistemic, cu implicații juridice semnificative, inclusiv riscul de apatridie.

Structura demografică a persoanelor nedocumentate

Structura demografică a persoanelor nedocumentate, așa cum rezultă din datele raportate de autoritățile administrației publice locale, arată o predominanță clară a persoanelor în vârstă activă (18-60 ani) – 265 sau 65%, urmate de vârstnici (68 de persoane sau 17%) și minori (33 sau 8%). Pentru 43 de persoane (10%) vârsta nu a fost precizată.

Figura10. Distribuția persoanelor nedocumentate după vârstă

Această distribuție sugerează că lipsa documentelor afectează, îndeosebi, populația activă, ceea ce amplifică excluderea economică și vulnerabilitatea socială: persoanele în cauză nu pot accesa piața muncii, serviciile publice sau sistemele de asistență și protecție socială, rămânând dependente de surse informale de venit.

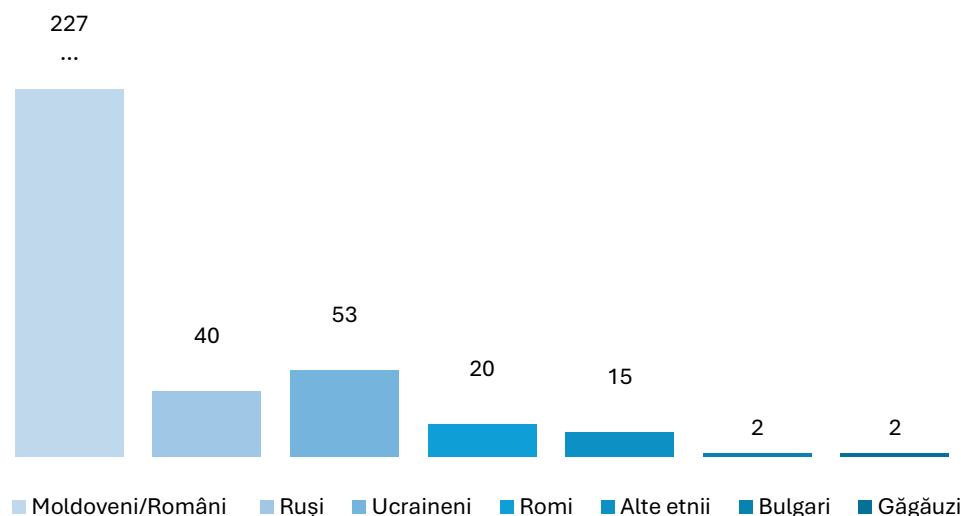
Proporția relativ scăzută a copiilor ar putea reflecta eforturile instituționale de înregistrare a nașterilor și documentare a copiilor. Totuși, existența unor cazuri de copii nedocumentați evidențiază persistența fenomenului și poate genera situații de apatridie transmise din generație în generație, afectând exercitarea drepturilor fundamentale precum educația, asistența medicală și protecția socială a copiilor.

Numărul de persoane fără documente cu vârsta de peste 60 de ani reflectă o categorie distinctă de vulnerabilitate, specifică persoanelor care au pierdut sau nu au reușit să-și reînnoiască actele în perioada de tranziție post-sovietică, deseori din nedorință, motive de sănătate, mobilitate redusă sau necunoaștere a procedurilor.

Etnia persoanelor nedocumentate

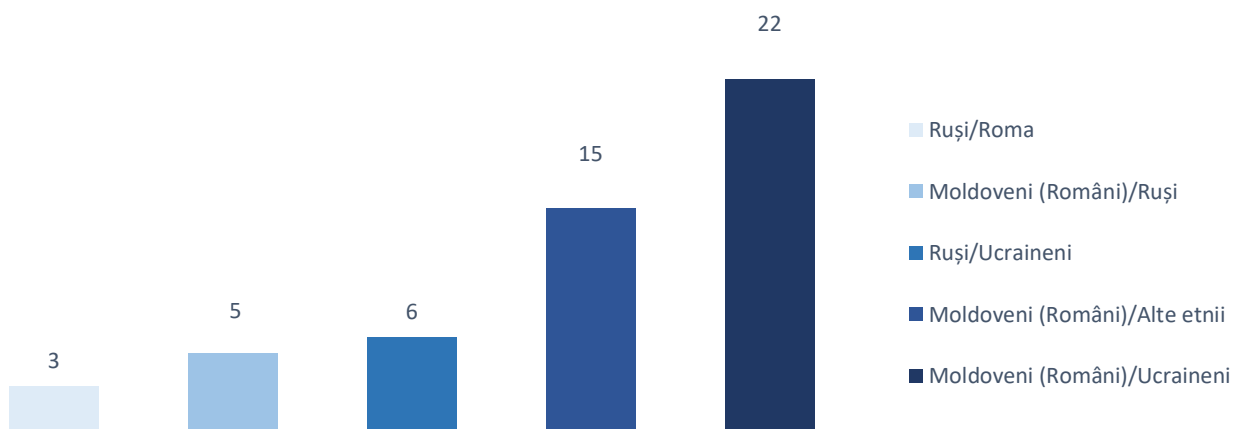
Analiza datelor colectate arată că majoritatea persoanelor nedocumentate se autoidentifică drept moldoveni/români (227 de persoane sau 55%). Totodată, prezența altor grupuri etnice - ucraineni (53 de persoane sau 13%), ruși (40 de persoane sau 10%), romi (20 de persoane sau 5%), găgăuzi, bulgari și persoane din alte etnii - indică o dimensiune multiethnică a fenomenului nedocumentării.

Figura 11. Distribuția persoanelor nedocumentate după etnia declarată

De asemenea, în mai multe localități au fost raportate cazuri de persoane nedocumentate aparținând comunităților etnice mixte (moldoveni/români - ucraineni, ruși - ucraineni etc.). În aceste cazuri, APL-urile au selectat toate opțiunile relevante, rezultând următoarele combinații:

Figura 12. Profilul etnic mixt al persoanelor nedocumentate

Rezultatele arată că majoritatea persoanelor nedocumentate se autoidentifică drept moldoveni/români, ceea ce sugerează faptul că fenomenul nedocumentării nu este specific doar

minorităților etnice, ci are un caracter național, cu determinante socio-economice și administrative generale. Cu toate acestea, prezența grupurilor minoritare (ucraineni, ruși, romi, bulgari, găgăuzi) ar putea indica existența unor bariere suplimentare legate de limba de comunicare, distanța geografică față de centrele de documentare și lipsa de informare în limbile minorităților. Grupul romilor, deși numeric redus în cadrul datelor colectate, rămâne deosebit de vulnerabil, în contextul în care lipsa documentării este adesea transmisă din generație în generație și este asociată cu lipsa accesului la educație și servicii publice.

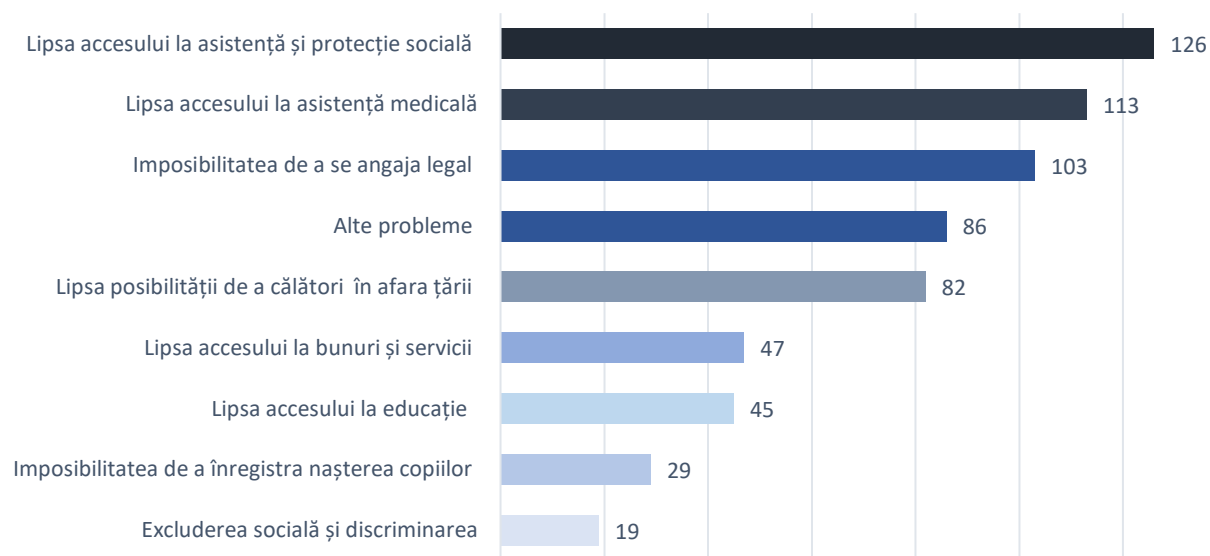
Existența unor comunități etnic mixte în care se regăsesc persoane nedocumentate reflectă o diversitate socială semnificativă, dar și o complexitate crescută a interacțiunilor dintre grupuri. În aceste comunități, problemele legate de lipsa documentelor ar putea să nu apară izolat și ar putea tinde să fie interdependente între grupuri etnice în sensul că situația unui segment al populației (de exemplu, lipsa actelor de identitate într-o familie de o anumită origine etnică) poate influența indirect și alte grupuri etnice din aceeași comunitate – prin legături de rudenie, coabitare, interacțiuni economice sau sociale. În aceste condiții, barierele de comunicare, diferențele lingvistice și percepțiile distincte asupra autorităților pot influența în mod semnificativ gradul de cooperare în procesul de documentare. Prin urmare, diversitatea etnică și culturală subliniază necesitatea unor abordări interculturale și a unei comunicări adaptive, care să țină cont de particularitățile fiecărui grup și de dinamica relațiilor dintre acestea. O astfel de abordare ar putea să includă implicarea mediatorilor comunitari și a liderilor locali respectați pentru facilitarea încrederii și dialogului cu instituțiile publice, materiale informative și sesiuni de consiliere în limbile vorbite la nivel local, formarea funcționarilor publici în domeniul comunicării interculturale și al gestionării comunităților etnice diverse.

Principalele probleme identificate de APL-uri în rândul persoanelor nedocumentate

Pentru a identifica principalele dificultăți cu care se confruntă persoanele nedocumentate, autorităților publice locale li s-a propus să selecteze mai multe opțiuni dintr-o listă prestabilită de probleme: acces la educație; acces la asistență medicală; acces la asistență și protecție socială; acces pe piața muncii; acces la bunuri și servicii; lipsa posibilității de a călători legal în afara țării; imposibilitatea de a înregistra nașterea copiilor; excluderea socială și discriminarea; alte probleme.

Răspunsurile primăriilor confirmă că problemele întâmpinate de persoanele nedocumentate sunt multiple și interdependente. Cele mai frecvente dificultăți raportate de primării sunt lipsa accesului la asistență și protecție socială, lipsa accesului la asistență medicală necesară și imposibilitatea de a se angaja legal în câmpul muncii.

Figura 13. *Principalele probleme identificate de APL-uri în rândul persoanelor nedocumentate, număr raportări*

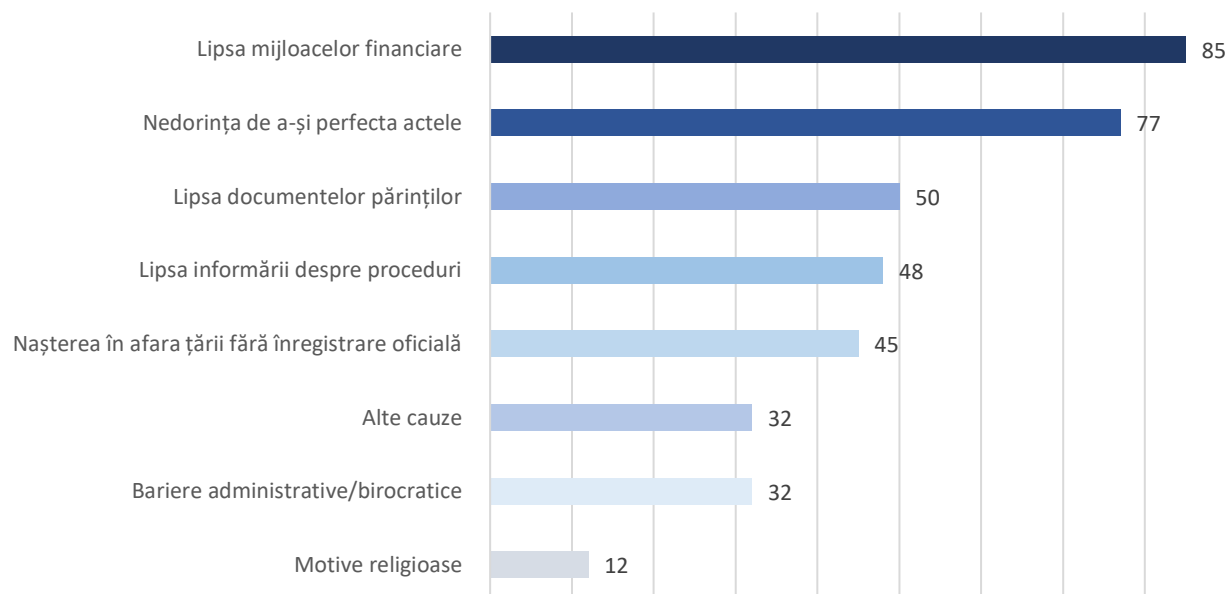
Aceste rezultate indică faptul că lipsa documentelor afectează simultan mai multe dimensiuni ale vieții sociale. Cele mai frecvente probleme - lipsa accesului la asistență și protecție socială (126 raportări), lipsa accesului la asistență medicală necesară (113 raportări), imposibilitatea de integrare pe piața muncii (103 raportări) demonstrează interdependența dintre documentare și exercitarea drepturilor socio-economice.

Dificultățile legate de înregistrarea nașterii copiilor (29 cazuri) evidențiază riscul de perpetuare a apatridiei și a transmiterii statutului de persoană nedocumentată între generații, iar lipsa accesului la sănătate, educație și protecție socială reflectă marginalizarea multiplă a acestor persoane. În același timp, numărul de raportări privind excluderea socială și discriminarea, deși relativ scăzut, poate reflecta subraportarea acestor fenomene.

Cauzele principale ale nedocumentării

La fel, au fost identificate următoarele cauze ale nedocumentării: lipsa documentelor părinților, nașterea în afara țării fără înregistrare oficială, barierele administrative/birocratice, lipsa mijloacelor financiare pentru a obține actele necesare, lipsa informării despre procedurile de documentare, motivele religioase, lipsa dorinței de a-și perfectă actele, dar și alte cauze.

Figura 14. Cauzele principale ale nedocumentării, număr raportări

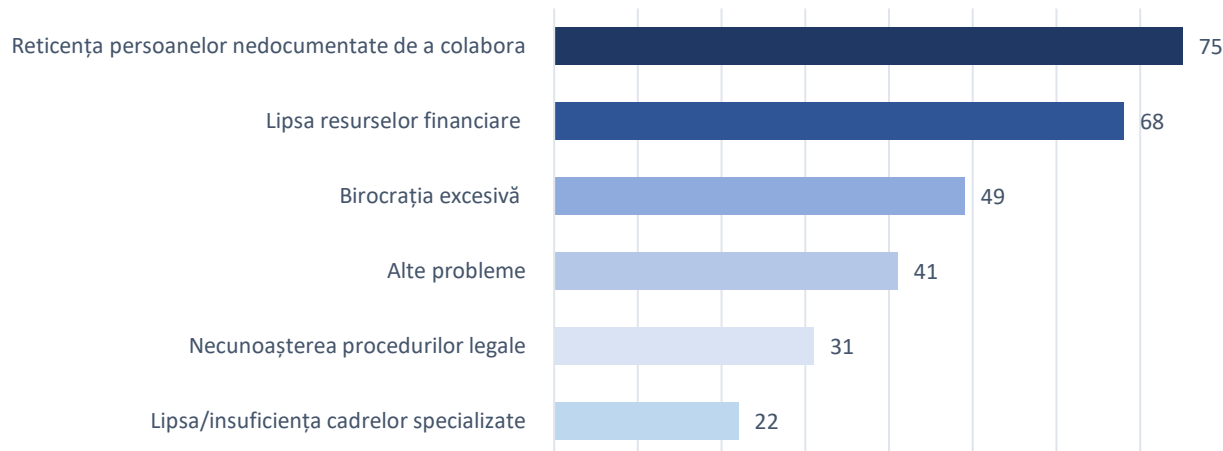
Aceste răspunsuri confirmă o combinație de factori economici, administrativi și comportamentali, completați de lipsa informării și, în multe cazuri, de refuzul voluntar al persoanelor de a-și perfecta documentele. Lipsa mijloacelor financiare și dificultățile administrative sau birocratice sunt principalele obstacole sistemice, în timp ce refuzul sau indiferența față de documentare ar putea reflecta o conștientizare insuficientă a importanței actelor de identitate și de stare civilă, dar și lipsa de încredere în autorități. Aceste date sugerează nevoia de măsuri sistemice de informare și sprijin financiar.

Cazurile de nașteri neînregistrate în străinătate indică o dimensiune transnațională a fenomenului, care reclamă cooperare interstatală și mecanisme bilaterale de recunoaștere a actelor de stare civilă.

Probleme instituționale în procesul de documentare

Autoritățile publice locale au avut ocazia să semnaleze problemele cu care se confruntă în raport cu persoanele nedocumentate, fiind menționate următoarele dificultăți structurale care limitează intervenția eficientă: lipsa resurselor financiare pentru sprijinul persoanelor nedocumentate, lipsa sau insuficiența cadrelor specializate, birocrăția excesivă în procesul de documentare, necunoașterea procedurilor legale de către funcționari, reticența persoanelor nedocumentate de a colabora în cadrul procesului de documentare.

Figura 15. Probleme instituționale în procesul de documentare, număr rapoartări

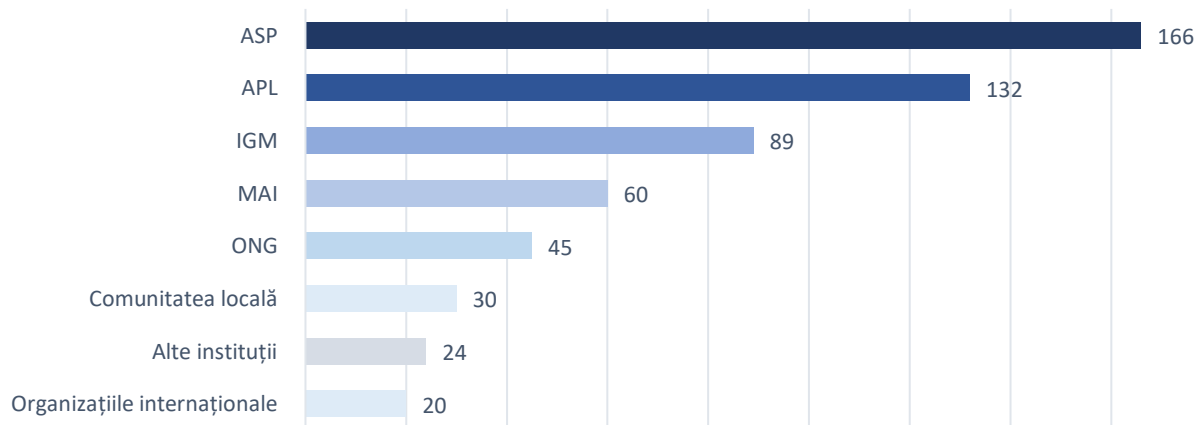

Aceste rezultate arată că procesul de documentare este împiedicat atât de deficiențe instituționale, cât și de factori comportamentali și culturali. Reticența persoanelor nedocumentate de a colabora reprezintă un obstacol semnificativ în procesul de documentare, fiind amplificată de lipsa unei abordări integrate, de absența unor mecanisme de colaborare interinstituțională și de birocrăția excesivă, care contribuie la prelungirea procedurilor și descurajează solicitările de documentare.

Instituțiile și organizațiile implicate în procesul de documentare

Autoritățile publice locale consideră că responsabilitatea principală în procesul de documentare revine Agenției Servicii Publice (166 mențiuni) și autorităților administrației publice locale (132 mențiuni), urmate de Inspectoratul General pentru Migrație, Ministerul Afacerilor Interne, ONG-uri, comunitatea locală și organizații internaționale. Printre instituțiile/organizațiile care ar putea oferi suport ori s-ar putea implica în asigurarea documentării persoanelor fără acte, au fost menționate:

Figura 16. Instituții și organizații care ar putea contribui pentru documentarea persoanelor, număr rapoartări

Distribuția răspunsurilor relevă percepția unei abordări partajate și coordonate, bazate pe cooperare între nivelul central și cel local, cu un rol important atribuit Agenției Servicii Publice ca principal actor tehnic și autorităților administrației publice locale ca actori comunitari. Implicarea comunității locale, a organizațiilor societății civile și a organizațiilor internaționale este privită ca un factor complementar, necesar pentru eficientizarea intervențiilor.

Măsurile propuse de APL pentru documentarea persoanelor

Întrebați despre acțiunile prioritare pentru asigurarea documentării persoanelor, reprezentanții primăriilor au formulat o serie de propuneri orientate spre îmbunătățirea accesului la documente și eficientizarea proceselor instituționale. Printre acțiunile propuse se regăsesc:

- simplificarea procedurilor administrative și eliminarea formalităților inutile în procesul de obținere a actelor de identitate și de stare civilă;
- acordarea de sprijin financiar familiilor defavorizate pentru perfectarea documentelor;
- dezvoltarea mecanismelor de responsabilizare și informare privind importanța documentării;
- instituirea unei baze de date interinstituționale pentru identificarea și monitorizarea cazurilor de nedocumentate, care să asigure interoperabilitate între ASP, APL, IGM și instituțiile sociale;
- adaptarea infrastructurii și a serviciilor publice la nevoile persoanelor cu dizabilități;
- continuarea procesului de digitalizare a serviciilor publice, concomitent cu oferirea de asistență la nivel local persoanelor fără semnătură digitală sau acces la internet;
- organizarea de centre locale de sprijin și/sau echipe mobile pentru asistență la domiciliu;
- consolidarea parteneriatului cu organizațiile societății civile și alte instituții/organizații relevante pentru asigurarea sprijinului constant;
- intensificarea cooperării interinstituționale pentru identificarea și sprijinirea persoanelor nedocumentate;
- instruirea funcționarilor APL implicați în procesul de documentare.

Propunerile formulate de reprezentanții administrației publice locale reflectă o viziune pragmatică și orientată spre soluții, care pune accent pe simplificarea procedurilor, creșterea capacității instituționale și cooperarea intersectorială. Aceste propuneri conturează o abordare integrată a fenomenului nedocumentării, care îmbină dimensiunile legislativă, administrativă și socială.

Totodată, reprezentanții APL au menționat necesitatea unei strategii cuprinzătoare privind documentarea populației, care să trateze fenomenul nu doar ca pe o chestiune administrativă, ci ca pe un factor de risc de apatridie și excluziune structurală. O asemenea strategie ar putea să includă, în opinia APL-urilor, consolidarea cooperării interinstituționale, dezvoltarea capacităților locale de intervenție, asistență juridică gratuită, campanii de informare și mecanisme eficiente de identificare a cazurilor de nedocumentare.

Scopul final al acestor acțiuni ar fi reducerea pe termen lung a numărului de persoane nedocumentate și prevenirea apariției noilor cazuri de apatridie în Republica Moldova.

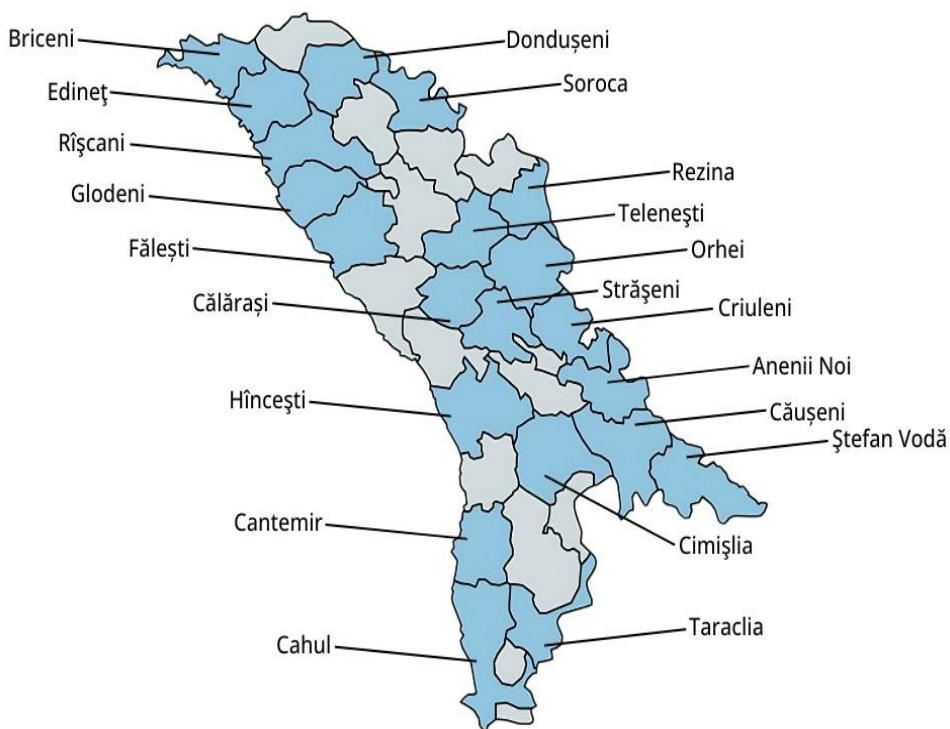
4.2. Analiza datelor obținute în urma interviurilor cu persoanele nedocumentate

Analiza de față se bazează pe datele colectate prin intermediul **Ghidului de interviu destinat persoanelor fizice**, elaborat cu scopul obținerii unor informații detaliate privind profilul socio-demografic, etnic și juridic al persoanelor nedocumentate identificate cu sprijinul administrației publice locale. Instrumentul de cercetare a inclus întrebări referitoare la vârsta, apartenența etnică, situația familială, nivelul de educație, istoricul documentării, barierele care au împiedicat documentarea, precum și impactul lipsei actelor asupra accesului la bunuri și servicii, la drepturi și libertăți fundamentale, dar și oportunități sociale.

În total, au fost interviuate **92 de persoane nedocumentate** cu domiciliul în **20 de raioane** ale Republicii Moldova, după cum urmează:

Figura 17. Distribuția geografică a persoanelor nedocumentate interviuate

Raion	Nr. persoane interviuate
Anenii Noi	6
Briceni	4
Cahul	15
Cantemir	7
Călărași	1
Căușeni	1
Cimișlia	1
Criuleni	2
Dondușeni	2
Edineț	4
Fălești	2
Glodeni	1
Hîncești	17
Orhei	10
Rezina	1
Rîșcani	6
Soroca	3
Strășeni	1
Ștefan Vodă	2
Taraclia	1
Telenești	4

Informațiile au fost colectate în principal de consilierii Centrului de Drept al Avocaților prin discuții directe cu respondenții, în baza consimțământului informat al acestora. În cazurile în care persoanele au fost greu de găsit, acestea au fost furnizate de asistenții sociali sau reprezentanții autorităților publice locale.

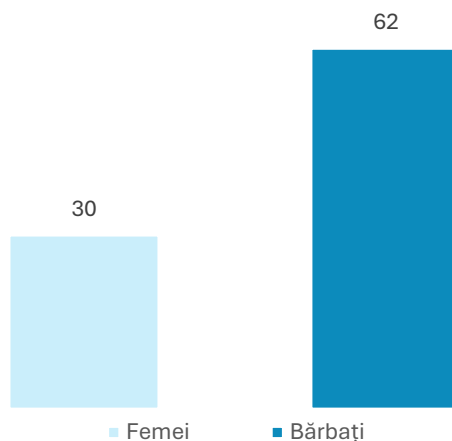
Datele obținute au fost ulterior agregate, analizate și interpretate cu scopul de a contura un profil demografic, juridic și socio-economic al persoanelor nedocumentate, cu accent pe determinarea cauzelor structurale ale lipsei documentelor și consecințele acesteia asupra exercitării drepturilor omului.

Profilul demografic, etnic și juridic

Distribuția geografică a persoanelor intervievate poate reflecta atât dimensiunea populației locale, cât și gradul de implicare al autorităților administrației publice locale în identificarea cazurilor de nedocumentare sau prezența activă a consilierilor CDA în teritoriu.

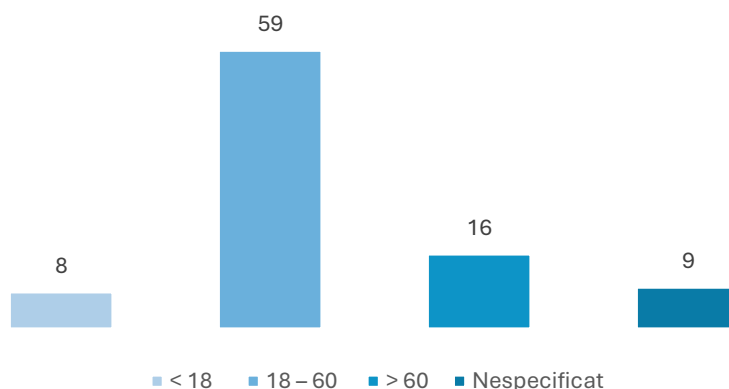
Din totalul de 92 de respondenți, 62 (67%) sunt bărbați și 30 (33%) sunt femei, ceea ce indică o prevalență a populației masculine în rândul persoanelor nedocumentate.

Figura 18. Distribuția după sex a persoanelor nedocumentate intervievate

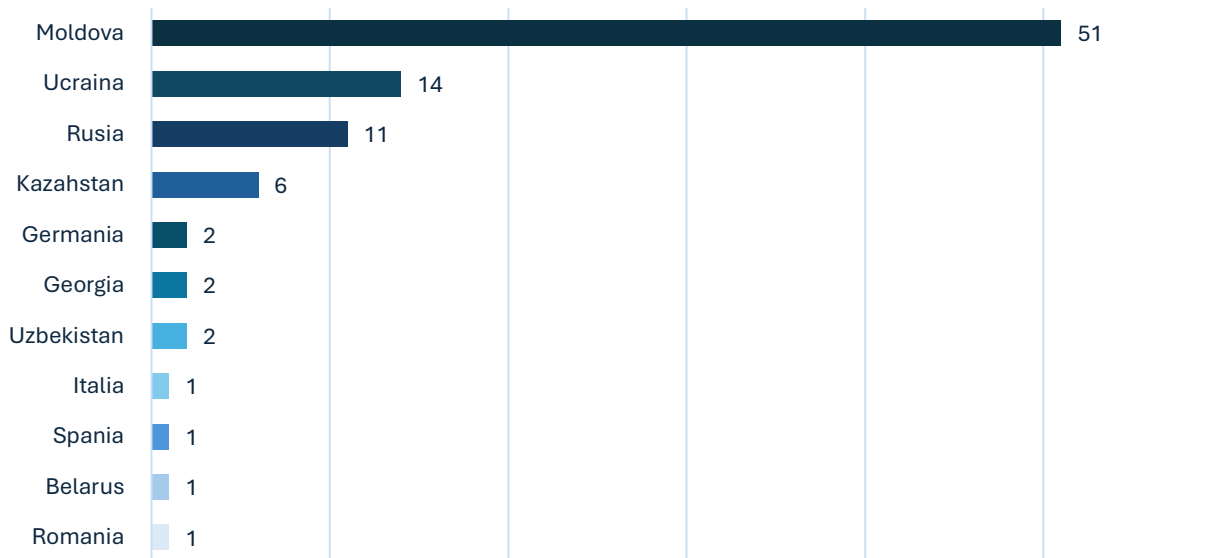
Distribuția pe grupe de vârstă arată că majoritatea, 59 de persoane (64%), se încadrează în categoria de vârstă activă (18-60 ani), urmată de persoanele vârstnice (16 persoane sau 17%) și de copii (8 persoane sau 9%), ceea ce demonstrează că fenomenul nedocumentării afectează predominant populația adultă activă, dar generează și implicații intergeneraționale, în special prin transmiterea vulnerabilității de la părinți la copii.

Figura 19. Distribuția după vârstă a persoanelor nedocumentate interviuate

În privința locului nașterii, 41 de respondenți (45%) s-au născut în afara Republicii Moldova, majoritatea în state din spațiul ex-sovietic (Ucraina, Rusia, Kazahstan, Uzbekistan și Georgia). Din totalul persoanelor născute peste hotare, 13 persoane (32%) au sosit în Republica Moldova anterior datei de 23 iunie 1990, iar 28 (68%) după această dată – un aspect cu implicații juridice directe asupra statutului juridic, procedurilor de documentare și dobândire a cetățeniei.

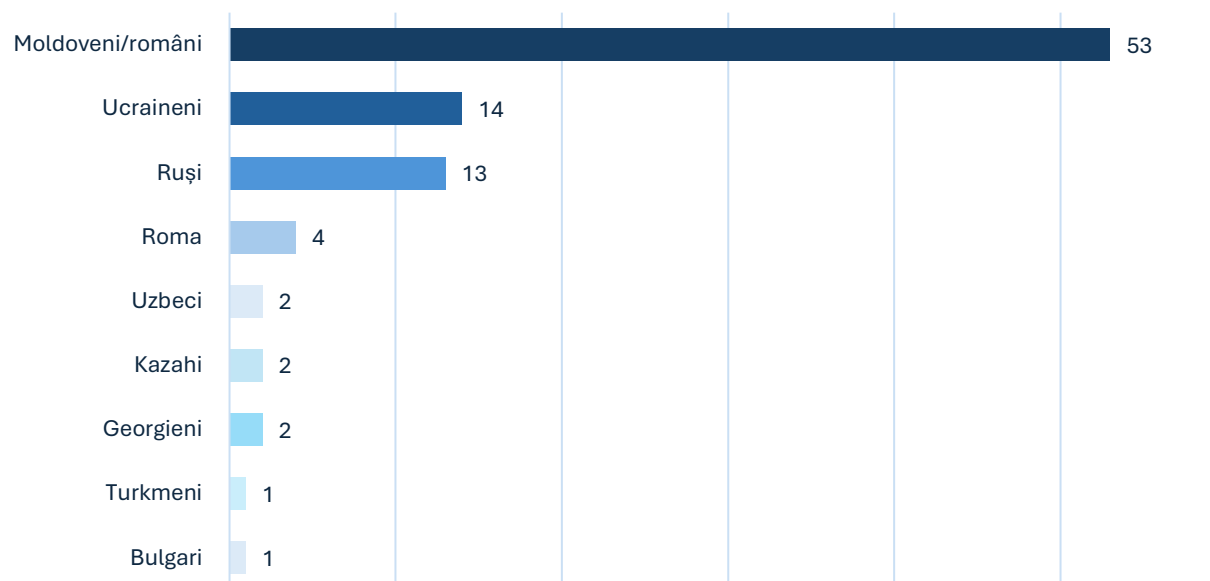
Figura 20. Distribuția după țara de origine a persoanelor nedocumentate interviuate

Componența etnică a grupului interviuat reflectă o diversitate semnificativă: moldoveni/români (53 de persoane sau 58%), ucraineni (14 persoane sau 15%), ruși (13 persoane sau 14%), romi (4 persoane sau 4%), precum și persoane aparținând altor minorități (bulgari, georgieni, kazahi, uzbeki, turkmeni). Această pluralitate etnică sugerează că nedocumentarea nu este specifică unei

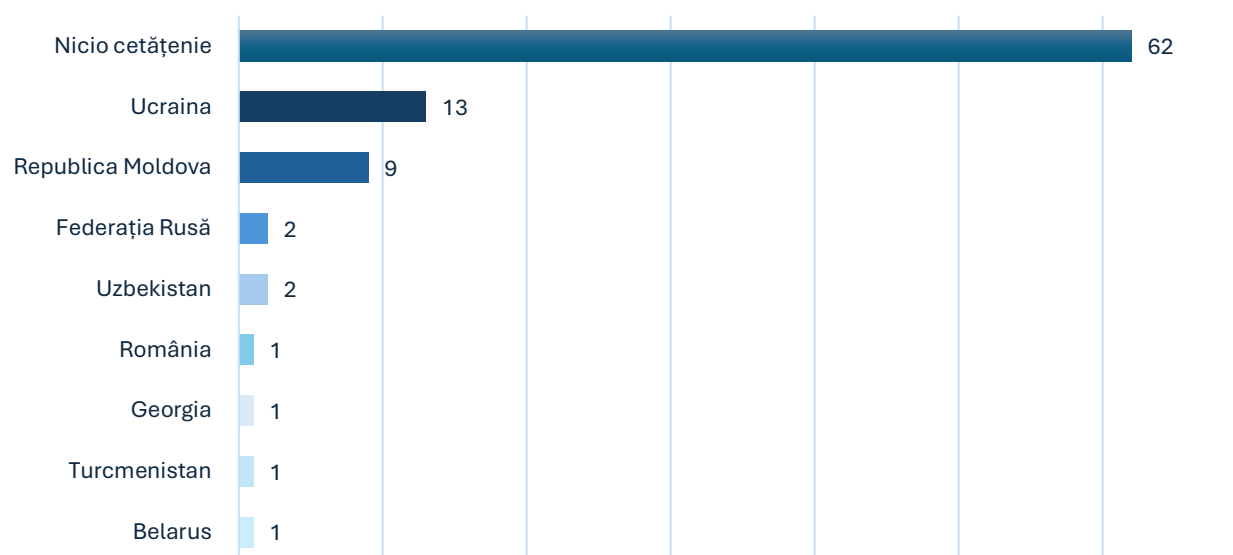
singure comunități, ci reprezintă un fenomen trans-etnic, influențat de mobilitatea post-sovietică, de segregarea socio-economică și de persistența barierelor administrative.

Figura 21. Distribuția persoanelor nedocumentate intervievate după etnia declarată

Analiza statutului juridic evidențiază o situație alarmantă: 62 de persoane (67%) nu dețin cetățenia niciunui stat, ceea ce le plasează în categoria apatrizilor, iar celelalte 30 de persoane (33%) au cetățenia Republicii Moldova (9 persoane sau 10%) fie cetățenia unui stat străin, preponderent Ucraina (13 persoane sau 12%). Această realitate confirmă legătura directă dintre lipsa documentelor și riscul de apatridie.

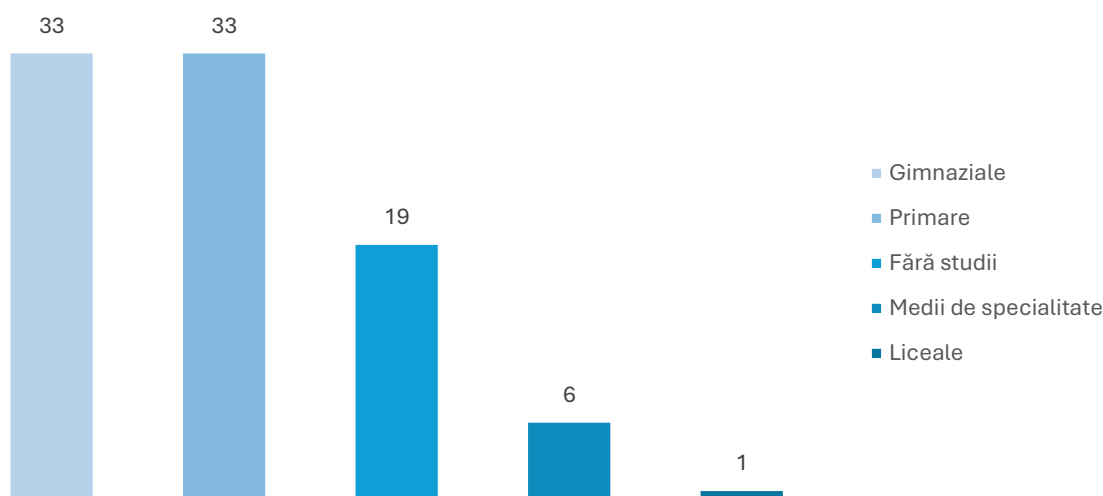
Figura 22. Distribuția după cetățenie a persoanelor nedocumentate

Nivelul de educație, integrarea profesională și situația socio-economică

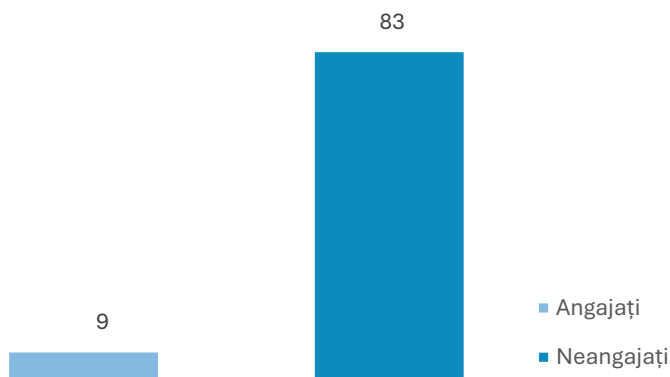
Majoritatea respondenților au un nivel redus de instruire: 33 de persoane (36%) au studii primare, alte 33 (36%) – gimnaziale, iar 19 (21%) nu au urmat nicio formă de învățământ formal. Doar 7 persoane (8%) au studii liceale sau medii de specialitate.

Figura 23. Distribuția persoanelor nedocumentate intervievate după nivelul de studii

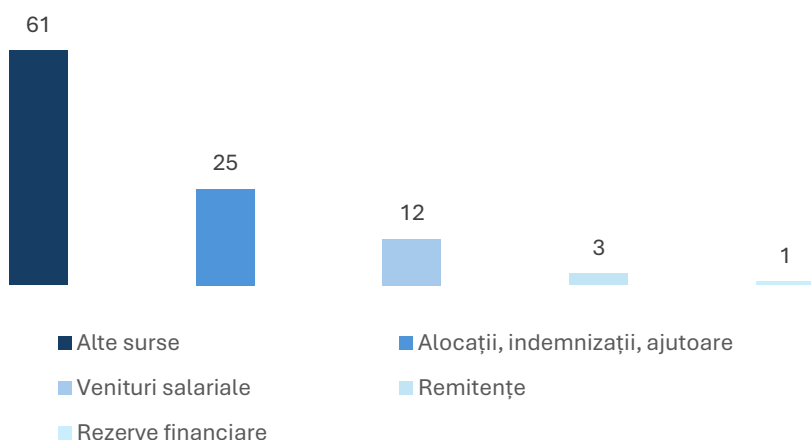
Un aspect relevant este că 17 persoane dintre cele care au urmat școala, nu dețin documente care să ateste absolvirea, ceea ce limitează accesul la educație continuă sau la formare profesională. Lipsa actelor de studii constituie o barieră suplimentară pentru integrarea pe piața muncii. Astfel, 83 (90%) dintre cele 92 de persoane intervievate nu au fost niciodată încadrate legal în câmpul muncii, ceea ce denotă un grad accentuat de marginalizare economică.

Figura 24. Situația ocupațională a persoanelor nedocumentate intervievate

Din punct de vedere socio-economic, întrebați dacă beneficiază de asistență socială din partea statului (indemnizații, pensii, ajutoare), doar 5 respondenți (5%) au răspuns afirmativ. În același timp, la solicitarea de a menționa sursele de existență, 25 de persoane au menționat că beneficiază de alocații sau ajutoare. Doar 12 persoane au declarat venituri din muncă.

Figura 25. Sursele de venituri ale persoanelor nedocumentate intervievate

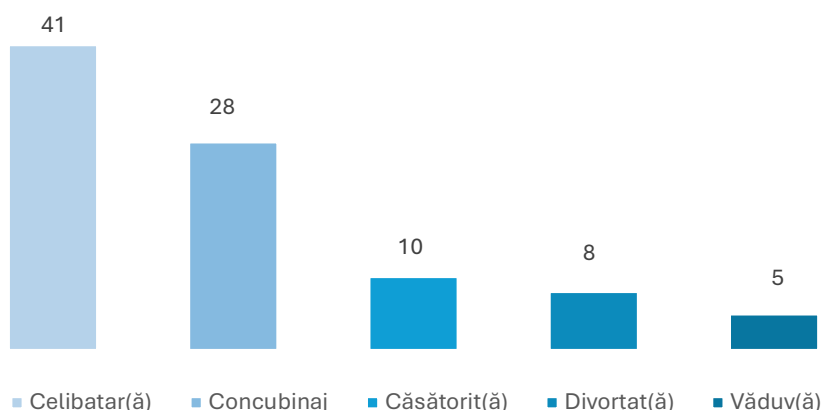
Printre ”alte surse” menționate în 61 de cazuri, au fost indicate veniturile obținute din munca ocazională, ajutorul material oferit de rude, vecini sau cunoscuți și sprijinul informal din partea comunității. Aceste surse de existență sunt preponderent informale, bazate pe sprijinul din partea altor persoane, venituri ocazionale sau alte mijloace nereglementate.

Structura surselor de existență evidențiază vulnerabilitatea economică a persoanelor nedocumentate, dependența accentuată de sursele informale de subzistență și lipsa accesului la piața muncii. Totodată, analiza răspunsurilor relevă o dependență accentuată de sprijin informal și de solidaritatea comunitară.

Situația familială

În ceea ce privește situația familială, 41 de persoane (45%) sunt celibatate, 28 (30%) trăiesc în concubinaj, 10 (11%) sunt căsătorite, 8 (9%) divorțate și 5 (5%) văduve. Aproape jumătate (9 persoane) dintre respondenții aflați într-o relație formalizată (căsătorie, divorț, văduvie) nu dețin documente care să ateste starea civilă, fapt ce complică procedurile legale de recunoaștere a relațiilor de familie, inclusiv stabilirea filiației copiilor.

Figura 26. Situația familială a persoanelor nedocumentate interviuate

Un număr de 33 de respondenți (36%) au copii, însumând 82 de persoane (40 de minori și 42 de adulți). Dintre aceștia, 7 nu sunt documentați, inclusiv 4 minori mamele cărora nu dețin acte de identitate. Lipsa actelor de stare civilă pentru o parte dintre copii limitează accesul acestora la educație, asistență și protecție socială, amplificând vulnerabilitatea familiilor și consolidând riscul de excludere socială. Conform relatărilor părinților, cei patru copii fără certificate de naștere nu sunt școlarizați, fapt ce reflectă impactul direct al lipsei documentelor asupra accesului la educație și al dezvoltării individuale.

Figura 27. Situația parentală a persoanelor nedocumentate interviuate

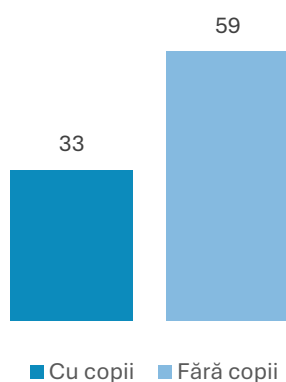
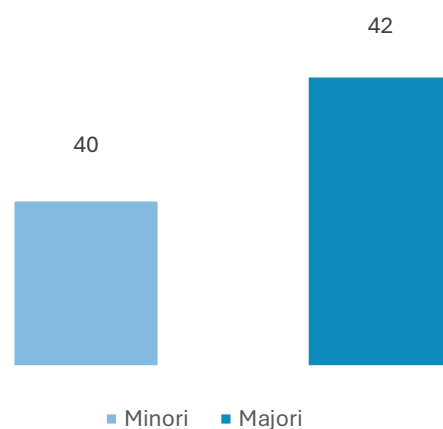

Figura 28. Numărul de copii ai persoanelor nedocumentate interviuate

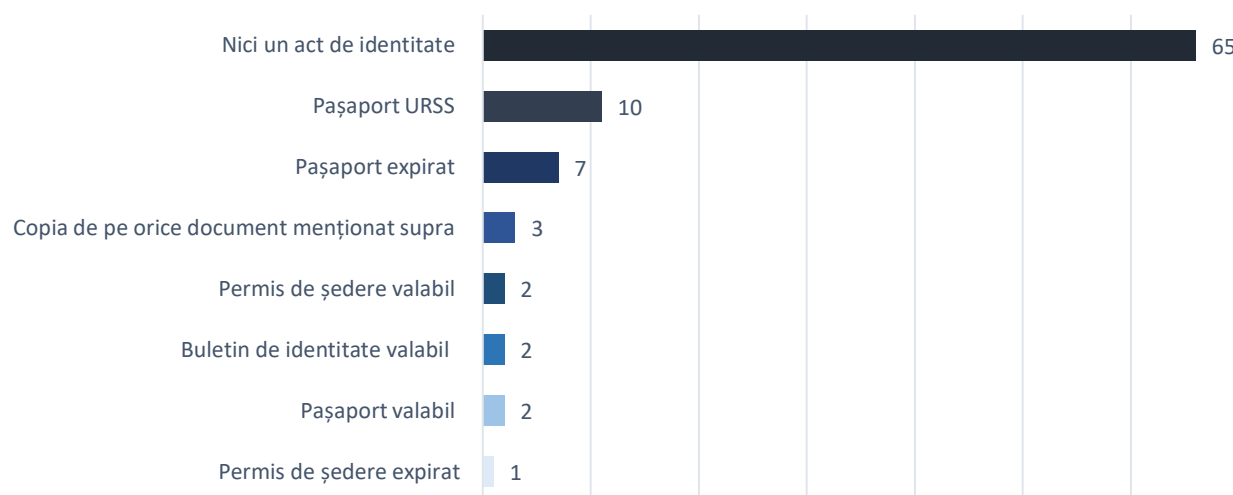
Situația documentării și barierele întâmpinate

Un număr de 48 de persoane (52%) din cele 92 interviuate nu dețin certificate de naștere, iar 17 au declarat că au încercat fără succes să le obțină sau să le restabilească. Printre obstacolele frecvent invocate se numără:

- lipsa informațiilor în Registrul de stat al populației;
- imposibilitatea obținerii copiilor de pe acte din țara de origine;
- absența documentelor părinților;
- refuzul maternităților de a elibera certificate confirmative în absența actelor de identitate ale mamei.

În ceea ce privește actele de identitate, 65 de persoane (71%) nu dețin niciun document, 10 (11%) au în continuare pașapoarte sovietice nevalabile, iar 6 (6%) dispun de documente valabile (pașaport, buletin de identitate sau permis de ședere).

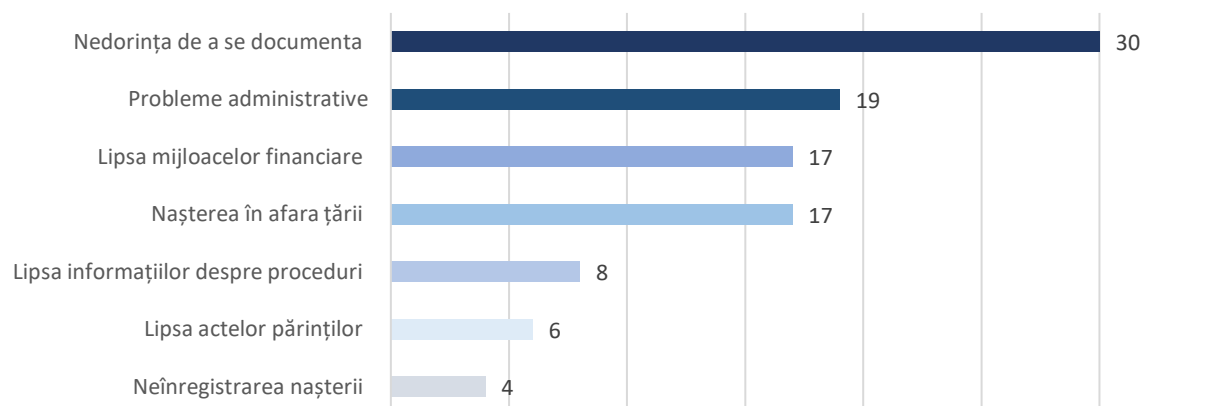
Figura 29. Acte de identitate deținute de persoanele nedocumentate intervievate

Totodată, analiza răspunsurilor oferite de persoanele intervievate evidențiază că principala cauză a nedocumentării este lipsa dorinței sau a motivației de a-și perfectă actele, menționată de 30 de respondenți. Această situație reflectă percepția scăzută asupra utilității sau beneficiilor documentelor, dar și un sentiment de resemnare determinat de excluderea socială de durată.

Printre alte cauze semnificative se regăsesc problemele administrative (19 mențiuni), lipsa resurselor financiare (17 mențiuni) și nașterea în afara țării (17 mențiuni), urmate de lipsa sau insuficiența informațiilor privind procedurile legale (8 mențiuni), lipsa actelor părinților (6 mențiuni) și neînregistrarea nașterii (4 mențiuni). De menționat că unii dintre respondenți au indicat mai multe cauze simultan.

Figura 30. Cauzele lipsei actelor de identitate

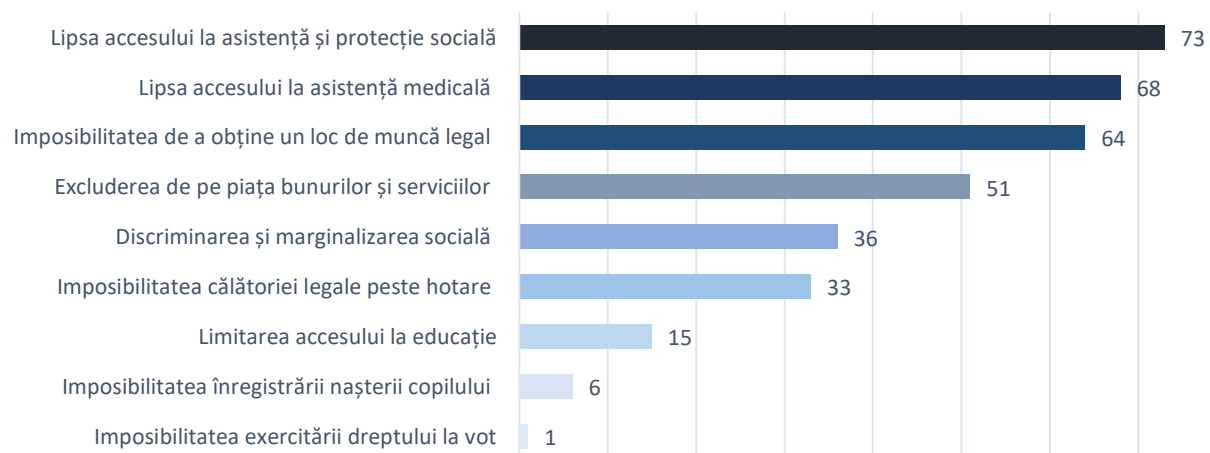
De remarcat că 37 din cele 65 de persoane fără acte de identitate nu au întreprins niciun demers pentru obținerea documentelor, ceea ce denotă un nivel scăzut de motivație, lipsă de încredere în instituțiile statului, dar și un grad avansat de excluziune socială.

Cele 29 de persoane, care au încercat să obțină acte de identitate, au întâmpinat un șir de probleme în calea documentării, cel mai frecvent fiind invocate informarea insuficientă despre procedurile legale, lipsa resurselor financiare și imposibilitatea de a colecta actele justificative necesare.

Impactul lipsei documentelor asupra exercitării drepturilor

Rezultatele obținute confirmă că lipsa documentelor de identitate și de stare civilă afectează în mod direct și profund capacitatea persoanelor de a-și exercita drepturile civile, politice, economice și sociale. Conform datelor colectate, respondenții au semnalat o serie de consecințe directe și indirecte ale nedocumentării, dintre care cele mai frecvent menționate sunt lipsa accesului la asistență și protecție socială, lipsa accesului la servicii medicale necesare, lipsa accesului pe piața muncii, lipsa accesului la bunuri și servicii publice, discriminarea și marginalizarea socială.

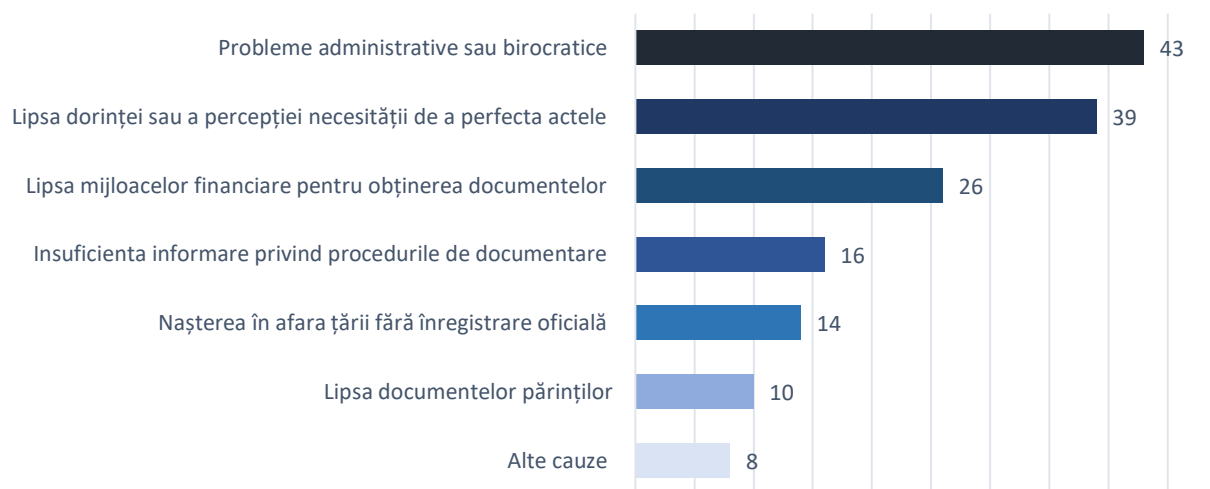
Figura 31. Probleme întâmpinate de persoanele nedocumentate intervievate

Aceste constatări confirmă că nedocumentarea acționează simultan ca factor causal și consecință a excluderii sociale. Pe de o parte, lipsa actelor împiedică accesul servicii esențiale și muncă legală; pe de altă parte, excluderea socială și marginalizarea amplifică riscul de a rămâne în afara sistemului de evidență oficială, perpetuând un cerc vicios al vulnerabilității care poate afecta și generațiile următoare.

În ceea ce privește cauzele generale ale nedocumentării, răspunsurile au fost diverse, dar indică preponderent bariere administrative, economice și informaționale:

Figura 32. *Cauzele generale ale nedocumentării*

Aceste date sugerează că motivele administrative și socio-economice reprezintă nucleul problemei, în timp ce lipsa dorinței sau percepția inutilității documentării contribuie la perpetuarea fenomenului.

În cadrul interviurilor, respondenții au indicat necesitatea unui sprijin informațional, juridic și financiar pentru obținerea actelor de identitate sau de stare civilă. Cerințele exprimate evidențiază necesitatea unei abordări integrate și coordonate, care să combine asistență juridică gratuită, campanii de informare și mecanisme de sprijin financiar destinate persoanelor aflate în dificultate.

Astfel, analiza confirmă că problema nedocumentării are implicații juridice, sociale și economice complexe, necesitând o intervenție coordonată a instituțiilor statului și a actorilor societății civile, orientate spre incluziunea social și garantarea efectivă a drepturilor fundamentale ale fiecărei persoane.

4.3. Analiza comparativă a datelor colectate de la autoritățile administrației publice locale și de la persoanele nedocumentate

Compararea datelor obținute din chestionarele completate de autoritățile administrației publice locale cu răspunsurile oferite de persoanele nedocumentate intervievate relevă un nivel înalt de convergență în privința cauzelor, consecințelor și nevoilor asociate fenomenului nedocumentării, dar și anumite diferențe de percepție și de profunzime în interpretarea acestuia.

Ambele categorii de surse confirmă că lipsa documentelor nu reprezintă un incident administrativ izolat, ci un fenomen social și juridic complex, determinat de un ansamblu de factori interdependenți: vulnerabilitate economică, lipsă de informare, birocrație excesivă, dificultăți în accesarea serviciilor publice, reticență și, în unele cazuri, neîncredere sau teamă față de autorități.

Atât autoritățile publice locale, cât și persoanele intervievate au menționat cauze similare ale nedocumentării, printre care:

- lipsa mijloacelor financiare necesare pentru perfectarea actelor;
- dificultatea de a parcurge procedurile birocratice complicate;
- lipsa sprijinului juridic și informațional adecvat;
- obstacole întâmpinate în accesarea serviciilor publice (asistență și protecție socială, sănătate, educație).

Percepțiile coincid și în ceea ce privește impactul social al nedocumentării: imposibilitatea de a munci legal, accesul limitat la servicii medicale și educaționale, precum și excluderea din sistemele de asistență și protecție socială.

Totodată, ambele surse de informații au semnalat caracterul intergenerațional al fenomenului, arătând că copiii născuți din părinți nedocumentați riscă să rămână, la rândul lor, fără acte, ceea ce perpetuează vulnerabilitatea și generează un risc crescut de apatridie. Această constatare scoate în evidență dimensiunea structurală a problemei și necesitatea protejării efective a dreptului la identitate și cetățenie.

Profilul persoanei nedocumentate conturat din ambele surse este, în esență, similar: adulți de vârstă activă, cu nivel scăzut de educație și venituri reduse, provenind din medii defavorizate. Fenomenul nedocumentării se confirmă ca fiind transversal, fără delimitări de ordin etnic sau geografic, afectând persoane din diverse regiuni și grupuri sociale.

Diferențele dintre cele două seturi de date se manifestă în principal la nivelul percepției cauzelor și al atribuirii responsabilităților instituționale:

- ✚ Persoanele nedocumentate pun accent pe experiențele proprii de excludere, lipsa de empatie din partea autorităților și tergiversarea soluționării cererilor, invocând discriminarea și tratamente inechitabile.

- ✚ Autoritățile publice locale subliniază limitele competențelor proprii, lipsa sau insuficiența resurselor umane și financiare, precum și complexitatea cadrului normativ, externalizând responsabilitatea către instituțiile centrale (ASP, MAI, IGM).

O altă diferență semnificativă constă în nivelul de conștientizare a drepturilor:

- ✚ Persoanele intervievate manifestă un grad redus de cunoaștere a procedurilor de documentare și, în unele cazuri, o resemnare socială față de situația lor.
- ✚ Autoritățile publice locale recunosc aceste carențe, dar nu dispun de instrumente eficiente pentru a le corecta (lipsa campaniilor de informare, absența de asistență juridică gratuită și deficitul de personal instruit).

Ambele surse de informație reconfirmă riscul real de apatridie derivat din nedocumentare, deși percepția acestuia diferă:

- ✚ Persoanele nedocumentate nu asociază lipsa documentelor cu pierderea legăturii juridice cu statul, ci o percep mai degrabă ca pe o problemă practică de acces la acte și servicii publice.
- ✚ Autoritățile publice locale identifică frecvent cazuri care întrunesc elementele apatridiei, în special în situațiile persoanelor născute peste hotare sau în cazul persoanelor vârstnice care nu și-a reconfirmat cetățenia după destrămarea URSS.

În ansamblu, cele două categorii de date descriu același fenomen structural, dar din perspective complementare:

- ✚ Persoanele nedocumentate oferă o perspectivă micro, centrată pe experiențele individuale și consecințele cotidiene ale excluderii și lipsei accesului la drepturi.
- ✚ Autoritățile publice locale oferă o perspectivă macro, focalizată pe distribuția teritorială, barierele instituționale și constrângerile administrative ale procesului de documentare.

Coincidențele dintre cele două surse conferă credibilitate constatărilor și demonstrează caracterul sistemic al fenomenului, în timp ce diferențele de percepție relevă necesitatea unui dialog instituțional permanent și a unei abordări coordonate, bazate pe partajarea responsabilităților între actorii relevanți.

Prin urmare, o strategie eficientă de documentare și prevenire a apatridiei trebuie să integreze ambele niveluri de cunoaștere - experiența directă a persoanelor afectate și viziunea administrativă a autorităților locale - într-un cadru unitar de acțiune, fundamentat pe principiile drepturilor omului, incluziunii sociale și responsabilității partajate între stat și societatea civilă.

4.4. Studii de caz relevante privind situațiile de nedocumentare

V.M., femeie, 64 de ani

Țara de origine: Federația Rusă

Doamna V.M s-a născut în anul 1961, în fosta Republică Sovietică Federativă Rusă (RSFSR), unde s-a căsătorit ulterior cu un cetățean al fostei RSS Moldovenești. La începutul anilor '90, s-a stabilit cu traiul în Republica Moldova și până în prezent locuiește în una din localitățile raionului Orhei. Cuplul are doi copii, ambii dețin cetățenia Republicii Moldova.

Singurul act de identitate deținut de doamna V.M. este pașaportul de tip sovietic nevalabil. Soțul său, fiind născut în RSS Moldovenească, a dobândit automat cetățenia Republicii Moldova, iar în baza relației de căsătorie și a domiciliului permanent pe teritoriul Republicii Moldova, doamna V.M. dorește să dobândească cetățenia Republicii Moldova. Totuși, lipsa unui act de identitate valabil o împiedică să inițieze procedura de dobândire a cetățeniei. În plus, absența certificatului de naștere complică suplimentar situația, deoarece fără acest document nu este posibilă nici confirmarea cetățeniei Federației Ruse, nici perfectarea unui pașaport rusc. În urmă cu aproximativ 15 ani, doamna V.M. a solicitat ambasadei Federației Ruse în Republica Moldova obținerea certificatului de naștere, însă cererea i-a fost respinsă, cu indicația de a se deplasa personal în localitatea de origine din regiunea Kirov, pentru a obține documentul respectiv. Neavând posibilitatea să se deplaseze în Federația Rusă, ea a renunțat la toate demersurile ulterioare pentru perfectarea pașaportului Federației Ruse și, implicit, la demersurile pentru obținerea cetățeniei Republicii Moldova.

Astfel, doamna V.M. se află într-o situație de blocaj administrativ complet, neavând nici cetățenie confirmată, nici documente de identitate, fiind practic imposibil pentru ea să inițieze procedura de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova.

N.P., femeie, 55 de ani

Țara de origine: Ucraina

Doamna N.P. s-a născut în anul 1970 în fosta Republică Sovietică Socialistă Ucraineană. După proclamarea independenței Ucrainei, a dobândit cetățenia statului respectiv. Ulterior, tot în Ucraina, s-a căsătorit cu un cetățean al Republicii Moldova. Din anul 1995, domiciliază permanent în într-o localitate din raionul Telenești. Copiii cuplului sunt documentați și dețin cetățenia Republicii Moldova.

Doamna N.P este încadrată în gradul III de dizabilitate, stabilit de autoritățile competente ale Republicii Moldova. Ea deține un pașaport valabil al Ucrainei și un permis de ședere permanentă în Republica Moldova, beneficiind astfel de dreptul de ședere legală pe teritoriul țării. De-a lungul anilor, a avut o viață activă, fiind angajată în câmpul muncii, implicându-se în activități și comunitare și integrându-se deplin în viața socială locală.

Din dorința de a-și consolida statutul juridic, doamna N.P. a inițiat procedura de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova. A reușit să acumuleze toate documentele necesare și a fost admisă

la examenul de cunoaștere a limbii române. Deși vorbește limba română la nivel conversațional, nu are pregătirea necesară pentru a susține proba scrisă. În urmă cu circa patru luni, nu a reușit să promoveze examenul, iar cererea de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova i-a fost respinsă.

Administrația publică locală confirmă buna reputație a doamnei N.P. și susține reluarea demersurilor sale, considerând că integrarea deplină în comunitate și durata lungă de aflare în Republica Moldova justifică acordarea cetățeniei.

E.C., femeie, 66 de ani

Țara de origine: Kazahstan

Doamna E.C. s-a născut în anul 1959, în fosta Republică Sovietică Socialistă Kazahă. În perioada existenței Uniunii Sovietice, s-a stabilit în Republica Moldova, fiind domiciliată și astăzi în una din localitățile raionului Edineț.

Deși nu a fost căsătorită, doamna E.C. a trăit într-o relație de concubinaj stabilă, în cadrul căreia au rezultat șase copii, toți documentați cu acte eliberate de către autoritățile competente ale Republicii Moldova. La moment doamna E.C. nu deține niciun act valabil care să-i confirme identitatea. Pașaportul de tip sovietic, nevalid din motive obiective, nu mai poate fi folosit pentru a-și dovedi identitatea. Totodată, nu poate iniția demersurile necesare pentru a obține cetățenia Republicii Moldova, dat fiind faptul că deține certificat de naștere emis în Kazahstan, care este grav deteriorat și ilizibil.

În încercarea de a obține un certificat de naștere nou, doamna E.C. a trimis mai multe solicitări autorităților din Kazahstan, însă nu a primit niciun răspuns. Administrația publică locală i-a acordat tot sprijinul posibil pentru a facilita documentarea acesteia, însă fără succes, întrucât lipsa resurselor financiare a împiedicat soluționarea cazului.

S.M., bărbat, 39 de ani

Țara de origine: Federația Rusă

Domnul S.M. s-a născut în anul 1986, în RSFS Rusă, și a fost adus, împreună cu sora sa, în Republica Moldova, de către tatăl lor, la începutul anilor '90. De atunci, locuiește în una din localitățile aflate în raionul Briceni. Singurul document pe care l-a deținut vreodată este certificatul de naștere eliberat de către autoritățile sovietice.

Deși nu are acte de identitate, domnul S.M. a fost înmatriculat la o școală profesională, pe care a absolvit-o, și chiar a fost încorporat în serviciu militar în termen în armata națională. Mai mult decât atât, ulterior, a activat timp de patru ani în cadrul Serviciului de Grăniceri al Republicii Moldova, în baza unui contract individual de muncă, fără să dețină vreun act de identitate.

După decesul tatălui său, survenit acum aproximativ șase ani, domnul S.M. nu a beneficiat de sprijin pentru soluționarea situației sale. Sora sa este documentată, deținând toate actele aferente unui cetățean al Republicii Moldova.

Domnul S.M. dorește să obțină cetățenia Republicii Moldova și să își perfecțeze actele necesare, în special, pentru a oficializa relația cu concubina și cu copilul comun, familia lor fiind aflată într-o situație de vulnerabilitate. Însă, lipsa cunoștințelor și resurselor necesare constituie un impediment considerabil.

N.S., femeie, 44 de ani

Țara de origine: Belarus

Doamna N.S. s-a născut în anul 1981, în fosta Republică Sovietică Socialistă Belarus, din mamă ucraineană și tată belarus. În jurul anului 2012, împreună cu concubinul său, s-a stabilit în Republica Moldova și locuiește într-o localitate din raionul Edineț. La sosirea în țară, a deținut un titlu de călătorie eliberat de Ambasada Republicii Moldova în Belarus.

Doamna N.S. nu deține niciun act de identitate. De asemenea, nu deține certificat de naștere și nici acte care să ateste studiile gimnaziale absolvite.

Fără rude apropiate în Republica Moldova și confruntându-se cu lipsă de cunoștințe necesare și cu dificultăți financiare, doamna N.S. nu are posibilitatea de a iniția procedurile necesare pentru documentare. Cu toate acestea, exprimă o dorință clară de să obțină acte de identitate pentru a-și oficializa relația cu concubinul.

Analiza acestor cinci cazuri relevă un model comun de vulnerabilitate structurală, determinat de factori precum: migrația, destrămarea Uniunii Sovietice, lipsa cooperării interstatale privind arhivele de stare civilă, barierele administrative și costurile ridicate ale procedurilor. În toate cazurile, se constată necesitatea intervenției coordonate a instituțiilor statului pentru a facilita accesul la documentare și, implicit, la exercitarea drepturilor fundamentale.

4.5. Concluzii și recomandări

Datele colectate de la autoritățile administrației publice locale oferă o imagine coerentă, dar totodată îngrijorătoare, asupra dimensiunii și persistenței fenomenului nedocumentării în Republica Moldova. Numărul de 409 de persoane nedocumentate identificate în cadrul exercițiului de cartografiere, raportat la statisticile oficiale, confirmă existența unei probleme structurale aflate la intersecția dintre vulnerabilitate socială și excludere juridică.

Profilul socio-demografic al persoanei nedocumentate evidențiază trăsături comune: apartenența la categoria de vârstă activă, celibatară, nivelul redus de venituri, accesul limitat la educație formală și la servicii publice. În numeroase cazuri, nedocumentarea este rezultatul cumulativ al mai multor factori, în care deficiențele instituționale - insuficiența resurselor umane și financiare, necunoașterea procedurilor legale și birocrăția excesivă - împiedică reintegrarea juridică a acestor persoane.

Datele analizate relevă că lipsa documentelor de identitate și de stare civilă nu constituie doar o problemă administrativă, ci un factor determinant al excluderii juridice și sociale, generând condițiile pentru apariția și perpetuarea apatridiei. Lipsa documentelor produce o ruptură profundă între individ și stat, plasând persoanele afectate într-o situație de *invizibilitate juridică* și limitându-le capacitatea de a accesa educația, asistența medicală și protecția socială și de a participa la viața civică și economică. În consecință, acestea sunt private de exercitarea efectivă a drepturilor fundamentale. Fenomenul are un impact deosebit asupra copiilor născuți din părinți nedocumentați, care riscă să rămână, la rândul lor, neînregistrați, perpetuând vulnerabilitatea și riscul de apatridie.

Principalele cauze identificate ale nedocumentării – neînregistrarea nașterii, lipsa documentelor valabile, necunoașterea procedurilor, lipsa sprijinului juridic și financiar – generează un cerc vicios de excludere, în care fiecare obstacol administrativ amplifică riscului de apatridie și accentuează vulnerabilitatea socială.

Consecințele juridice și sociale ale lipsei documentelor sunt multiple și profunde:

- imposibilitatea de a dovedi identitatea și cetățenia;
- restricționarea accesului la educație, sănătate și protecție socială;
- excluderea de la exercitarea drepturilor civile și politice;
- imposibilitatea de a călători legal peste hotarele țării;
- imposibilitatea obținerii unui statut juridic clar și lipsa protecției efective a statului.

Aceste circumstanțe pot determina existența unor persoane apatride, nerecunoscute de niciun stat.

Analiza efectuată relevă faptul că numărul real al persoanelor aflate în risc de apatridie este, probabil, semnificativ mai mare decât cel reflectat în datele oficiale. Lipsa mecanismelor de identificare timpurie a cazurilor de nedocumentare, cooperarea insuficientă între instituțiile de stare civilă, poliție, serviciile sociale și autoritățile publice locale, precum și absența unui sistem coerent de colectare a datelor dezagregate, determină subraportarea fenomenului și menținerea persoanelor afectate în afara sistemului de protecție. Totodată, deficiențele constatate în evidența persoanelor nedocumentate la nivel local confirmă necesitatea consolidării capacităților instituționale de colectare a datelor, monitorizare și intervenție.

În acest context, pentru a preveni și reduce fenomenul, se evidențiază necesitatea adoptării unor măsuri integrate de prevenire a apatridiei, bazate pe drepturile omului, care să includă, dar să nu se limiteze la:

- simplificarea procedurilor de obținere a actelor;
- consolidarea mecanismelor de identificare timpurie a persoanelor nedocumentate;
- oferirea de asistență juridică gratuită și sprijin social grupurilor vulnerabile;
- formarea funcționarilor și intensificarea cooperării interinstituționale;
- colectarea sistematică de date dezagregate privind persoanele fără documente și cele cu statut juridic nedeterminat.

Nedocumentarea trebuie privită nu doar ca un obstacol administrativ, ci ca un factor determinant al apatridiei și al excluderii din ordinea juridică, având implicații directe asupra exercitării drepturilor fundamentale. În acest sens, lipsa documentelor reprezintă un indicator timpuriu al apatridiei, motiv pentru care politicile publice în domeniu trebuie să depășească abordarea formal-birocratică, orientându-se către asigurarea efectivă a dreptului la identitate și apartenență juridică pentru toate persoanele aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Având în vedere complexitatea și sensibilitatea fenomenului apatridiei în Republica Moldova, evidențiate anterior de CDA¹⁵ și de OAP,¹⁶ se impune o abordare diferențiată și echilibrată a problematicii, care să asigure protecția drepturilor omului fără a confunda statutul juridic al persoanelor apatride cu cel al persoanelor nedocumentate. Deși ambele categorii împărtășesc o vulnerabilitate socială accentuată, implicațiile lor juridice sunt distincte. Nu toate persoanele fără documente valabile sunt apatride, iar recunoașterea acestei diferențe trebuie reflectată explicit în practicile de colectare, înregistrare și analiză a datelor, precum și în modul de intervenție al autorităților competente.

Un aspect central ce decurge din analiza situației actuale îl constituie necesitatea creării unor mecanisme clare, accesibile și eficiente de dobândire a cetățeniei pentru persoanele care îndeplinesc condițiile legale, dar întâmpină bariere administrative sau practice în procesul de documentare. Statul are obligația pozitivă de a adopta măsuri concrete, eficiente și nediscriminatorii pentru facilitarea obținerii actelor de identitate și de stare civilă, inclusiv prin asigurarea sprijinului instituțional și juridic adecvat.

Răspunsurile furnizate de autoritățile publice locale subliniază nevoia unei intervenții instituționale coordonate, care să îmbine măsuri administrative, juridice și sociale: simplificarea procedurilor de documentare, mobilizarea echipelor locale de intervenție, oferirea de asistență juridică gratuită, organizarea de campanii de informare, precum și consolidarea cooperării între autoritățile publice centrale și cele locale.

Aderarea Republicii Moldova, în anul 2024, la Alianța Globală pentru Eradicarea Apatridiei – o platformă coordonată sub egida UNHCR – angajează statul în promovarea măsurilor sistematice și coerente pentru asigurarea dreptului la cetățenie pentru toate persoanele aflate pe teritoriul său, fără discriminare. În acest context, se impune adoptarea unor acțiuni legislative, administrative și instituționale suplimentare pentru prevenirea apariției noilor cazuri de apatridie, identificarea promptă a persoanelor nedocumentate și facilitarea dobândirii cetățeniei, în special pentru copiii născuți pe teritoriul Republicii Moldova.

¹⁵ Raportul analitic privind situația persoanelor apatride în Republica Moldova, Centrul de Drept al Avocaților, 2017/2018, <https://cda.md/wp-content/uploads/2023/03/Raportul-analitic-privind-situatia-persoanelor-apatride-in-Republica-Moldova-RO.pdf>.

¹⁶ Raportul special privind fenomenul apatridiei și respectarea drepturilor persoanelor apatride în contextul cadrului legal național, Oficiul Avocatului Poporului, 2024, <https://ombudsman.md/post-document/raport-special-privind-fenomenul-apatridiei-si-respectarea-drepturilor-persoanelor-apatride-in-contextul-cadrului-legal-national/>.

Prin consolidarea cadrului normativ și implementarea consecventă a acestor măsuri, Republica Moldova poate deveni un model regional de bună practică în prevenirea și reducerea apatridiei, contribuind la garantarea efectivă a dreptului universal la cetățenie și la întărirea coeziunii sociale în cadrul statului de drept.

În lumina constatărilor și concluziilor prezentate, se propun următoarele recomandări strategice:

- ✚ Integrarea dimensiunii documentării în politicile naționale privind migrația și azilul, astfel încât fenomenul nedocumentării să fie tratat ca parte integrantă a managementului mobilității umane, a cetățeniei și a accesului efectiv la drepturile fundamentale.
- ✚ Elaborarea și implementarea unui mecanism unitar de gestionare a cazurilor de nedocumentare, corelat cu documentele de politici publice existente, care să asigure cooperarea eficientă între instituțiile competente.
- ✚ Crearea unui sistem național de monitorizare a cazurilor de nedocumentare, prin stabilirea unor indicatori de performanță, raportare periodică și integrare a datelor în sistemul de monitorizare a migrației și azilului.
- ✚ Cartografierea periodică a persoanelor nedocumentate și includerea informațiilor actualizate într-o bază de date națională interoperabilă, accesibilă instituțiilor relevante.
- ✚ Alinierea procedurilor administrative la standardele de digitalizare și cooperare interinstituțională, inclusiv prin simplificarea procedurilor de întocmire și eliberare a actelor de identitate și de stare civilă, crearea/utilizarea unui registru electronic unificat pentru identificarea persoanelor nedocumentate, constituirea de echipe mobile de documentare pentru zonele rurale sau greu accesibile.
- ✚ Instituirea unui mecanism de sprijin financiar pentru persoanele fără acte, prin alocarea de fonduri speciale în bugetele autorităților publice locale și prin posibilitatea de a accesa programe de asistență socială dedicate.
- ✚ Examinarea oportunității scutirii persoanelor apatride și în risc de a deveni apatride de plata taxelor aferente procedurilor de dobândire a cetățeniei, pentru a elimina obstacolele financiare și a facilita accesul efectiv la cetățenie.
- ✚ Desfășurarea de campanii publice de informare și sensibilizare, inclusiv în limbile minorităților naționale, privind importanța documentării, drepturile aferente cetățeniei și riscurile apatridiei, sub egida autorităților publice centrale și locale, în colaborare cu societatea civilă.
- ✚ Implicarea activă a organizațiilor neguvernamentale și a mediatorilor comunitari în procesul de identificare, informare și sprijin al persoanelor nedocumentate.
- ✚ Consolidarea capacității instituționale și formarea continuă a personalului din instituțiile publice cu privire la procedurile de identificare, referire și soluționare a cazurilor de nedocumentare și apatridie, cu accent pe respectarea și promovarea drepturilor omului.

4.6. Valorificarea rezultatelor obținute în cadrul exercițiului de cartografiere

Pentru a valorifica rezultatele obținute în cadrul exercițiului de cartografiere, următoarele acțiuni au fost identificate pentru implementare de către CDA:

- Identificarea persoanelor care doresc și au nevoie de sprijin pentru obținerea actelor de identitate și de stare civilă;
- Colectarea unui set de informații suplimentare de la persoanele respective, care să permită evaluarea complexității fiecărui caz și încadrarea acestuia în competențele CDA pentru acordarea de asistență personalizată;
- Estimarea, identificarea și mobilizarea resurselor necesare pentru acordarea sprijinului adecvat persoanelor nedocumentate interesate de obținerea actelor;
- Furnizarea suportului personalizat (în limitele competențelor CDA) persoanelor nedocumentate, incluzând consultanță juridică, reprezentare în fața autorităților competente și instanțelor judecătorești;
- Consolidarea parteneriatelor cu autoritățile publice locale pentru facilitarea colectării și actualizării periodice a datelor despre persoanele nedocumentate;
- Contribuirea la promovarea unor politici publice bazate pe date și recomandări, pentru prevenirea și diminuarea pe termen lung a fenomenului nedocumentării.

Prin aceste demersuri coordonate, se urmărește prevenirea și diminuarea fenomenului nedocumentării pe termen lung, reducerea riscului de apatridie de facto și protejarea drepturilor persoanelor vulnerabile în Republica Moldova.

REZULTATELE CARTOGRAFIERII PER RAION ÎN BAZA INFORMAȚIILOR PREZENTATE DE APL

RAIONUL ANENII NOI

În componența raionului Anenii Noi sunt 45 de localități, dintre care un oraș și 5 localități din componența orașului, 25 de sate/comune și 39 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 56.800 de persoane, dintre care 91,1% s-au declarat moldoveni/români, 4,2% – ucraineni, 2,9% - ruși, 0,5% - bulgari, 0,3% - găgăuzi, 0,3% - romi, 0,5% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 9 localități: Speia, Gura Bîcului, orașul Anenii Noi, Mereni, Merenii Noi, Bulboaca, Hîrbovăț, Zolotievca, Cobusca Veche.

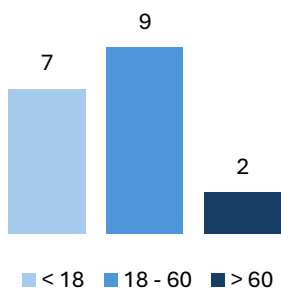
45 – nr. de localități total

56.800 – populația cu reședință obișnuită

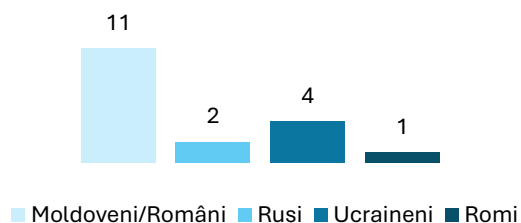
9 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **18 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 7 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: șapte persoane cu vârsta de până la 18 ani, nouă persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și două persoane cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, patru persoane sunt de etnie ucraineană, unsprezece persoane se identifică drept moldoveni/români, două persoane sunt de etnie rusă și o persoană se identifică drept rom.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Cele mai multe persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială și imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare. În mai multe cazuri s-a menționat lipsa accesului la educație și imposibilitatea de a înregistra nașterea copiilor.

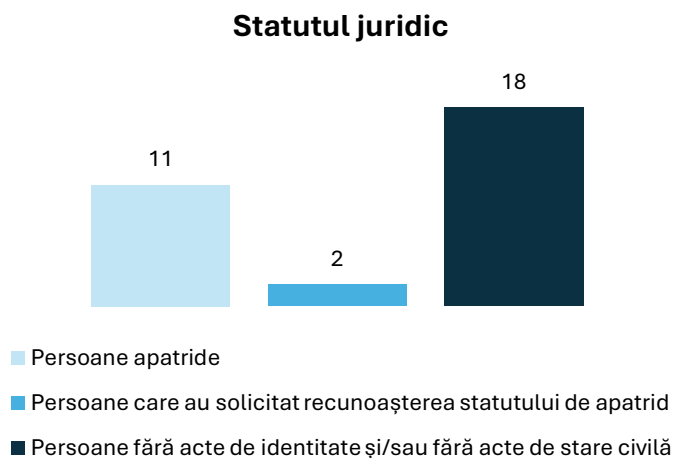
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- situații de naștere în afara țării fără înregistrare oficială a actelor de stare civilă;
- lipsa documentelor părinților;
- probleme administrative sau birocratice;
- motive religioase;
- lipsa sau insuficiența de informare cu privire la procedurile de documentare.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- lipsa resurselor financiare pentru a oferi suportul necesar;
- birocrăția excesivă și procedurile complicate de documentare;
- necunoașterea procedurilor legale;
- alte probleme, nespecificate.

Pe lângă persoane nedocumentate, în 3 localități domiciliază 11 persoane apatride, iar în două localități – câte o persoană care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL BASARABEASCA

În componența raionului Basarabeasca sunt 10 localități, dintre care un oraș, 6 sate/comune și 9 localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 15.676 de persoane, dintre care 71,3% s-au declarat moldoveni/români, 8,2% - găzăuzi, 7,5% - ruși, 5,8% - ucraineni, 5,2% - bulgari, 1,1% - romi și 0,7% - alte etnii.

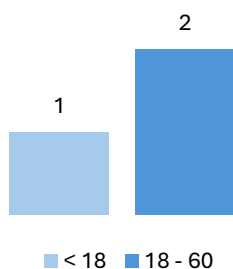
10 – nr. de localități total

15.676 – populația cu reședință obișnuită

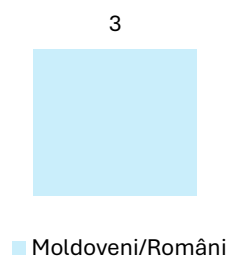
1 – nr. de primării care au completat chestionarul

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăria satului Carabetovca, care a raportat existența a **3 persoane nedocumentate**. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: o persoană cu vârsta de până la 18 ani și două persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, toate trei persoane se identifică drept moldoveni/români.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane nu pot înregistra nașterea copiilor, nu pot călători legal în afara țării și nu au acces pe piața muncii.

Cauzele principale ale nedocumentării identificate de administrația publică locală includ, în ordine descrescătoare:

- lipsa documentelor părinților;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;

- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfecta actele;
- lipsa sau insuficiența de informare cu privire la procedurile de documentare.

Printre dificultățile întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, administrația publică locală a menționat:

- birocrația excesivă și procedurile de documentare;
- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- alte probleme, nespecificate.

Potrivit informației prezentate, în localitate nu există persoane apatride și persoane care au solicitat recunoașterea statutului de apatrid.

Statutul juridic

3

■ Persoane fără acte de identitate și/sau fără acte de stare civilă

RAIONUL BRICENI

În componența raionului Briceni sunt 39 de localități, dintre care două orașe, 26 de sate/comune și 37 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 46.718 de persoane, dintre care circa 80% s-au declarat moldoveni/români, circa 17,4% - ucraineni, 1,8% - ruși, 0,4% - romi, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 14 localități: Beleavinți, Bălcăuți, Berlinți, Caracuseenii Vechi, Colicăuți, Corjeuți, Cotelea, Drepcăuți, Mihăileni, Pererita, Șirăuți, Slobozia Șirăuți, Tabani și Tețcani.

39 – nr. de localități total

46.718 – populația cu reședință obișnuită

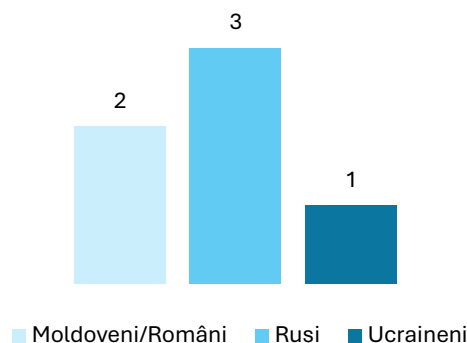
14 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **6 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 4 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: trei persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani, iar alte trei persoane cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, o persoană este de etnie ucraineană, două persoane se identifică drept moldoveni/români, trei persoane sunt de etnie rusă.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, precum și cu alte dificultăți nespecificate. Într-un caz concret, s-a raportat că persoana nedocumentată nu are acces la educație, iar în alt caz persoana nu poate beneficia în volum deplin de serviciile medicale necesare.

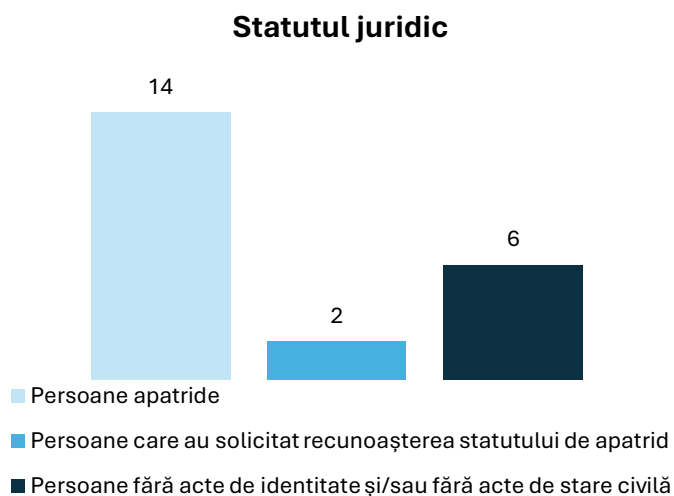
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa sau insuficiența de informare cu privire la procedurile de documentare;
- situații de naștere în afara țării fără înregistrare oficială a actelor de stare civilă.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat dificultățile întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care

- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- lipsa resurselor financiare pentru a oferi suportul necesar;
- birocrăția excesivă și procedurile de documentare.

Pe lângă persoane nedocumentate în 5 localități domiciliază 14 persoane apatride, iar în două localități – câte o persoană care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL CAHUL

În componența raionului Cahul sunt 55 de localități, dintre care un municipiu, o localitate din componența municipiului, 36 de sate/comune și 53 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 72.864 persoane, dintre care circa 86% s-au declarat moldoveni/români, 3,9% – ucraineni, 3,4% - ruși, 3,7% - bulgari, 2,4% - găgăuzi, 0,5% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 18 localități: Badicul Moldovenesc, Baurci-Moldoveni, Doina, Vadul lui Isac, Lujnoe, Manta, Giurgiulești, Colibași, Brînza, Andrușul de Sus, Bucuria, Chioselia Mare, Alexanderfeld, Slobozia Mare, mun. Cahul, Crihana Veche, Lebedenco, Roșu.

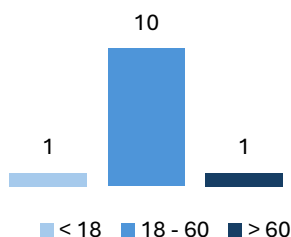
55 – nr. de localități total

72.864 – populația cu reședință obișnuită

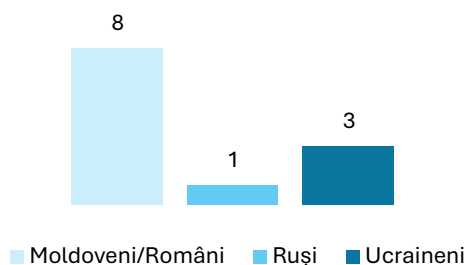
18 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate de autoritățile publice locale, dar și a celor colectate de consilierii CDA, au fost identificate **22 de persoane nedocumentate**, care locuiesc în 10 localități. A fost prezentată informația mai detaliată doar despre 12 persoane. Distribuția acestora după criteriile demografice și etnice este următoarea: o persoană cu vârsta de până la 18 ani, zece persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și o persoană cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, trei persoane sunt de etnie ucraineană, opt persoane se identifică drept moldoveni/români, o persoană este de etnie rusă.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Cele 12 persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii.

Într-un caz concret, s-a raportat că persoana nedocumentată nu are acces la educație, nu poate înregistra nașterea copiilor și nu poate călători legal în afara țării.

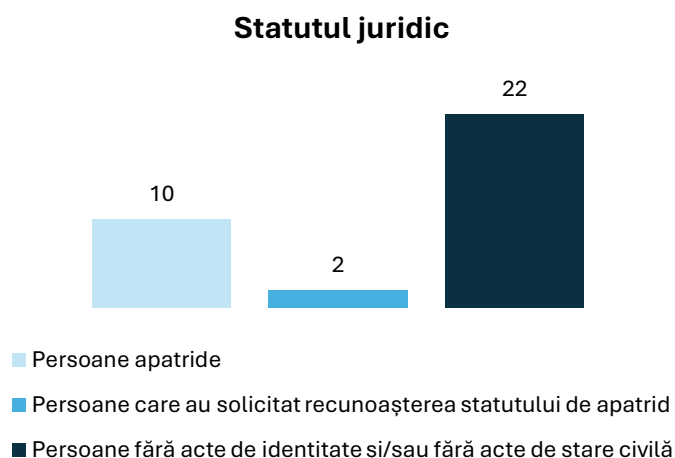
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- lipsa sau insuficiența de informare cu privire la procedurile de documentare;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- lipsa documentelor părinților;
- motive religioase,
- alte motive

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat dificultățile întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care

- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- lipsa resurselor financiare pentru a oferi suportul necesar;
- alte probleme, nespecificate

În afară de persoane nedocumentate, în 6 localități domiciliază 10 persoane apatride, iar în două localități – câte o persoană care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL CANTEMIR

În componența raionului Cantemir sunt 51 de localități, dintre care un oraș, 26 de sate/comune și 50 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 33.333 de persoane, dintre care circa 93% s-au declarat moldoveni/români, 4,4% - bulgari, 1,1% - ucraineni, 0,7% - ruși, 0,1% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 12 localități: Antonești, Cîrpești, Ciobalaccia, Chioselia, Cîșla, Coștangalia, Enichioi, Gotești, Lingura, Pleșeni, Stoianovca, Vișniovca.

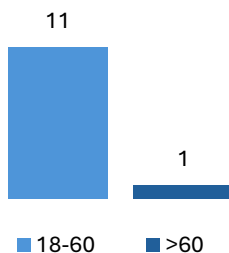
51 – nr. de localități total

33.333 – populația cu reședință obișnuită

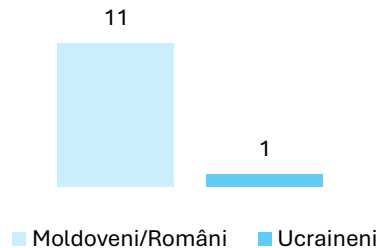
12 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate de autoritățile publice locale, dar și a celor colectate de consilierii CDA, au fost identificate **23 de persoane nedocumentate**, care locuiesc în 7 localități. A fost prezentată informația mai detaliată doar despre 12 persoane. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: unsprezece persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și o persoană cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, o persoană este de etnie ucraineană și unsprezece persoane se identifică drept moldoveni/români.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Cele 12 persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii.

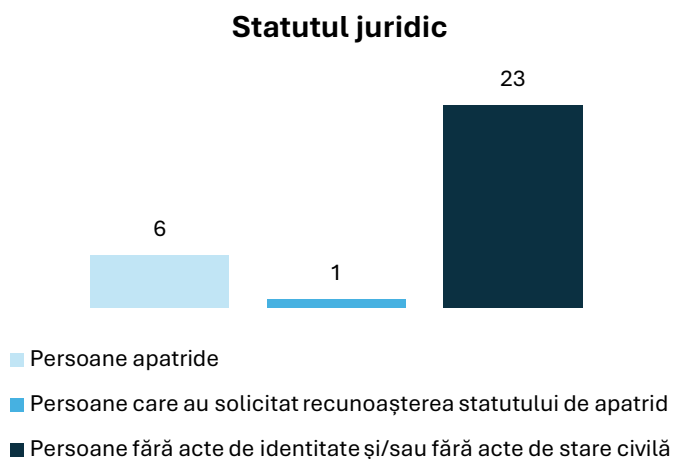
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- lipsa sau insuficiența de informare cu privire la procedurile de documentare;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfecta actele;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care

- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- lipsa resurselor financiare pentru a oferi suportul necesar;
- lipsa sau insuficiența cadrelor specializate;
- necunoașterea procedurilor legale;
- birocrația excesivă în procesul de documentare.

În afară de persoane nedocumentate, în 2 localități domiciliază 6 persoane apatride, iar într-o localitate – o persoană care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL CĂLĂRAȘI

În componența raionului Călărași sunt 44 de localități, dintre care un oraș și o localitate din componența orașului, 27 de sate/comune și 42 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 44.360 de persoane, dintre care 95,7% s-au declarat moldoveni/români, 2,7% – ucraineni, 0,9% - romi, 0,5% - ruși, 0,1% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 14 localități: Hirova, Hîrjăuca, Hoginești, Meleşeni, Nișcani, Onișcani, Păulești, Sadova, Săseni, Sipoteni, Tuzara, Țibirica, Răciula, Vărzăreștii Noi

44 – nr. de localități total

44.360 – populația cu reședință obișnuită

14 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **7 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 3 localități. Toate cele 7 persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și se identifică drept moldoveni/români.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii, lipsa posibilității de a călători legal în afara țării.

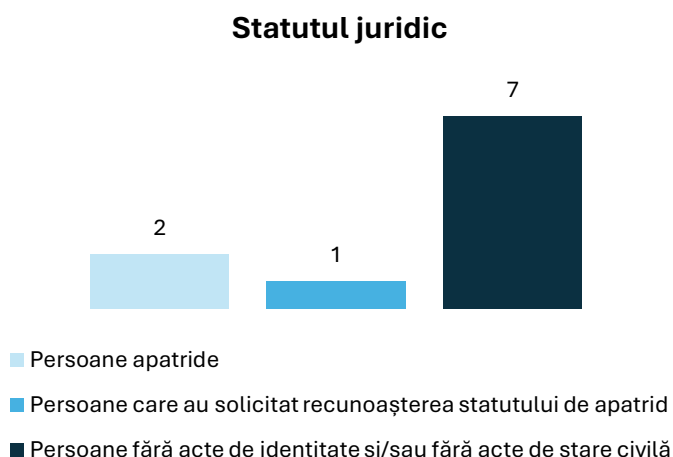
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- lipsa sau insuficiența de informare cu privire la procedurile de documentare;
- naștere în afara țării fără înregistrare oficială;
- lipsa documentelor părinților;
- motive religioase;
- probleme administrative sau birocratice.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat dificultățile întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- birocrăția excesivă în procesul de documentare;
- necunoașterea procedurilor legale;
- reticența persoanelor vizate de a coopera;

În afară de persoane nedocumentate, în 2 localități domiciliază 2 persoane apatride, iar într-o localitate – o persoană care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL CĂUȘENI

În componența raionului Căușeni sunt 48 de localități, dintre care două orașe, o localitate din componența orașului, 28 de sate/comune și 45 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 59.523 de persoane, dintre care 94,2% s-au declarat moldoveni/români, 2,3 - ruși, 1,7% – ucraineni, 0,9% - bulgari, 0,6% - găzăuzi și 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 8 localități: Căinari, Coșcalia, Fîrlădeni, Hagimus, Săiți, Sălcuța, Tănătăarii Noi, Ursoaia.

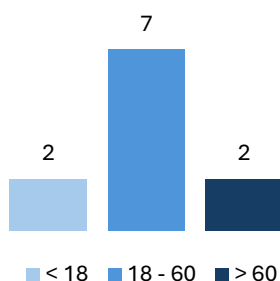
48 – nr. de localități total

59.523 – populația cu reședință obișnuită

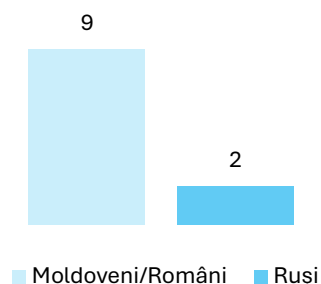
8 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **11 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 5 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: două persoane cu vârsta de până la 18 ani, șapte persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și alte două persoane cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, nouă persoane se identifică drept moldoveni/români și două persoane – ruși.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii, lipsa posibilității de a călători legal în afara țării, excludere socială și discriminare.

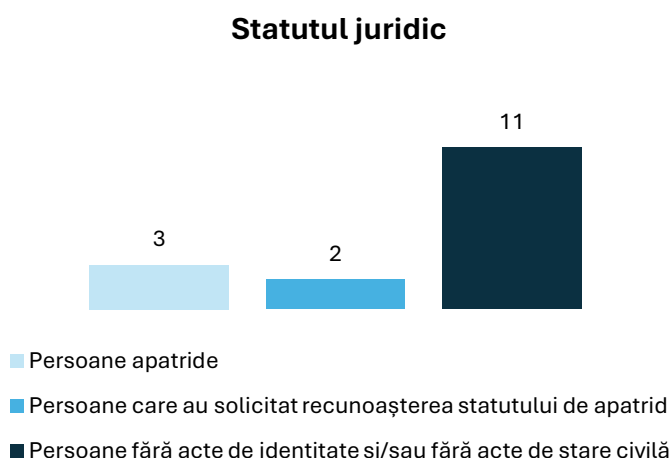
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- lipsa sau insuficiența de informare cu privire la procedurile de documentare;
- lipsa documentelor părinților;
- probleme administrative sau birocratice;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- naștere în afara țării fără înregistrare oficială.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- necunoașterea procedurilor legale;
- lipsa sau insuficiența cadrelor specializate;
- birocrația excesivă în procesul de documentare;
- alte probleme, nespecificate.

În afară de persoane nedocumentate, în 2 localități domiciliază 3 persoane apatride și în 2 localități – câte o persoană care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL CIMIȘLIA

În componența raionului Cimișlia sunt 39 de localități, dintre care un oraș și trei localități din componența orașului, 22 de sate/comune și 35 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 31.185 de persoane, dintre care 91,7% s-au declarat moldoveni/români, 3,5% – ucraineni, 2,6% - ruși, 1,6% - bulgari, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 7 localități: Cenac, Cimișlia, Porumbeni, Satul Nou, Sagaidac, Selemet, Troițcoe.

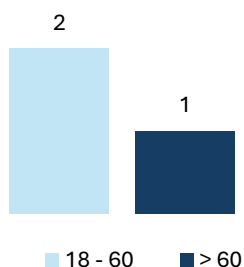
39 – nr. de localități total

31.185 – populația cu reședință obișnuită

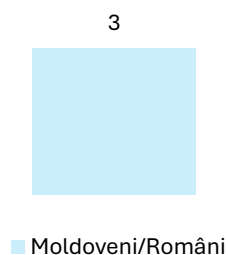
7 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate de APL-uri, au fost identificate **3 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 2 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: două persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și o persoană cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, toate persoanele se identifică drept moldoveni/români.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii.

Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

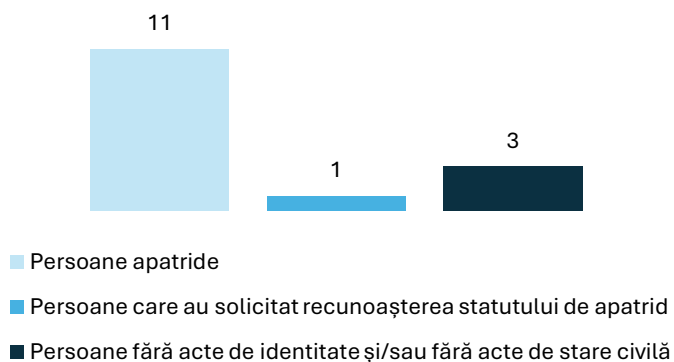
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- motive religioase.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- birocrația excesivă în procesul de documentare;
- reticența persoanelor vizate de a coopera.

În afară de persoane nedocumentate, în 2 localități domiciliază 11 persoane apatride și într-o localitate – o persoană care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

Statutul juridic

RAIONUL CRIULENI

În componența raionului Criuleni sunt 43 de localități, dintre care un oraș și două localități din componența orașului, 24 de sate/comune și 40 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 52.672 persoane, dintre care 96,2% s-au declarat moldoveni/români, 2,6% – ucraineni, 0,8% - ruși, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 8 localități: Boșcana, Cimișeni, Corjova, Drăsliceni, Ișnovăț, Mășcăuți, Miclești, Slobozia-Dușca.

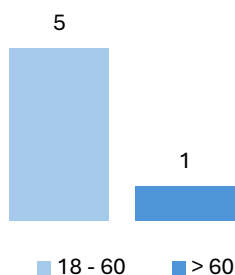
43 – nr. de localități total

52.672 – populația cu reședință obișnuită

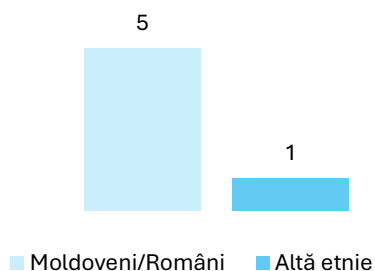
8 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **6 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 4 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: cinci persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și o persoană cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, cinci persoane se identifică drept moldoveni/români, iar o persoană – de altă etnie.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii. În unul din cazuri a fost raportată excluderea socială și discriminarea persoanei nedocumentate.

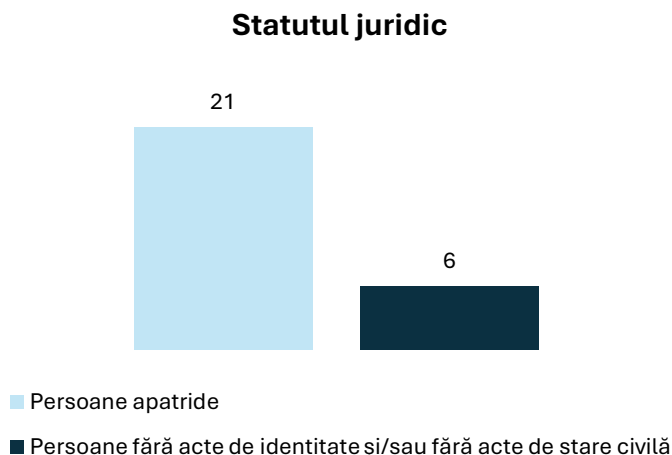
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- lipsa documentelor părinților;
- lipsa informării despre proceduri;
- motive religioase;
- alte motive.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- lipsa sau insuficiența cadrelor specializate;
- birocrăția excesivă în procesul de documentare;
- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- alte probleme.

În afară de persoane nedocumentate, în 2 localități domiciliază 21 persoane apatride.

RAIONUL DONDUȘENI

În componența raionului Dondușeni sunt 30 de localități, dintre care un oraș, 21 de sate/comune și 29 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 28.914 de persoane, dintre care 85,8% s-au declarat moldoveni/români, 8,3% – ucraineni, 5,2% - ruși, 0,4% - romi, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 12 localități: Arionești, Cernoleuca, Climăuți, Corbu, Crișcăuți, Dondușeni, Frasin, Moșana, Pivniceni, Pocrovca, Rediul Mare, Scăieni,

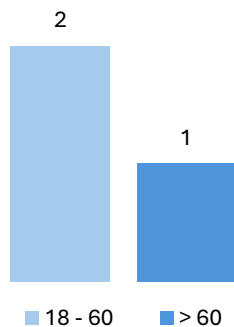
30 – nr. de localități total

28.914 – populația cu reședință obișnuită

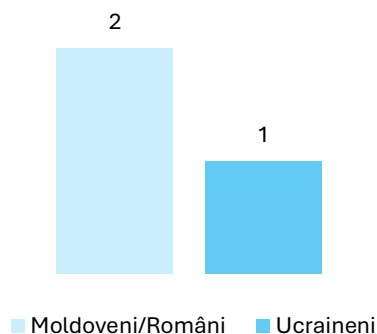
12 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **3 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 3 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: două persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și o persoană cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, două persoane se identifică drept moldoveni/români, iar o persoană – ucrainean.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii.

Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

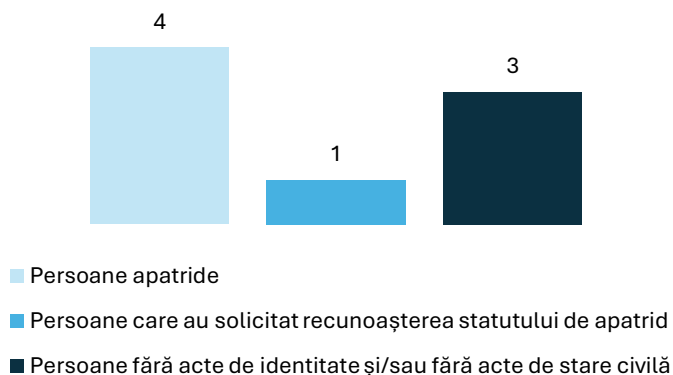
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- lipsa informării despre proceduri.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat câteva dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- alte probleme.

În afară de persoane nedocumentate, în 3 localități domiciliază 4 persoane apatride și într-o localitate – o persoană care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

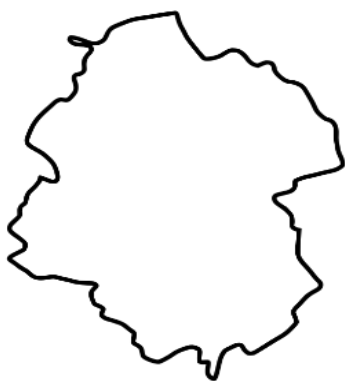
Statutul juridic

RAIONUL DROCHIA

În componența raionului Drochia sunt 40 de localități, dintre care un oraș, 27 de sate/comune și 39 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 55.459 persoane, dintre care 92,2% s-au declarat moldoveni/români, 5,8% – ucraineni, 1,2% - ruși, 0,6% - romi, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 4 localități: Antoneuca, Gribova, Șuri, Maramonovca.

40 – nr. de localități total

55.459 – populația cu reședință obișnuită

4 – nr. de primării care au completat chestionarul

Potrivit informațiilor prezentate, în aceste localități nu domiciliază persoane nedocumentate, apatrizi sau solicitanți ai statutului de apatrid.

RAIONUL DUBĂSARI

În componența raionului Dubăsari sunt 15 localități, dintre care 11 sate/comune și 4 localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 23.060 de persoane, dintre care 98,9% s-au declarat moldoveni/români, 0,5% – ucraineni, 0,4% - ruși, 0,1% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 5 localități: Coșnița, Holercani, Mărcăuți, Molovata, Ustia.

15 – nr. de localități total

23.060 – populația cu reședință obișnuită

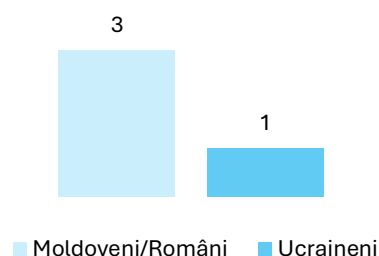
5 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate de APL-uri, au fost identificate **4 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 3 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: toate persoanele au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani, iar din perspectiva profilului etnic, trei persoane se identifică drept moldoveni/români și o persoană – ucrainean.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii, lipsa posibilității de a călători legal în afara țării. O persoană este în imposibilitate de a înregistra nașterea copilului.

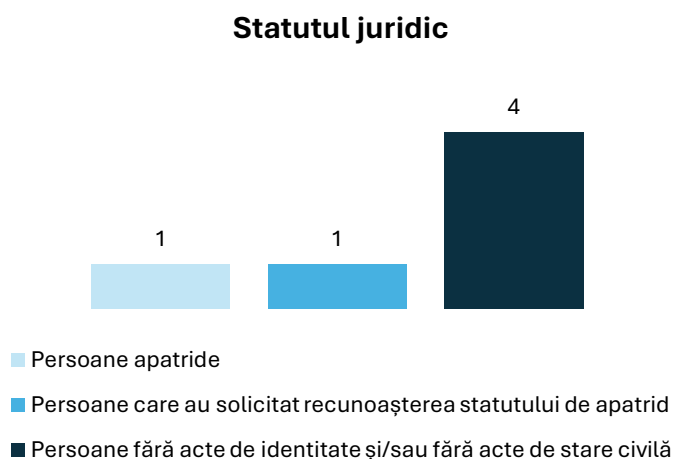
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfecta actele;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- probleme administrative/birocratice;
- lipsa informării despre proceduri.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- lipsa sau insuficiența cadrelor specializate;
- birocrația excesivă în procesul de documentare;
- necunoașterea procedurilor legale.

În afară de persoane nedocumentate, într-o localitate domiciliază o persoană apatridă și o persoană care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL EDINEȚ

În componența raionului Edineț sunt 49 de localități, dintre care un municipiu și două localități din componența municipiului, un oraș și două localități din componența orașului, 30 de sate/comune și 43 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 51.467 de persoane, dintre care circa 80,7% s-au declarat moldoveni/români, 13,3% - ucraineni, 4,1% - ruși, 1,3% - romi, 0,3% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 10 localități: Alexeevca, Brînzeni, Bădragii Noi, Chetroșica Nouă, Gașpar, Gordinești, Hancăuți, Șofrîncani, Viișoara și Zăbriceni.

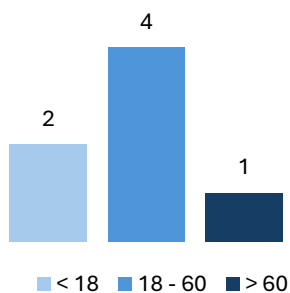
49 – nr. de localități total

51.467 – populația cu reședință obișnuită

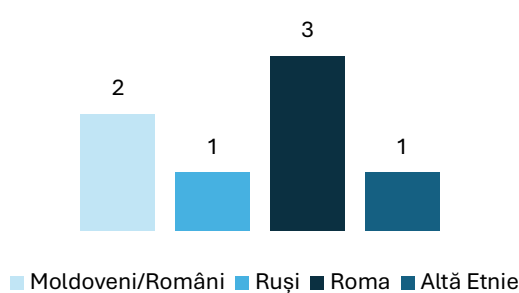
10 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **7 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 4 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: două persoane cu vârsta de până la 18 ani, patru persoane se încadrează în grupa de vârstă 18 – 60 de ani, iar o persoană are vârsta de peste 60 de ani. O persoană este de etnie rusă, două persoane se declară moldoveni, trei persoane se identifică drept romi, iar o persoană aparține altei etnii.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului pe piața muncii, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și excluderea din sistemele de asistență și protecție socială. Într-un caz concret, s-a raportat că o persoană nedocumentată nu poate înregistra nașterea copiilor săi, ceea ce creează riscul transmiterii situației de nedocumentare și asupra generației următoare.

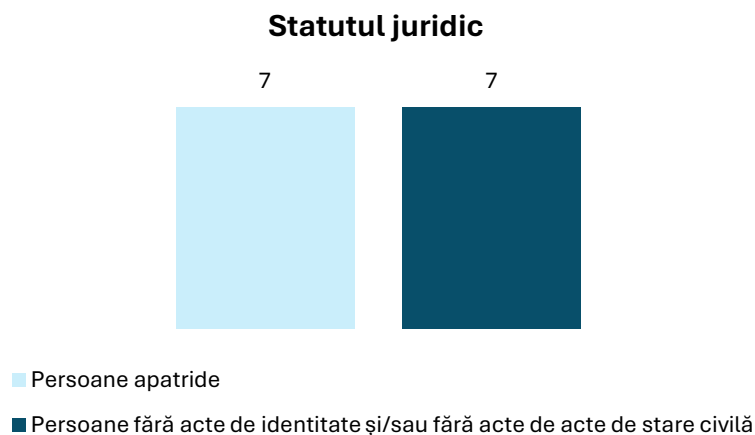
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ:

- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- motive religioase;
- lipsa documentelor părinților;
- probleme administrative sau birocratice.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care

- lipsa resurselor financiare pentru a oferi suportul necesar;
- birocrăția excesivă și procedurile de documentare.

Pe lângă persoane nedocumentate în 2 localități domiciliază 7 persoane apatride.

RAIONUL FĂLEȘTI

În componența raionului Fălești sunt 76 de localități, dintre care un oraș și o localitate din componența orașului, 30 de sate/comune și 74 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 60.529 de persoane, dintre care 90,9% s-au declarat moldoveni/români, 6,6% – ucraineni, 2% - ruși, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 14 localități: Albinețul Nou, Albinețul Vechi, Cartanîc, Călinești, Chetruș, Hîncești, Horești, Ilenuța, Logofteni, Mărândeni, Musteața, Năvrîneț, Pîrlița, Pompa.

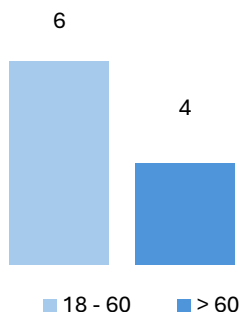
76 – nr. de localități total

60.529 – populația cu reședință obișnuită

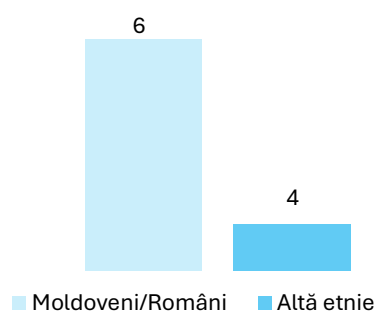
14 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **10 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 6 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: șase persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și patru persoane cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, toate persoanele se identifică drept moldoveni/români.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii.

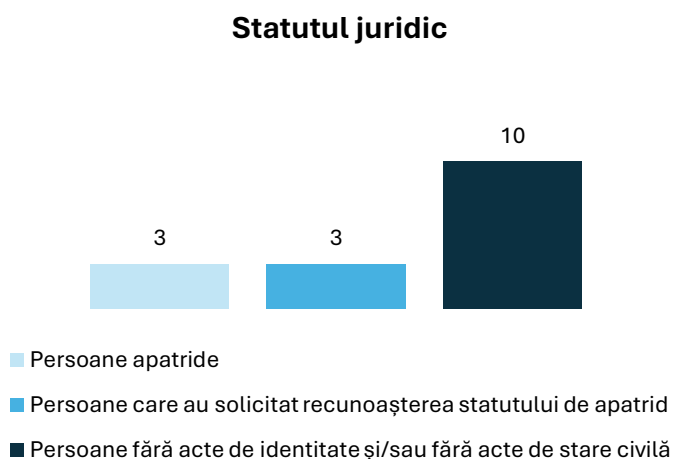
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- motive religioase.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- birocrăția excesivă în procesul de documentare;
- reticența persoanelor vizate de a coopera.

În afară de persoane nedocumentate, într-o localitate domiciliază 3 persoane apatride și 3 persoane care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL FLOREȘTI

În componența raionului Florești sunt 74 localități, dintre care trei orașe, 37 de sate/comune și 71 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 58.764 de persoane, dintre care 92,5% s-au declarat moldoveni/români, 3,9% – ucraineni, 3,1 - ruși, 0,1% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 13 localități: Ciutulești, Coșernița, Cunicea, Domulgeni, Gura Căinarului, Lunga, Năpadova, Nicolaevca, Tîrgul-Vertiujeni, Trifănești, Vărvăreuca, Văscăuți, Zăluceni.

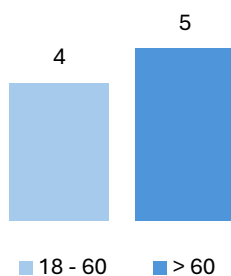
74 – nr. de localități total

58.764 – populația cu reședință obișnuită

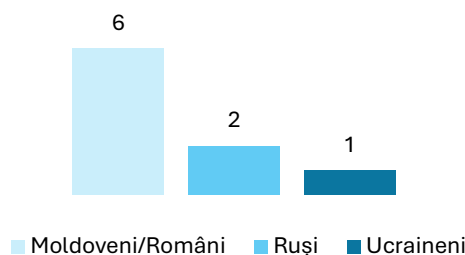
13 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate de APL-uri, au fost identificate **9 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 5 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: patru persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și cinci persoane cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, șase persoane se identifică drept moldoveni/români, 2 persoane - ruși, 1 - ucrainean.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii, lipsa posibilității de a călători legal în afara țării. Două persoane se confruntă cu excluderea socială și discriminare și o persoană – cu imposibilitatea de a înregistra nașterea copiilor.

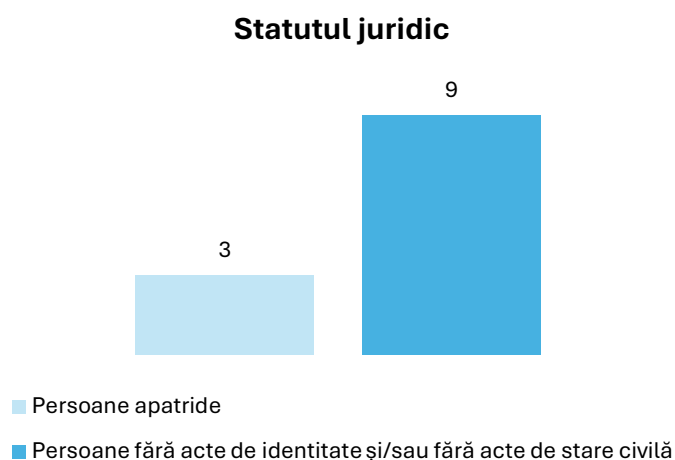
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- lipsa informării despre proceduri;
- lipsa documentelor părinților;
- alte motive.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- birocrăția excesivă în procesul de documentare;
- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- alte probleme, nespecificate

În afară de persoane nedocumentate, în două localități domiciliază 3 persoane apatride.

RAIONUL GLODENI

În componența raionului Glodeni sunt 35 de localități, dintre care un oraș și o localitate în componența orașului, 18 sate/comune și 33 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 39.446 de persoane, dintre care 84,7% s-au declarat moldoveni/români, 11,8% – ucraineni, 2% - ruși, 1% - romi, 0,4% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 8 localități: Camenca, Cobani, Danu, Fundurii Vechi, Hîjdieni, Limbenii Noi, Petruncea, Viișoara.

35 – nr. de localități total

39.446 – populația cu reședință obișnuită

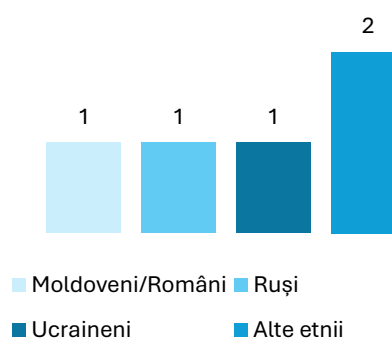
8 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **5 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 3 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: toate cele cinci persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, câte o persoană se identifică drept moldovean/român, rus și ucrainean, iar 2 persoane – alte etnii.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii, lipsa posibilității de a călători legal în afara țării. O persoană se confruntă cu excludere socială și discriminare.

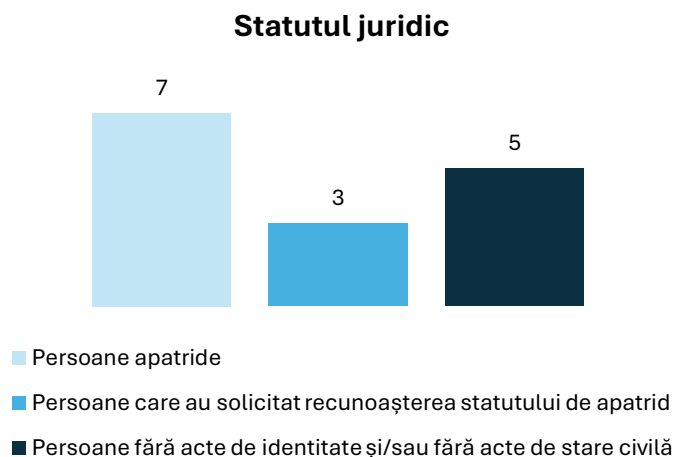
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- lipsa informării despre proceduri;
- probleme administrative/birocratice;
- lipsa documentelor părinților;
- naștere în afara țării fără înregistrare oficială;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- birocrația excesivă în procesul de documentare;
- necunoașterea procedurilor legale.

În afară de persoane nedocumentate, în trei localități domiciliază 7 persoane apatride și în aceleași localități - 3 persoane care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL HÎNCEȘTI

În componența raionului Hîncești sunt 63 de localități, dintre care un oraș, 38 de sate/comune și 62 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 69.101 de persoane, dintre care circa 95% s-au declarat moldoveni/români, 3,4% – ucraineni, 0,6% - ruși, 0,5% - romi, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 16 localități: Bălceana, Boghicieni, Bozieni, Călmățui, Cotul Morii, Crasnoarmeiscoe, Dancu, Fundul Galbenei, Lăpușna, Logănești, Mirești, Negara, Nemțeni, Onești, Pașcani, Sărata Galbenă.

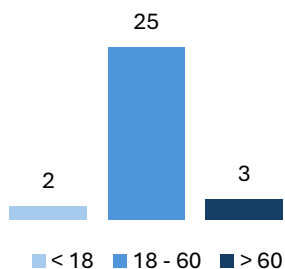
55 – nr. de localități total

72.864 – populația cu reședință obișnuită

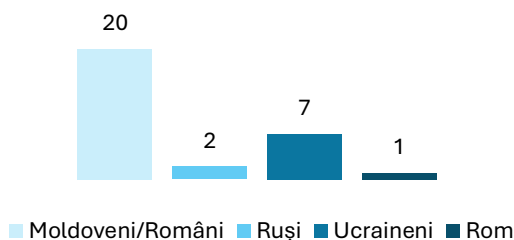
16 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate de autoritățile publice locale, au fost identificate **17 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 8 localități. Suplimentar, consilierii CDA din teritoriu au identificat alte **13 persoane nedocumentate** în 8 localități, inclusiv în localitățile din care nu au fost recepționate chestionare. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: două persoane cu vârsta de până la 18 ani, douăzeci și cinci de persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și trei persoane vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, douăzeci de persoane se identifică drept moldoveni/români, două persoane – ruși, șapte persoane - ucraineni și o persoană se identifică drept rom.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii, acces la bunuri și servicii, lipsa posibilității de a călători legal în afara țării, excludere socială și discriminare. O persoană nu poate înregistra nașterea copilului.

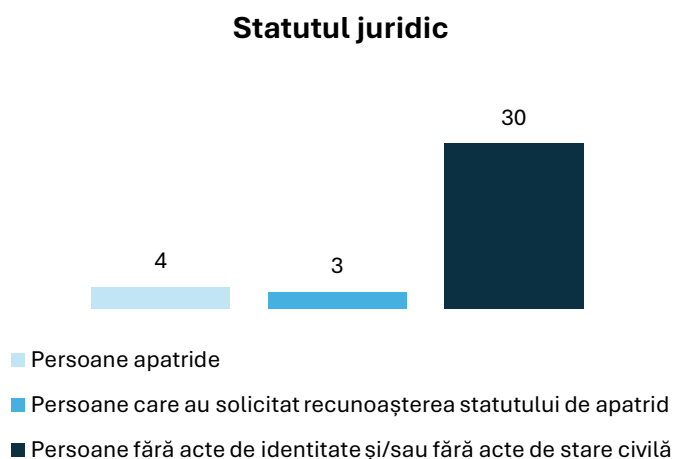
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa informației despre proceduri;
- probleme administrative/birocratice;
- lipsa documentelor părinților;
- naștere în afara țării fără înregistrare oficială.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- birocrația excesivă în procesul de documentare;
- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- lipsa sau insuficiența cadrelor specializate;
- necunoașterea procedurilor legale.

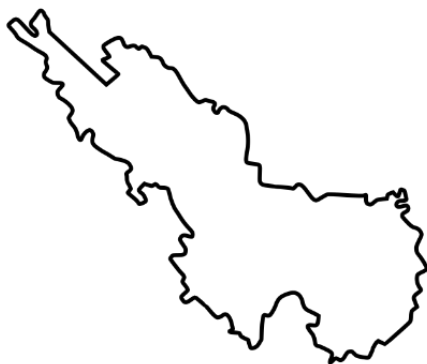
În afară de persoane nedocumentate, în trei localități domiciliază 4 persoane apatride și în două localități - 3 persoane care au solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL IALOVENI

În componența raionului Ialoveni sunt 34 de localități, dintre care un oraș, 24 de sate/comune și 33 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 69.047 de persoane, dintre care 96,3% s-au declarat moldoveni/români, 1,8% – ucraineni, 0,7% - bulgari, 0,5% - ruși, 0,4% - romi, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 6 localități: Cărbuna, Molești, Ruseștii Noi, Puhoi, Soticenii, Țipala.

34 – nr. de localități total

69.047 – populația cu reședință obișnuită

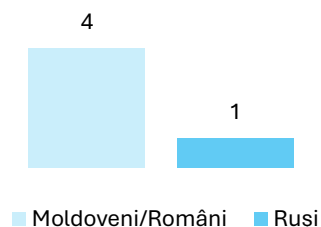
6 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **5 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 3 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: toate cinci persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, patru persoane se identifică drept moldoveni/români și o persoană se identifică drept rus.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii, acces la bunuri și servicii, lipsa posibilității de a călători legal în afara țării.

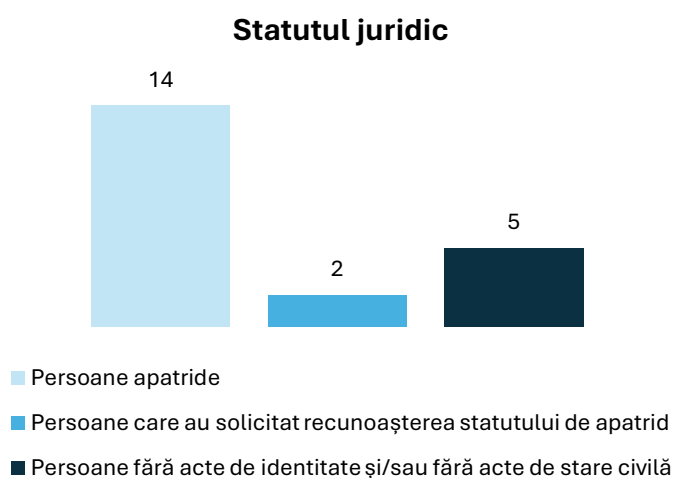
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat dificultățile întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- alte probleme, nespecificate.

În afară de persoane nedocumentate, în trei localități domiciliază 4 persoane apatride și într-o localitate – 2 persoane care au solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL LEOVA

În componența raionului Leova sunt 40 de localități, dintre care două orașe și 4 localități din componența orașelor, 20 de sate/comune și 34 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 30.748 de persoane, dintre care 91,6% s-au declarat moldoveni/români, 5,2% - bulgari, 1,2% - ucraineni, 1% - ruși, 0,5% - găgăuzi, 0,3% - romi și 0,1% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 9 localități: Beștemac, Borogani, Cneazevca, Colibabovca, Hănășenii Noi, Sărata-Răzești, Sărăteni, Sărățica Nouă, Tomaiul Nou.

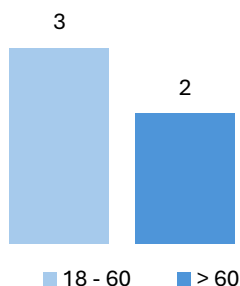
40 – nr. de localități total

30.748 – populația cu reședință obișnuită

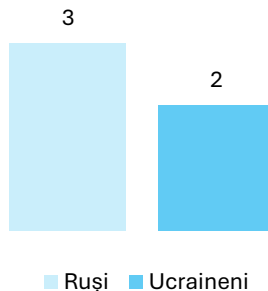
9 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate de APL-uri, au fost identificate **5 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 3 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: trei persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și două persoane au vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, trei persoane se identifică drept ruși și două persoane - ucraineni.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

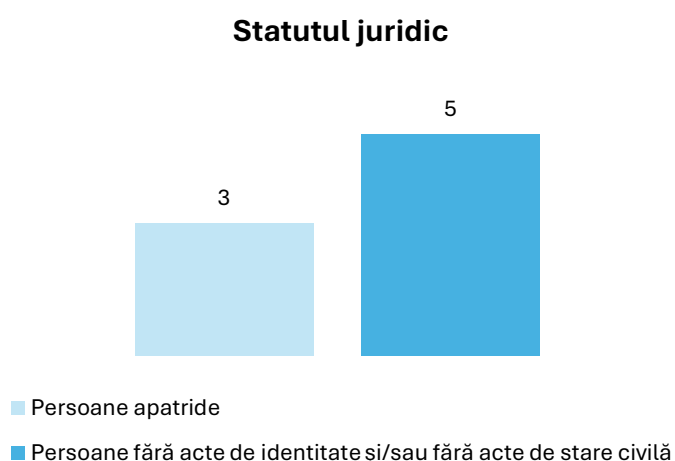
Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii.

Cauzele principale ale nedocumentării includ, în ordine descrescătoare:

- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa informației despre proceduri;
- lipsa documentelor părinților.

Principala dificultate întâmpinată de autoritățile publice locale în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate este reticența persoanelor vizate de a coopera.

În afară de persoane nedocumentate, în trei localități domiciliază trei persoane apatride.

RAIONUL NISPORENI

În componența raionului Nisporeni sunt 39 de localități, dintre care un oraș, 22 de sate/comune și 38 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 36.378 de persoane, dintre care 98% s-au declarat moldoveni/români, 1,3% - romi, 0,3% – ucraineni, 0,2% - ruși și 0,1% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 8 localități: Ciorești, Bolșun, Bursuc, Grozești, Milești, Soltănești, Vărzărești, Zberoaia.

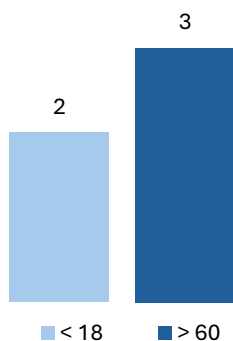
39 – nr. de localități total

36.378 – populația cu reședință obișnuită

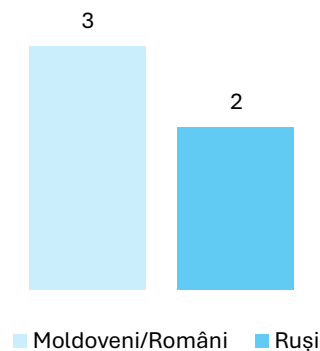
8 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate de APL-uri, au fost identificate **5 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 4 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: două persoane cu vârsta de până la 18 ani și trei persoane vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, trei persoane se identifică drept moldoveni/români, două persoane - ruși.

Distribuția după vârstă

Distribuția după profil etnic

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii, acces la bunuri și servicii. O persoană nu poate înregistra nașterea copilului.

Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

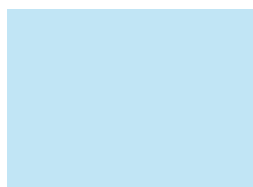
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa documentelor părinților;
- naștere în afara țării fără înregistrare oficială.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat că întâmpină dificultăți în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, dar nu le-au specificat.

Din informațiile prezentate de autoritățile publice locale, în localitățile vizate nu locuiesc persoane apatride și persoane care au solicitat recunoașterea statutului de apatrid.

Statutul juridic

5

■ Persoane fără acte de identitate și/sau fără acte de stare civilă

RAIONUL OCNİȚA

În componența raionului Ocnița sunt 33 de localități, dintre care 3 orașe, 18 sate/comune și 30 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 36.560 de persoane, dintre care 69,4% s-au declarat moldoveni/români, 18,7% - ucraineni, 5,8% - romi, 3,9% - ruși, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 11 localități: Bîrnova, Clocușna, Corestăuți, Dîngeni, Gîrbova, Grinăuți-Moldova, Frunza, Hădărăuți, Naslavcea, Sauca și Vălcineț.

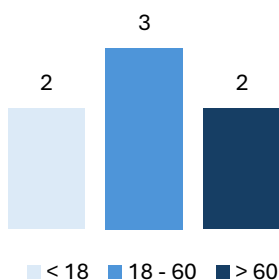
33 – nr. de localități total

36.560 – populația cu reședință obișnuită

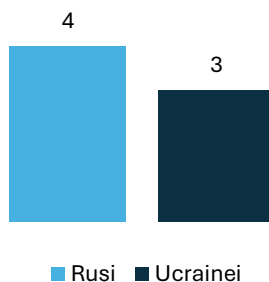
11 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **7 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 3 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: două persoane cu vârsta de până la 18 ani, trei persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani, iar alte două persoane cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, trei persoane sunt de etnie ucraineană și patru persoane sunt de etnie rusă.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la educație, la asistență și protecție socială, la serviciile medicale necesare și lipsa accesului pe piața muncii.

Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ:

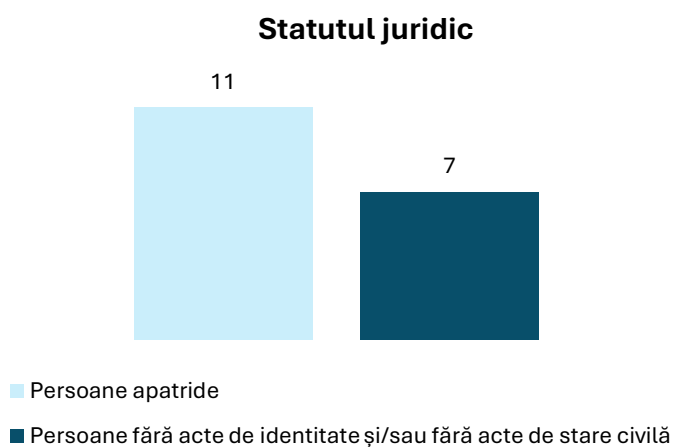
- situații de naștere în afara țării fără înregistrare oficială a actelor de stare civilă;

- motive religioase;
- alte motive, nespecificate.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care

- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- lipsa resurselor financiare pentru a oferi suportul necesar.

Pe lângă persoane nedocumentate în 4 localități domiciliază 11 persoane apatride.

RAIONUL ORHEI

În componența raionului Orhei sunt 75 de localități, dintre care 1 municipiu, 37 de sate/comune și 74 de localități din componența satelor sau comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 73.636 de persoane, dintre care 96,4% s-au declarat moldoveni/români, 2,2% - ucraineni, 0,9% - ruși, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din toate localitățile, cu excepția satului Berezlogi.

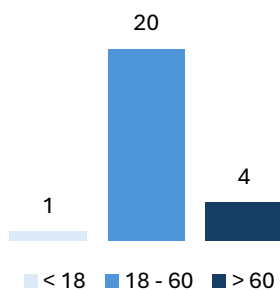
75 – nr. de localități total

73.636 – populația cu reședință obișnuită

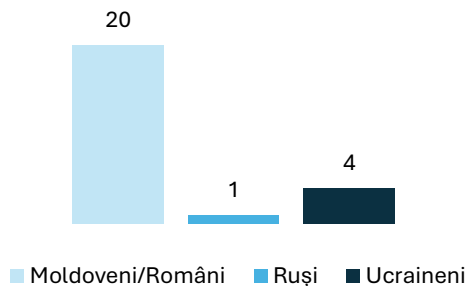
74 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **25 de persoane nedocumentate**, care locuiesc în 9 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: o persoană cu vârsta de până la 18 ani, douăzeci de persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani, iar alte patru persoane cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, o persoană este de etnie rusă, patru persoane sunt de etnie ucraineană și douăzeci de persoane se declară moldoveni.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la educație, la asistență și protecție socială, la serviciile medicale necesare și lipsa accesului pe piața muncii. Într-un caz concret, s-a raportat că o persoană nedocumentată nu poate înregistra nașterea copiilor, iar în alt caz persoanele nedocumentate se confruntă cu excludere socială și discriminare.

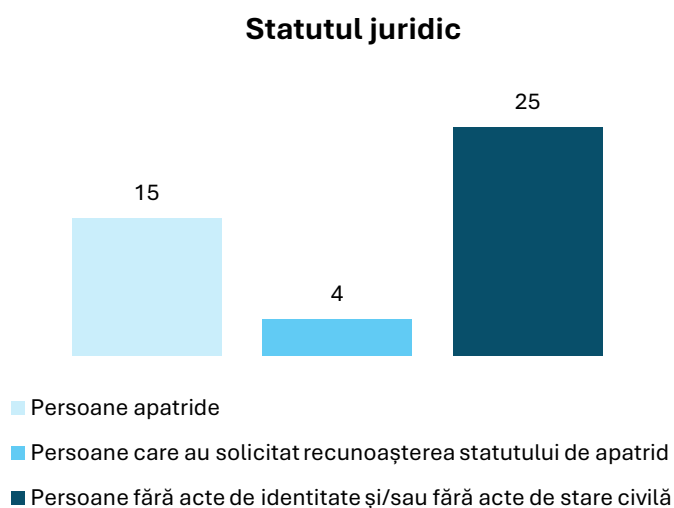
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ:

- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- lipsa documentelor părinților;
- lipsa sau insuficiența de informare cu privire la procedurile de documentare;
- situații de naștere în afara țării fără înregistrare oficială a actelor de stare civilă;
- probleme administrative sau birocratice.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care

- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- lipsa resurselor financiare pentru a oferi suportul necesar;
- birocrăția excesivă și procedurile de documentare;
- lipsa sau insuficiența cadrelor specializate;
- necunoașterea procedurilor legale.

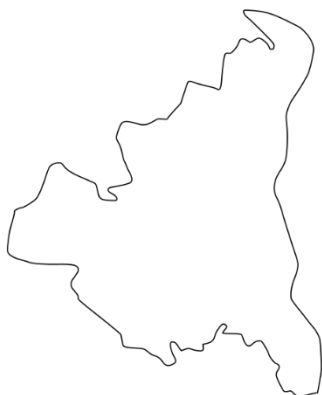
Pe lângă persoane nedocumentate în 8 localități domiciliază 15 persoane apatride, iar în 3 localități - patru persoane care au solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL REZINA

În componența raionului Rezina sunt 41 de localități, dintre care un oraș, 3 localități din componența orașului, 24 de sate/comune și 33 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 31.844 de persoane, dintre care 96,7% s-au declarat moldoveni/români, 1,9% - ucraineni, 1% - ruși, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de marea majoritate a primăriilor, cu excepția celor 8 primării din localitățile Horodiște, Lalova, Mateuți, Meșeni, Otac, Sîrcova, Solonceni și Țareuca.

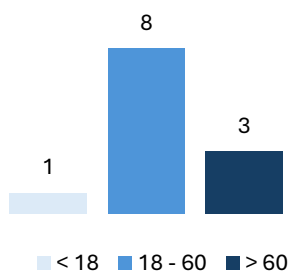
41 – nr. de localități total

31.844 – populația cu reședință obișnuită

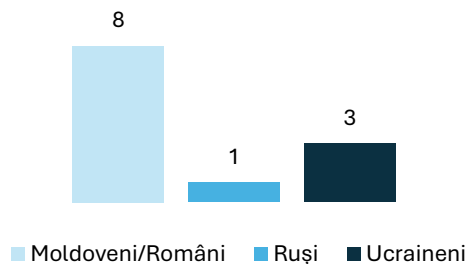
33 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **12 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 7 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: o persoană cu vârsta de până la 18 ani, opt persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani, iar alte trei persoane cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, trei persoane sunt de etnie ucraineană, o persoană de etnie rusă și opt persoane sunt moldoveni.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, la serviciile medicale necesare, lipsa accesului pe piața muncii, precum și la bunuri și servicii. Într-un caz concret s-a raportat că persoana nedocumentată este lipsită de posibilitatea de a călători legal în altă țară, iar în alt caz – persoanele nedocumentate se confruntă cu excludere socială și discriminare.

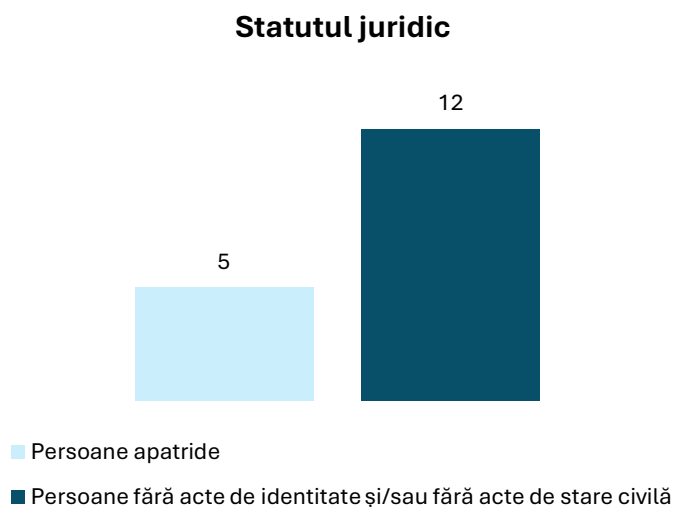
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ:

- lipsa documentelor părinților;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- situații de naștere în afara țării fără înregistrare oficială a actelor de stare civilă.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care

- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- lipsa resurselor financiare pentru a oferi suportul necesar;
- necunoașterea procedurilor legale;
- alte probleme, nespecificate.

Pe lângă persoane nedocumentate în raionul Rezina domiciliază 5 persoane apatride, însă localitățile nu sunt menționate.

RAIONUL RÎȘCANI

În componența raionului Rîșcani sunt 55 de localități, dintre care două orașe și 6 localități din componența orașelor, 26 de sate/comune și 47 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 45.783 de persoane, dintre care 80,9% s-au declarat moldoveni/români, 14,8% - ucraineni, 2,1% - ruși, 1,7% - romi, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 16 localități: Alexăndrești, Aluniș, Braniște, Costești, Duruitoarea Nouă, Hiliuți, Horodiște, Mihăileni, Petrușeni, Pociumbăuți, Răcăria, Singureni, Șaptebani, Șumna, Vasileuți și Vartic.

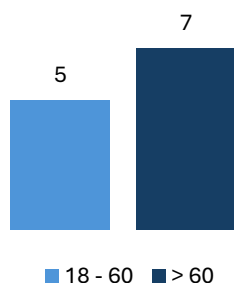
55 – nr. de localități total

45.783 – populația cu reședință obișnuită

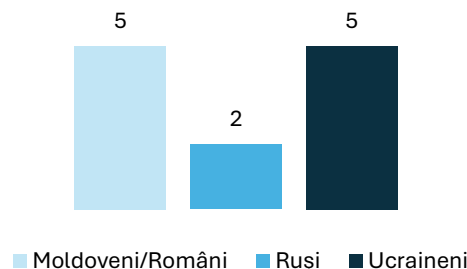
16 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **12 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 6 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: cinci persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani, iar alte șapte persoane cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, două persoane sunt de etnie rusă, cinci persoane sunt de etnie ucraineană, și alte cinci persoane se declară moldoveni.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu excludere socială și discriminare, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, la serviciile medicale necesare, lipsa accesului pe piața muncii, precum și la bunuri și servicii. Într-un caz concret s-a raportat că persoana nedocumentată nu poate înregistra nașterea copiilor iar în alt caz –persoana nedocumentată nu își poate stabili pensia pentru limita de vârstă.

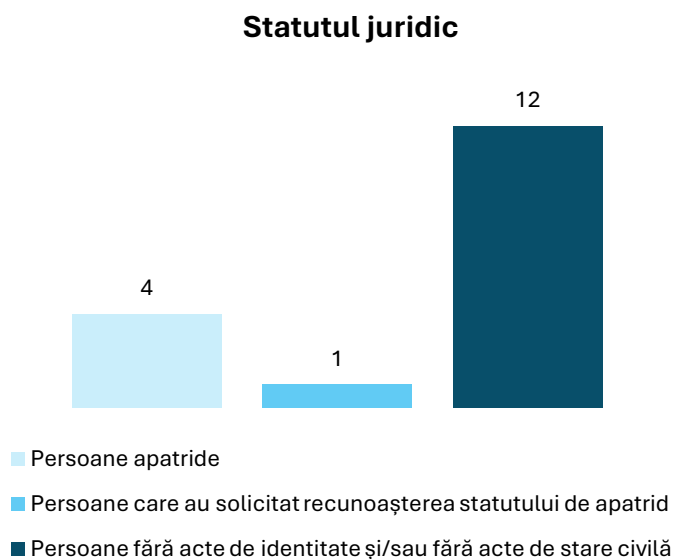
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ:

- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- lipsa documentelor părinților;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- probleme administrative sau birocratice.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care

- lipsa resurselor financiare pentru a oferi suportul necesar;
- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- necunoașterea procedurilor legale;
- birocrăția excesivă și procedurile de documentare.

Pe lângă persoane nedocumentate în 3 localități domiciliază 4 persoane apatride, iar în o localitate – o persoană care a solicitat recunoaștere statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL SÎNGEREI

În componența raionului Sîngerei sunt 70 de localități, dintre care două orașe și o localitatea în componența orașului, 24 de sate/comune și 67 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 60.359 de persoane, dintre care 92,3% s-au declarat moldoveni/români, 4,9% – ucraineni, 2,3% - ruși, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 15 localități: Alexăndreni, Bălășești, Bilicenii Vechi, Biruința, Bursuceni, Ciuciuieni, Cotiujenii Mici, Dobrogea Veche, Dumbrăvița, Grigorăuca, Iezărenii Vechi, Izvoare, Pepeni, Rădoaia, Țambula.

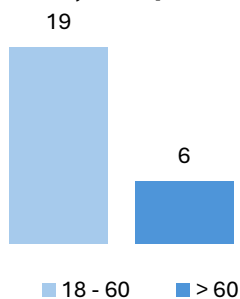
70 – nr. de localități total

60.359 – populația cu reședință obișnuită

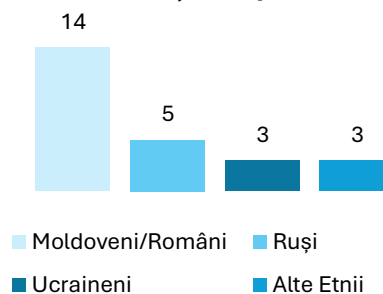
15 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **25 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 9 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: nouăsprezece persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și șase persoane au vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, paisprezece persoane se identifică drept moldoveni/români, cinci persoane – ruși, trei persoane - ucraineni și trei persoane sunt de alte etnii.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii,

acces la bunuri și servicii, lipsa posibilității de a călători legal în afara țării. O persoană se confruntă cu excludere socială și discriminare.

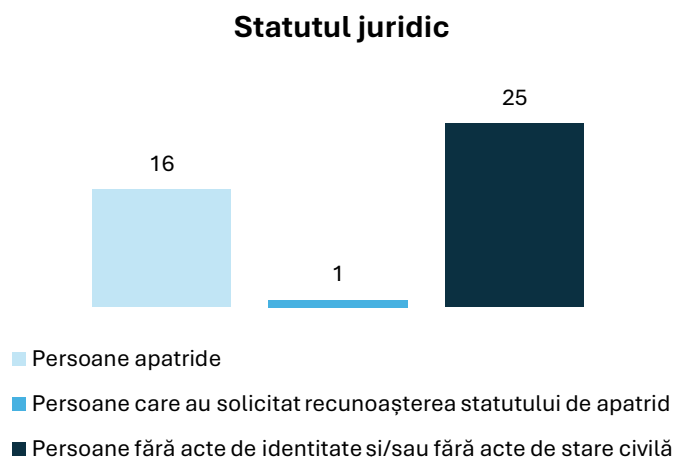
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- probleme administrative/birocratice;
- lipsa informației despre proceduri;
- motive religioase.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- birocrăția excesivă în procesul de documentare;
- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- lipsa sau insuficiența cadrelor specializate;
- reticența persoanelor vizate de a coopera.

În afară de persoane nedocumentate, în trei localități domiciliază șaisprezece persoane apatride și în șapte localități și într-o localitate – o persoană care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL SOROCA

În componența raionului Soroca sunt 68 de localități, dintre care un oraș, 34 de sate/comune și 67 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 58.155 persoane, dintre care 95% s-au declarat moldoveni/români, 2,1% – ucraineni, 1,5% - romi, 1,1% - ruși, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 11 localități: Bădiceni, Băxani, Bulboci, Cosăuți, Cremenciug, Dărcăuți, Egoreni, Nimereuca, Ocolina, Redi-Creșnovăț, Solcani.

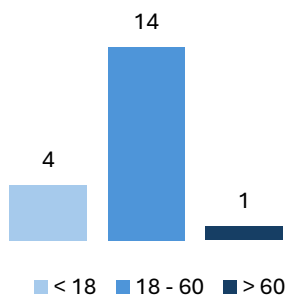
68 – nr. de localități total

58.155 – populația cu reședință obișnuită

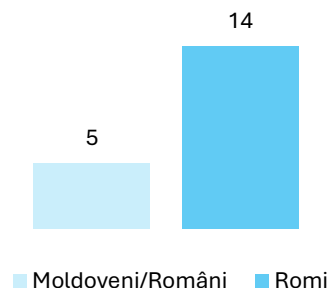
11 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate de autoritățile publice locale, au fost identificate **5 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 2 localități. Suplimentar, consilierii CDA din teritoriu au identificat alte **14 persoane nedocumentate** în 2 localități, inclusiv într-o localitate din care nu a fost recepționat chestionarul. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: patru persoane cu vârsta de până la 18 ani, paisprezece persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și o persoană cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, cinci persoane se identifică drept moldoveni/români și paisprezece persoane se identifică drept romi.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială și imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare.

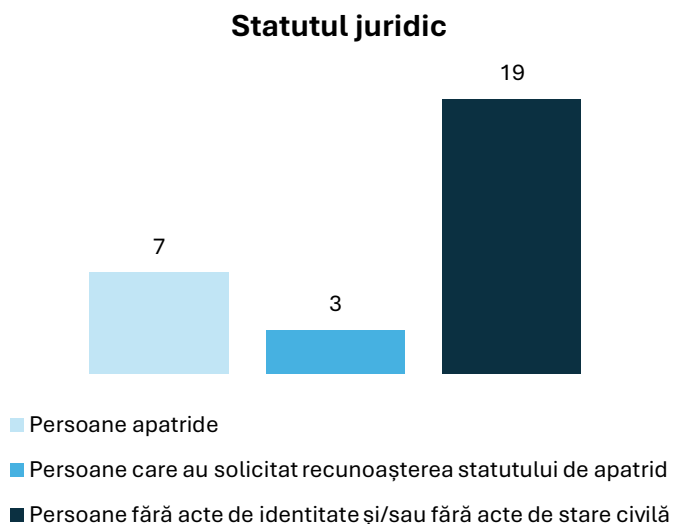
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa documentelor părinților;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- alte probleme, nespecificate.

În afară de persoane nedocumentate, în două localități domiciliază 7 persoane apatride și în două localități - 3 persoane care au solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL STRĂȘENI

În componența raionului Strășeni sunt 39 de localități, dintre care un municipiu și o localitate din componența municipiului, un oraș și o localitate în componența orașului, 25 de sate/comune și 35 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 60.906 de persoane, dintre care 98,2% s-au declarat moldoveni/români, 0,7% - ucraineni, 0,6% - ruși, 0,1% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 11 localități: Bucovăț, Căpriana, Codreanca, Ghelăuza, Lozova, Pănășești, Rădeni, Roșcani, Sireți, Tătărești, Țigănești,

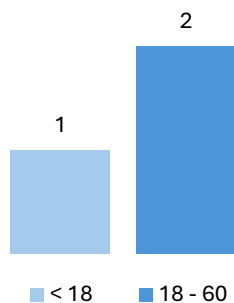
39 – nr. de localități total

60.906 – populația cu reședință obișnuită

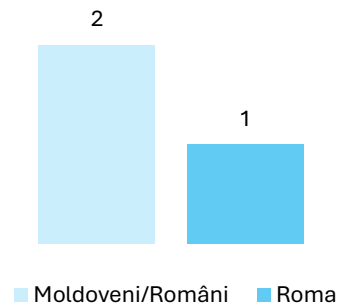
11 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **3 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 2 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: o persoană cu vârsta de până la 18 ani și două persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, două persoane se identifică drept moldoveni/români și o persoană se identifică drept rom.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la educație și la asistență sau protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces la bunuri și servicii, lipsa posibilității de a călători legal în afara țării, excludere socială și discriminare. O persoană nu poate înregistra nașterea copilului.

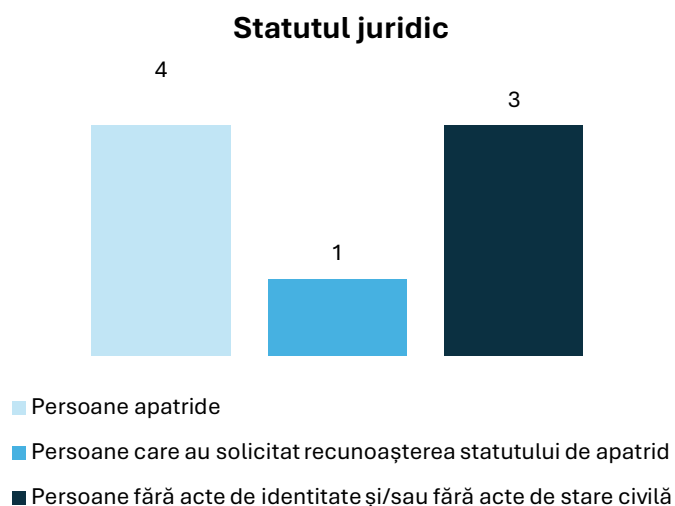
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- lipsa documentelor părinților;
- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- probleme administrative/birocratice;
- naștere în afara țării fără înregistrare oficială.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- lipsa sau insuficiența cadrelor specializate;
- birocrația excesivă în procesul de documentare;
- alte probleme, nespecificate.

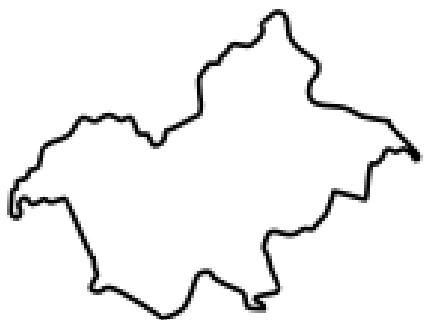
În afară de persoane nedocumentate, în două localități domiciliază 4 persoane apatride și într-o localitate - o persoană care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL ȘOLDĂNEȘTI

În componența raionului Șoldănești sunt 33 de localități, dintre care un oraș, 22 de sate/comune și 32 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 27.017 de persoane, dintre care 98,2% s-au declarat moldoveni/români, 1,1% - ucraineni, 0,4% - ruși, 0,2% - romi, 0,1% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de majoritatea primăriilor, cu excepția celor 6 primării din localitățile Cotiujeii Mari, Cușmirca, Poiana, Rogojeni, Salcia, Vadul-Rașcov.

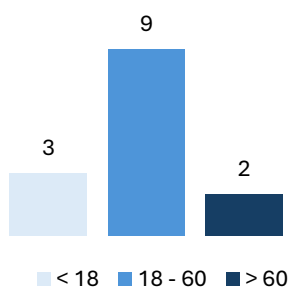
33 – nr. de localități total

27.017 – populația cu reședință obișnuită

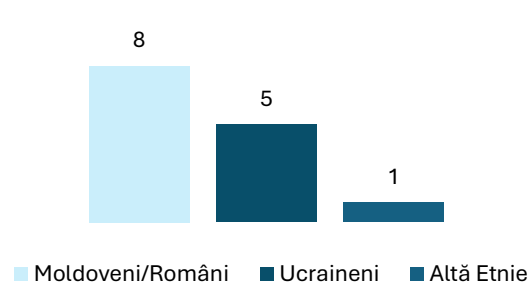
27 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **14 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 8 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: trei persoane cu vârsta de până la 18 ani, nouă persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani, iar alte două persoane cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic cinci persoane sunt de etnie ucraineană, opt persoane se declară moldoveni și o persoană de altă etnie.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, accesului la educație, accesului la serviciile medicale necesare, lipsa accesului pe piața muncii, precum și la bunuri și servicii.

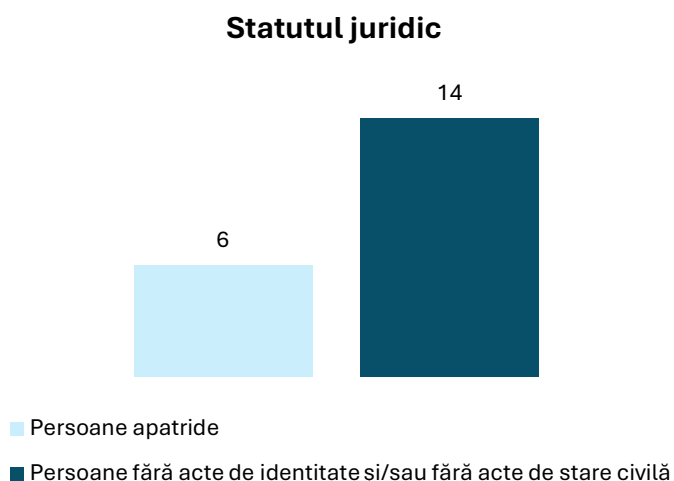
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ:

- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfecta actele;
- lipsa sau insuficiența de informare cu privire la procedurile de documentare;
- lipsa documentelor părinților;
- motive religioase.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care

- lipsa resurselor financiare pentru a oferi suportul necesar;
- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- necunoașterea procedurilor legale;
- lipsa sau insuficiența cadrelor specializate
- birocrația excesivă și procedurile de documentare,
- alte probleme, nespecificate.

Pe lângă persoane nedocumentate în 4 localități domiciliază 6 persoane apatride.

RAIONUL ȘTEFAN VODĂ

În componența raionului Ștefan Vodă sunt 26 de localități, dintre care un oraș, 22 de sate/comune și 25 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 43.760 de persoane, dintre care 95,1% s-au declarat moldoveni/români, 2,4% - ucraineni, 1,5% - ruși, 0,5% - romi, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 13 localități: Antonești, Carahasani, Căplani, Cioburciu, Copceac, Marianca de Jos, Palanca, Purcari, Răscăieți, Semionovca, Slobozia, Talmaza, Volintiri.

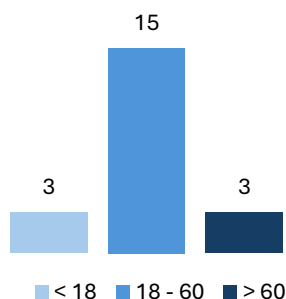
26 – nr. de localități total

43.760 – populația cu reședință obișnuită

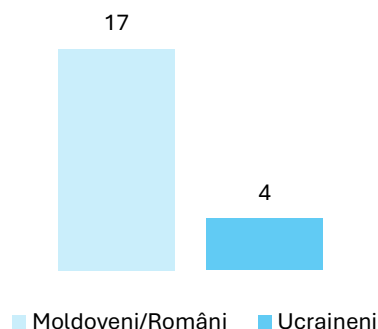
13 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **21 de persoane nedocumentate**, care locuiesc în 4 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: trei persoane cu vârsta de până la 18 ani, cincisprezece persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și trei persoane vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, șaptesprezece persoane se identifică drept moldoveni/români și patru persoane - ucraineni.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la educație și la asistență sau protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii, acces la bunuri și servicii, lipsa posibilității de a călători legal în afara țării, excludere socială și discriminare. Două persoane nu pot înregistra nașterea copilului.

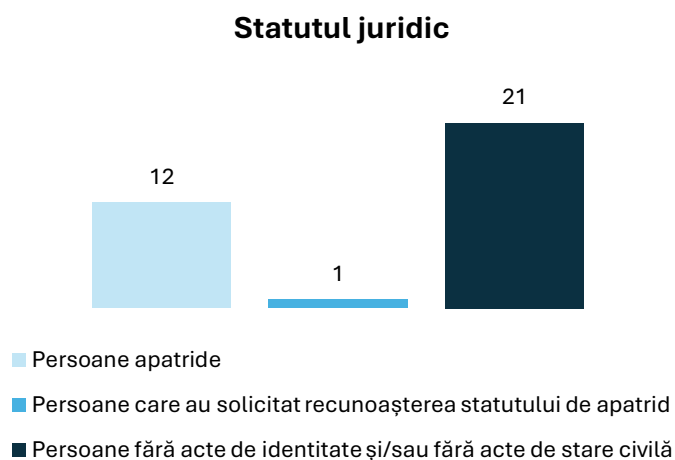
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- naștere în afara țării fără înregistrare oficială.
- lipsa documentelor părinților;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- probleme administrative/birocratice.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- birocrăția excesivă în procesul de documentare;
- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- lipsa sau insuficiența cadrelor specializate;
- necunoașterea procedurilor legale.

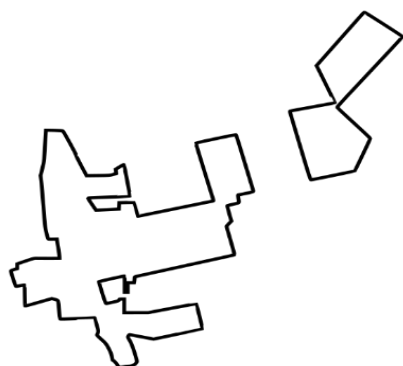
În afară de persoane nedocumentate, în trei localități domiciliază 12 persoane apatride și într-o localitate – o persoană care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL TARACLIA

În componența raionului Taraclia sunt 26 de localități, dintre care două orașe, 13 de sate/comune și 24 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 28.734 de persoane, dintre care , 64,2% s-au declarat bulgari, 15,1% - moldoveni/români, 10,3% - găgăuzi, 4,9% - ucraineni, 4,1% - ruși, 0,6% - romi și 0,5% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 6 localități: Albota de Jos, Cealîc, Corten, Novosiolovca, Tvardița, Valea Perjii.

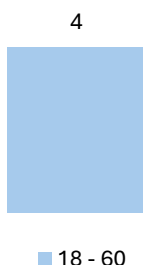
26 – nr. de localități total

28.734 – populația cu reședință obișnuită

6 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **16 persoane nedocumentate**, care locuiesc în 4 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: patru persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani, care se identifică drept moldoveni/români. În privința celorlalte persoane nu a fost prezentată informația relevantă.

Distribuția după vârstă

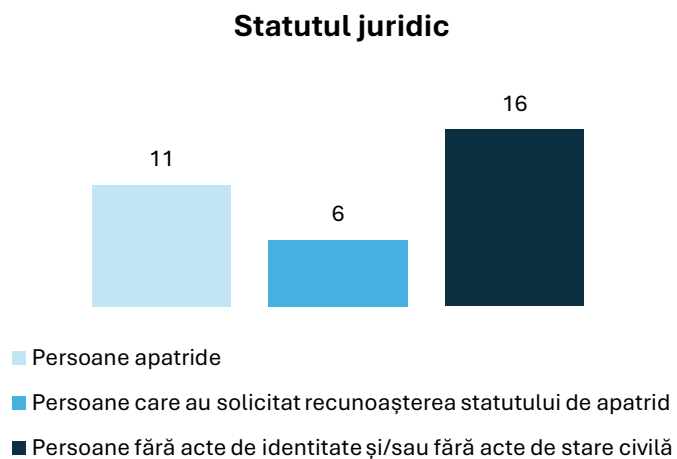
Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, dar și imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare. O persoană nu poate înregistra nașterea copilului.

Autoritățile publice locale care au completat chestionarul, nu au menționat cauzele principale ale nedocumentării și dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate,

În afară de persoane nedocumentate, în trei localități domiciliază 11 persoane apatride și în două localități – șase persoane care au solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

RAIONUL TELENEȘTI

În componența raionului Telenești sunt 54 de localități, dintre care un oraș, 2 localități în componența orașului, 30 de sate/comune și 51 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 40.971 de persoane, dintre care 99% s-au declarat moldoveni/români, 0,6% - ucraineni, 0,2% - ruși, 0,1% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din toate localitățile.

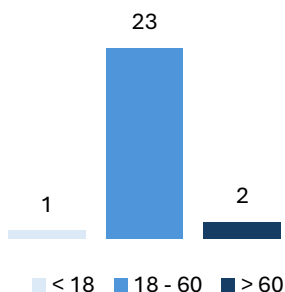
54 – nr. de localități total

40.971 – populația cu reședință obișnuită

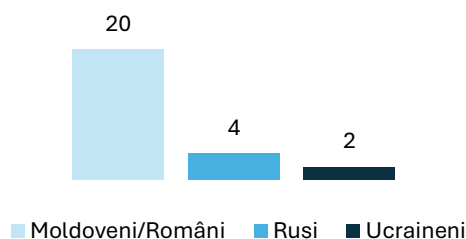
54 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **26 de persoane nedocumentate**, care locuiesc în 14 localități. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: o persoană cu vârsta de până la 18 ani, douăzeci și trei persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani, iar alte două persoane cu vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, două persoane sunt de etnie ucraineană, patru persoane de etnie rusă, iar douăzeci de persoane se declară moldoveni.

Distribuția după vârstă

Distribuția după profil etnic

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, accesului la educație, accesului la serviciile medicale necesare, lipsa accesului pe piața muncii, precum și cu alte probleme, nespecificate.

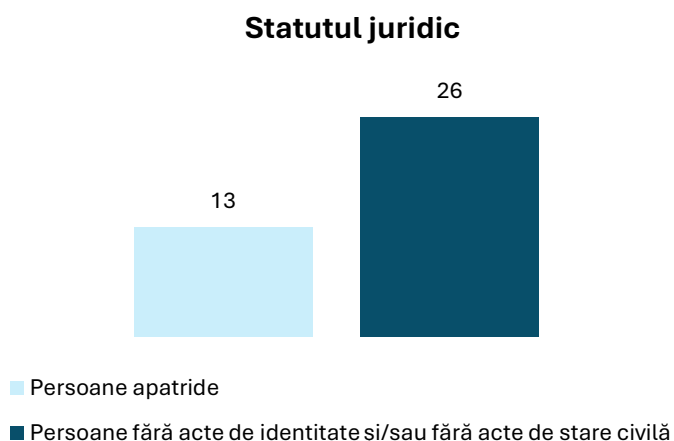
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ:

- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa documentelor părinților;
- situații de naștere în afara țării fără înregistrare oficială a actelor de stare civilă.
- alte cauze, nespecificate.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care

- lipsa resurselor financiare pentru a oferi suportul necesar;
- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- necunoașterea procedurilor legale;
- lipsa sau insuficiența cadrelor specializate
- alte probleme, nespecificate.

Pe lângă persoane nedocumentate în 7 localități domiciliază 13 persoane apatride.

RAIONUL UNGHENI

În componența raionului Ungheni sunt 74 de localități, dintre care un municipiu, un oraș și o localitate din componența orașului, 31 de sate/comune și 71 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 77.215 de persoane, dintre care 96% s-au declarat moldoveni/români, 2,7% - ucraineni, 0,8% - ruși, 0,2% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 17 localități: Agronomovca, Chirileni, Condrătești, Cornești, Cornova, Costuleni, Florițoaia Veche, Hîrcești, Măgurele, Petrești, Pîrlița, Rădenii Vechi, Sculeni, Sinești, Teșcureni, Todirești, Valea Mare.

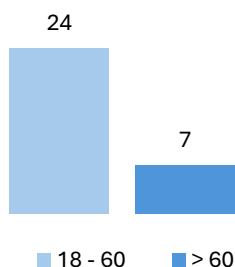
74 – nr. de localități total

77.215 – populația cu reședință obișnuită

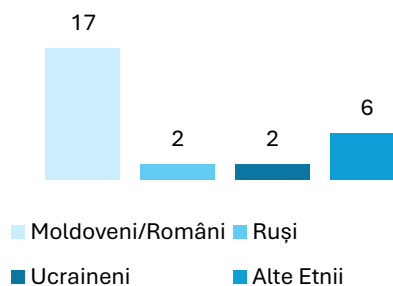
17 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate, au fost identificate **31 de persoane nedocumentate**, care locuiesc în 12 localități. Suplimentar, consilierii CDA din teritoriu au identificat alte **10 persoane nedocumentate** în 5 localități, inclusiv în localitățile din care nu au fost recepționate chestionare. Distribuția persoanelor nedocumentate după criterii demografice și etnice este următoarea: douăzeci și patru persoane au vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și șapte persoane - vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, șaptesprezece persoane se identifică drept moldoveni/români, două persoane – ruși, două persoane - ucraineni și șase persoane – alte etnii. Informația relevantă despre vârsta și etnia celorlalte persoane nu a fost comunicată.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii, acces la bunuri și servicii, lipsa posibilității de a călători legal în afara țării, excludere socială și discriminare. Două persoane nu poate înregistra nașterea copilului.

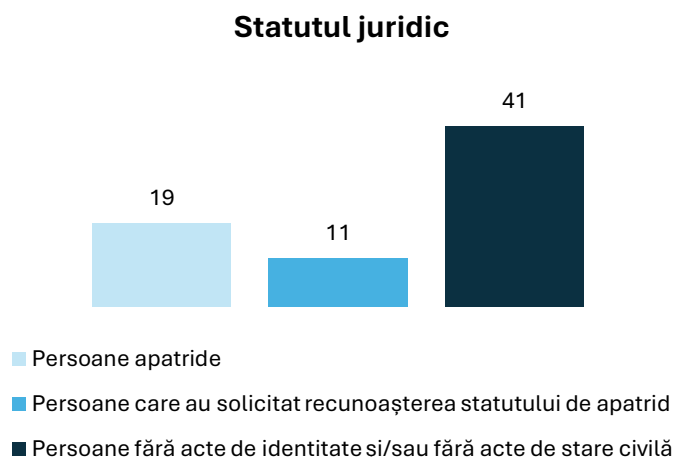
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale includ, în ordine descrescătoare:

- lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor de identitate;
- refuzul sau lipsa dorinței de a-și perfectă actele;
- lipsa informației despre proceduri;
- lipsa documentelor părinților;
- probleme administrative/birocratice.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat mai multe dificultăți întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- lipsa sau insuficiența cadrelor specializate;
- necunoașterea procedurilor legale;
- reticența persoanelor vizate de a coopera;
- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- birocrăția excesivă în procesul de documentare;
- alte probleme, nespecificate.

În afară de persoane nedocumentate, în opt localități domiciliază 19 persoane apatride și în patru localități - 11 persoane care au solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

UTA GĂGĂUZIA

În componența UTA Găgăuzia sunt 32 de localități, dintre care două municipii, un oraș și o localitate din componența orașului, 23 de sate/comune și 28 de localități din componența satelor/comunelor. Populația cu reședință obișnuită constituie 112.983 de persoane, dintre care 81,2% s-au declarat găgăuzi, 6,4% - moldoveni/români, 5,5% - bulgari, 3,2% - ruși, 2,6% - ucraineni, 0,3% - romi și 0,6% - alte etnii.

Chestionarul elaborat de CDA a fost completat de primăriile din 8 localități: Baurci, Beșghioz, Dezghingea, Etulia, Gaidar, Tomai, Svetlii, Joltai,

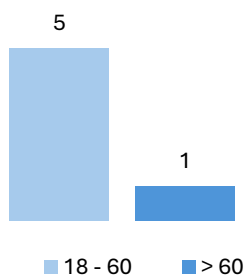
32 – nr. de localități total

112.983 – populația cu reședință obișnuită

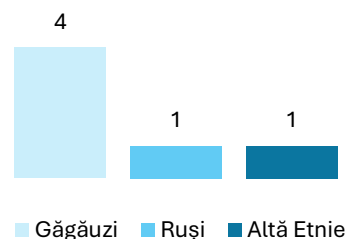
8 – nr. de primării care au completat chestionarul

În urma analizei informațiilor prezentate de APL-uri, au fost identificate **6 persoane nedocumentate**, care locuiesc într-o localitate. Distribuția acestora după criterii demografice și etnice este următoarea: o persoană cu vârsta cuprinsă între 18 și 60 de ani și 5 persoane vârsta de peste 60 de ani. Din perspectiva profilului etnic, patru persoane se identifică drept găgăuzi, o persoană – rus și o persoană – altă etnie.

Distribuția după vârstă

Distribuția după etnie

Aceste persoane se confruntă, în principal, cu lipsa accesului la asistență și protecție socială, imposibilitatea de a beneficia de serviciile medicale necesare și de a avea acces pe piața muncii, acces la bunuri și servicii, lipsa posibilității de a călători legal în afara țării, excludere socială și discriminare.

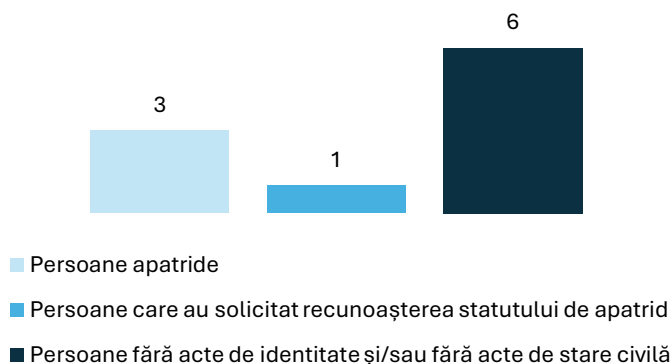
Cauzele principale ale nedocumentării identificate de autoritățile publice locale sunt problemele administrative sau birocratice.

De asemenea, autoritățile publice locale au menționat dificultățile întâmpinate în gestionarea cazurilor care vizează persoanele nedocumentate, printre care:

- lipsa resurselor financiare pentru suport;
- necunoașterea procedurilor legale.

În afară de persoane nedocumentate, în una din localități domiciliază 3 persoane apatride și o persoană care a solicitat recunoașterea statutului de apatrid și se află în așteptarea examinării cererilor privind recunoașterea statutului de apatrid.

Statutul juridic

CHESTIONAR DESTINAT ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE
(cartografierea persoanelor nedocumentate)

Scopul acestui chestionar este de a identifica persoanele care nu dețin acte de identitate/acte de stare civilă, locuitori ai Republicii Moldova, precum și de a stabili numărul persoanelor apatride. În rezultatul identificării persoanelor nedocumentate, Centrul de Drept al Avocaților (CDA) le va acorda asistența juridică personalizată pentru obținerea documentelor necesare.

Vă rugăm să menționați obligatoriu numele, prenumele, funcția și datele de contact. În baza acestor informații, angajații CDA vă vor contacta, la necesitate, pentru clarificări suplimentare.

În cazul în care în localitatea dumneavoastră nu există persoane nedocumentate, vă rugăm să completați doar câmpurile obligatorii.

Informațiile colectate prin intermediul chestionarului vor fi utilizate exclusiv pentru realizarea scopului propus.

1. Raionul

2. Primăria *(dacă în componența Primăriei sunt incluse mai multe localități, oferiți informația generalizată privind situația din toate localitățile)*

3. Numele, prenumele persoanei care completează chestionarul

4. Funcția persoanei care completează chestionarul

5. Datele de contact ale persoanei care completează chestionarul

6. Indicați numărul populației din localitate

7. Indicați etnia predominantă în localitate

- Moldoveni/români
- Ruși
- Bulgari
- Găgăuzi
- Romi
- Ucraineni
- Alte etnii

8. Există în localitate persoane apatride? *(persoane care dețin buletin de identitate pentru apatrizi)*

- Da
- Nu

9. Indicați numărul de persoane apatride domiciliat în localitate

10. Există în localitate solicitanți ai statutului de apatrid? *(persoane care se află în așteptarea examinării cererii privind recunoașterea statutului de apatrid)*

- Da
- Nu

11. Indicați numărul solicitanților statutului de apatrid domiciliați în localitate

12. Există în localitate persoane nedocumentate? *Dacă ați răspuns "NU", nu este necesar să răspundeți la următoarele întrebări.*

- Da
- Nu

13. Din ce etnii preponderent sunt persoanele nedocumentate?

- Moldoveni/români
- Ruși
- Bulgari
- Găgăuzi
- Romi
- Ucraineni
- Alte etnii

14. Indicați numărul de persoane nedocumentate cu vârsta sub 18 ani, care domiciliază în localitate

15. Indicați numărul de persoane nedocumentate cu vârsta cuprinsă între 18 – 60 de ani, care domiciliază în localitate

16. Indicați numărul de persoane nedocumentate cu vârsta de peste 60 de ani, care domiciliază în localitate

17. Specificați problemele cu care se confruntă persoanele nedocumentate *(răspuns multiplu)*

- Acces la educație
- Acces la asistență medicală
- Acces la asistență și protecție socială
- Acces pe piața muncii
- Acces la bunuri și servicii
- Lipsa posibilității de a călători legal în afara țării
- Imposibilitatea de a înregistra nașterea copiilor
- Excluderea socială și discriminarea
- Alte probleme

18. Indicați sursele de existență ale persoanelor nedocumentate *(răspuns multiplu)*

- Venituri salariale/obținute din muncă

- Rezerve financiare
- Remitențe
- Alocații, indemnizații, ajutoare
- Alte surse

19. Specificați problemele cu care se confruntă părinții/ familiile cu copii nedocumentați
(răspuns multiplu)

- În localitate nu există copii nedocumentați
- Lipsa accesului la educație
- Lipsa accesului la asistență medicală
- Lipsa accesului la asistență și protecție socială
- Discriminare și excluziune socială
- Alte probleme

20. Indicați dacă copiii nedocumentați (dacă sunt) frecventează instituțiile de învățământ școlar/preșcolar

- Da
- Nu
- În localitate nu există copii nedocumentați

21. Indicați problemele cu care se confruntă Administrația Publică Locală și alte instituții din localitate în raport cu persoanele nedocumentate (răspuns multiplu)

- Lipsa resurselor financiare pentru suport
- Lipsa/insuficiența cadrelor specializate
- Birocrația excesivă în procesul de documentare
- Necunoașterea procedurilor legale
- Reticența persoanelor nedocumentate de a colabora
- Alte probleme

22. În opinia Dvs., care sunt motivele/ cauzele nedocumentării?

- Lipsa documentelor părinților
- Naștere în afara țării fără înregistrare oficială
- Probleme administrative/birocratice
- Lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor
- Lipsa informării despre proceduri
- Motive religioase
- Nedorința de a-și perfectă actele
- Alte motive

23. În opinia Dvs., care ar fi acțiunile necesare pentru a asigura documentarea acestor persoane? Ce ar trebui să se întreprindă la nivel național și local în acest scop?

24. Cine credeți că ar putea oferi suport/s-ar putea implica în asigurarea documentării persoanelor? *(răspuns multiplu)*

- Autoritățile publice locale
- Agenția Servicii Publice
- Ministerul Afacerilor Interne
- Inspectoratul General pentru Migrație
- ONG-urile specializate în drepturile omului
- Organizațiile internaționale
- Comunitatea locală
- Alte entități

GHID DE INTERVIU CU PERSOANA NEDOCUMENTATĂ

1. Domiciliu în Republica Moldova (raion, localitate)
2. Nume/Prenume
3. Date de contact ale persoanei intervievate
4. Sex
 - F
 - M
5. Anul nașterii
6. Țara nașterii (*dacă persoana s-a născut în URSS – de specificat republica*)
7. Dacă persoana nedocumentată s-a născut în altă țară, de specificat când a venit în Republica Moldova
 - Până la 23.06.1990
 - După 23.06.1990
8. Etnia
 - Moldovean(că)/român(că)
 - Rus/rusoaică
 - Bulgar/bulgăroaică
 - Găgăuz(că)
 - Roma
 - Ucrainean(că);
 - Altă naționalitate/etnii (de specificat)
9. Studii (*răspuns multiplu*)
 - Fără studii
 - Primare
 - Gimnaziale
 - Liceale
 - Medii de specialitate
 - Superioare

- Superioare incomplete

10. Deținerea documentelor care ar confirma studiile (liceale, gimnaziale, medii de specialitate, superioare)

- Da
- Nu

11. Limba maternă /alte limbi vorbite

12. Starea familială

- Celibatar(ă)
- Căsătorit(ă) x
- Divorțat(ă) x
- Văduv(ă) x
- Concubinaj

13. Deținerea certificatului de căsătorie/divorț/deces al partenerului/partenerei

- Da
- Nu

14. Deținerea certificatului de naștere

- Da
- Nu

14/1. Dacă răspunsul este NU, de menționat cauza lipsei certificatului de naștere

15. Încercare de a perfecta/restabili certificatul de naștere

- Nu
- Da

15/1. Dacă răspunsul este da, de menționat problemele întâmpinate

16. Acte de identitate valabile sau nevalabile deținute (răspuns multiplu)

- Niciun act
- Pașaport valabil
- Pașaport expirat
- Buletin de identitate valabil
- Buletin de identitate expirat
- Pașaport URSS
- Permis de ședere valabil

- Permis de ședere expirat
- Copia de pe actul de orice document de mai sus

17. Cauza/cauzele lipsei actelor de identitate (răspuns multiplu)

- Lipsa documentelor părinților
- Naștere în afara țării
- Neînregistrarea nașteri
- Probleme administrative
- Lipsa mijloacelor financiare pentru obținerea actelor
- Lipsa informării despre proceduri
- Motive religioase
- Nedorința de a-și perfecta actele
- Alte motive (de specificat)

18. Încercare să perfectă/restabili actul de identitate

- Nu
- Da

18/1. Dacă răspunsul este da, de menționat problemele întâmpinate

19. Copii

- Da
- Nu

19/1. Dacă răspunsul este DA, de menționat:

- numărul de copii minori
- numărul de copii care au atins vârsta majoratului
- actele cu care sunt documentați copiii
- Numărul de copii (minori/majori) nedocumentați
- Numărul de copii (minori/majori) documentați cu certificat de naștere
- Numărul de copii (minori/majori) documentați cu certificat de naștere și buletin de identitate

19/2. În cazul în care copiii minori/majori nu dețin vreun act de identitate/stare civilă, de menționat cauza/cauzele

19/3. Problemele întâmpinate în cazul copiilor minori nedocumentați (răspuns multiplu)

- Copilul nu poate frecventa instituțiile de învățământ

- Copilul nu primește asistență medicală
- Copilul nu primește asistență și protecție socială
- Alte probleme (de specificat)

20. Angajare în câmpul muncii (anterior/în prezent)

- Da
- Nu

21. Asistență din partea statului (indemnizație pentru copil, pensie, etc)

- Da
- Nu

22. Probleme întâmpinate în lipsa actelor de identitate/stare civilă (răspuns multiplu)

- Acces la educație
- Acces la asistență medicală
- Acces la asistență și protecție socială
- Acces pe piața muncii
- Acces la bunuri și servicii
- Lipsa posibilității de a călători legal în afara țării
- Imposibilitatea de a înregistra nașterea copilului/copiilor
- Excluderea socială și discriminarea
- Alte probleme (de specificat)

23. Atragere la răspundere pentru șederea ilegală/lipsa actelor de identitate

- Da
- Nu

23/1/ Dacă răspunsul este DA, de menționat sancțiunile aplicate; de câte ori

24. Deținerea cetățeniei vreunui stat

- Da
- Nu

24/1. Dacă răspunsul este DA, de menționat statul respectiv

25. Sursele de existență ale persoanei nedocumentate (răspuns multiplu)

- Venituri salariale/obținute din muncă
- Rezerve financiare
- Remitențe
- Alocații/indemnizații/ajutoare
- Alte surse

26. Suportul necesar personalizat pentru obținerea actelor de identitate sau de stare civilă